

BİLGİ
TEKNOLOJİLERİ
VE İLETİŞİM
KURUMU

ULUSLARARASI ELEKTRONİK HABERLEŞME VE POSTA SEKTÖRLERİNDE GELİŞMELER BÜLTENİ

— TEMMUZ 2024 —

SEKTÖREL ARAŞTIRMA VE STRATEJİ GELİŞTİRME DAİRESİ BAŞKANLIĞI

İçindekiler

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	3
1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER	13
AVRUPA KITASI	13
TÜRKİYE	13
ALMANYA	16
AVUSTURYA	19
ÇEKYA	21
FİNLANDİYA	23
FRANSA	29
HOLLANDA	31
İNGİLTERE	33
İRLANDA.....	35
İSPANYA	38
İSVİÇRE	42
İTALYA	45
NORVEÇ	50
POLONYA	51
PORTEKİZ	54
AMERİKA KITASI.....	57
ABD	57
ARJANTİN	62
KANADA	64
ASYA KITASI	67
AZERBAYCAN CUMHURİYETİ	67
ÇİN HALK CUMHURİYETİ	70
ENDONEZYA	73
FİLİPİNLER.....	74
HİNDİSTAN	75
JAPONYA	77
KAZAKİSTAN.....	79
KUVEYT	81
MALEZYA	83
SİNGAPUR	86

SUUDİ ARABİSTAN.....	88
TAYLAND	89
AFRİKA KITASI	92
GÜNEY AFRİKA.....	92
KENYA	93
MISIR.....	94
OKYANUSYA	97
AVUSTRALYA.....	97
2.ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER	100
AB SAYISAL TEK PAZARI	100
BEREC	103
ENISA.....	105
ETSI	107
GSMA.....	111
ITU	113
UPU.....	114

YÖNETİCİ ÖZETİ

Diğer ülke ve uluslararası kuruluşların/birliklerin gündemlerini takip ederek tecrübelerinden istifade etmek amacıyla bilgi ve iletişim teknolojileri alanında belli başlı ülkelerin, uluslararası kuruluş ve birliklerin elektronik haberleşme sektörlerindeki gelişmeler ve sektöre yönelik düzenlemeleri esas alınarak derlenen “Uluslararası Elektronik Haberleşme Sektöründe Gelişmeler Bülteni” her ay hazırlanmakta ve Kurumumuz internet sayfasından kamuoyu ile paylaşılmaktadır.

Bülten kapsamında; genişbant altyapılarının gelişmiş olduğu Avrupa, Asya, Amerika, Afrika, Okyanusya kıtalarında yer alan ülkeler ile uluslararası kuruluş ve birliklerdeki elektronik haberleşme piyasası, genişbant, bulut bilişim, siber güvenlik, internet, yazılım hizmetleri, 5G, yapay zekâ (AI), robotik, nesnelerin interneti (IoT), otonom araçlar, 3D yazıcı, nanoteknoloji gibi gelişen teknolojiler başlıkları altında yaşanan teknolojik ve düzenleyici gelişmelere yer verilmektedir.

Bu kapsamda, 2024 yılı Temmuz ayı bülteninde Avrupa kıtasından; Türkiye, Almanya, Avusturya, Çek Cumhuriyeti, Finlandiya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İrlanda, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Norveç, Polonya, Portekiz, Amerika kıtasından; ABD, Arjantin, Kanada, Asya kıtasından; Azerbaycan, Çin, Endonezya, Filipinler, Hindistan, Japonya, Kazakistan, Kuveyt, Malezya, Singapur, Suudi Arabistan, Tayland, Afrika Kıtasından; Güney Afrika, Kenya, Mısır, Okyanusya kıtasından; Avustralya’daki gelişmeler incelenmiştir. Uluslararası kuruluşlardan AB Sayısal Tek Pazarı, BEREC (Avrupa Elektronik İletişim Düzenleyicileri Kurulu, Body of European Regulators for Electronic Communications), ENISA (Avrupa Birliği Siber Güvenlik Ajansı, European Union Agency for Cybersecurity), ETSI (Avrupa Telekomünikasyon Standartlar Enstitüsü, European Telecommunications Standards Institute), GSMA (GSM Association), GSMA (GSM Association), ITU (Dünya Telekomünikasyon Birliği, International Telecommunication Union) ve UPU (Dünya Posta Birliği, Universal Postal Union) tarafından hazırlanan raporlara ve gelişmelere yer verilmiştir.

Bu bültenin hazırlanmasında; Cullen International’ın “Country Updates”, “Telecommunications Flashes” bölümleri, ilgili ülkelerin düzenleyici kurumlarının ve uluslararası kuruluşların/birliklerin internet sayfaları ve BT sektörüne yönelik haberler

yapan uluslararası haber sitelerinden faydalanılmıştır. Bu kapsamda, 2024 yılı Temmuz ayı Uluslararası Elektronik Haberleşme Sektöründe Gelişmeler Bülteninde yer alan hususlar aşağıda özetlenmektedir:

- Türkiye Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı Bakan Yardımcısı Dr. Ömer Fatih Sayan, İstanbul'da gerçekleştirilen ve 40'tan fazla ülkeden 500 telekomünikasyon sektörü profesyoneli bir araya getiren 16. Huawei Kullanıcı Grubu Toplantısı'na katılarak elektronik haberleşme sektörüne yönelik önemli açıklamalarda bulunmuştur.
- 19 Temmuz 2024 tarihinde, Almanya'nın telekomünikasyon düzenleyicisi BNetzA, Telekom Deutschland'ın kanalları ve direkleri için erişim fiyatlarına ilişkin nihai kararını açıklamış ve 13 Haziran 2024 tarihli taslak kararıyla aynı oranları korumuştur.
- 2023'ün dördüncü çeyreğine kadar olan piyasa verileri ve uluslararası karşılaştırmalarla yayınlanan RTR yıllık raporunda Avusturya'da 2023 yılında bir önceki yıla göre yüzde 9,4 artışla yaklaşık 388 milyon koli taşındığı belirtilmiştir.
- Çek Telekomünikasyon Ofisi Konseyi'ne, hükümet tarafından yapılan atamalar sonucunda iki yeni üye dahil olmuş ve böylece Konsey, tam kadro olarak çalışmalarına başlamıştır.
- Finlandiya'da gerçekleştirilen ve 18 yaş üstü 2.162 kişi tarafından çevrim içi olarak cevaplanan anket sonuçlarına göre anlık mesajlaşma uygulamalarının tüketicilerin günlük hayatlarında önemli bir yer edindiğini gösterirken, internet üzerinden sesli ve görüntülü arama uygulamalarının kullanımının COVID-19 salgınından bu yana düşüş gösterdiği görülmüştür.
- Fransız ulusal rekabet otoritesi (NCA), CMA CGM'nin Altice Media'yı satın almasına, ilk aşama birleşme incelemesinin ardından şartlı olarak izin vermiştir.

- Birçok çevrimiçi hizmet sağlayıcısı, Dijital Hizmetler Yasası (DSA) ve Platformdan İşletmeye Yönetmeliği'nde (P2B) belirtilen gerekliliklere uyum söz konusu olduğunda hala operasyonlarını düzenlememiştir.
- İngiliz düzenleyici kurumu OFCOM, 25 Temmuz 2023 tarihinde BT şebekesinde gerçekleşen bir arıza nedeni ile acil yardım çağrı numarası 999'a erişimde yaşanan 10,5 saatlik kesinti nedeni ile ilgili şirkete 17,5 milyon Sterlin para cezası uygulanmasına karar vermiştir.
- OFCOM'un yaptığı bir araştırmaya göre, "Deepfake (derin öğrenme ile üretilen sahte video, fotoğraf ve içerikler)" internet erişiminde giderek daha fazla insanın karşısına çıkmaktadır.
- OFCOM, video paylaşım platformu TikTok'un ebeveyn kontrolleri ile ilgili kesin bilgileri sağlayamadığını ve TikTok'un çocuk güvenliği raporunun hazırlanması sırasında sorunlar konusunda OFCOM'u uyarmada geciktiğini belirterek bu konuda geçen yıl açılan soruşturma neticesinde ilgili şirkete 1,875 milyar Sterlin ceza uygulanmasına karar verildiğini açıklamıştır.
- OFCOM, 2024 yılı ilk çeyreğine ilişkin tüketici şikayetleri raporunu yayınlamıştır.
- OFCOM, son yıllarda giderek artan sahte CLI ile aramalarla yapılan dolandırıcılıkların önüne geçmek için bir düzenleme yapmıştır.
- İrlanda'da bir okul, bir veri koruma etki değerlendirmesi yapmadan öğrencilerden nakitsiz kantin ödemeleri almak amacıyla yüz tanıma teknolojisini kullandığı için Bilgi Komisyonu Üyeleri Ofisi (ICO) tarafından kınama cezasına çarptırılmıştır.

- Ulusal Pazarlar ve Rekabet Komisyonu (CNMC), sabit şebekelerde erişim ve çağrı başlatma için toptan satış pazarını serbest bırakmaya karar vermiştir.
- İsveç temyiz mahkemesi (Svea Hovratt), tarifeleri bireysel olarak müzakere edilen posta hizmetlerinin evrensel hizmet yükümlülüğü kapsamına girmediğini tespit eden 3 Mayıs 2024 tarihli kararını yayınlamıştır.
- İsviçre hükümeti, tehlike durumunda halkın daha iyi bilgilendirilmesine yönelik çok kanallı stratejisi ile geleneksel siren ve radyo uyarılarının yanı sıra Alertswiss hizmetlerine ek olarak, hücresel yayını da devreye sokmayı planladığını açıklamıştır.
- Swisscom, 2024 yılının ikinci çeyreğindeki mali performansını ve başlıca başarılarını açıklamıştır.
- İtalya İşletmeler ve Üretim Bakanlığı (MIMIT, Ministry of Enterprises and Made in Italy), uzay iletişim yasasına ilişkin ilk teklifini yayınlamıştır.
- İtalya Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (AGCOM), TIM'in toptan yerel ve merkezi erişim pazarlarındaki (piyasa 1/2020 ve 3b/2014) 2022 ve 2023 ücretlerini değişikliklerle onaylamıştır.
- İtalya Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (AGCOM), TIM'in sabit çağrı sonlandırma (pazar 1/2014) ve başlatma (pazar 2/2007) için 2023 ve 2024 referans tekliflerini değişikliklerle onaylamıştır.
- TIM, sabit erişim ağının yapısal olarak ayrılması operasyonunun tamamlanmasının 1 Temmuz 2024 olarak belirlendiğini duyurmuştur.

- Norveç İletişim Kurumu (Nkom), dijital dolandırıcılığa yönelik uyarılarda bulunmuştur.
- UKE, Polonya telekom piyasasında 1 Mayıs 2023'ten 30 Nisan 2024'e kadar açık internete erişimle ilgili Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin (AB)2015/2120 sayılı Tüzüğü hükümlerine uyumu analiz etmiştir.
- Polonya telekomünikasyon düzenleyici kurumu UKE, 21 Mayıs 2024 tarihinde internet servis sağlayıcılarının zero-rating (ücretsiz) tarifeli planlar sunmayı durdurmalarını istemiştir.
- ANACOM, 1 Mayıs 2023 ile 30 Nisan 2024 tarihleri arasındaki dönemde, 25 Kasım 2015 tarihli ve 2015/2120 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü'nün (AB) 3. ve 4. maddelerinin (TSM Tüzüğü) uygulanmasına ilişkin olarak bu Kurum tarafından yürütülen izleme ve denetleme faaliyetlerini yansıtan Açık İnternet Raporunu yayınlamıştır.
- ABD Federal İletişim Komisyonu (FCC), mobil piyasada rekabeti canlandırmak amacıyla kilitli telefonları gündemine almıştır.
- Starlink Temmuz ayı ortasındaki son başarılı lansmanının ardından doğrudan hücresel bağlantı yapabilen 100'den fazla uyduya sahip hale gelmiş olup bu uyduları önümüzdeki aylarda ticari olarak hizmet vermeye hazır hale getirmek için çalışmalarına devam etmektedir.
- Arjantin Telekomünikasyon Kooperatifleri Odası (CATEL) ve 5G Americas, Arjantin ve bölgede bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişimini teşvik etmeyi amaçlayan eylemleri ortaklaşa yönetmeyi taahhüt ettikleri bir İş Birliği Anlaşması imzalamıştır.

- Kanada uzun zamandır beklenen, büyük teknoloji şirketlerinin ülkede elde ettikleri gelirlerin vergilendirilmeye başlamasını sağlayacak Dijital Hizmetler Vergisini yürürlüğe koymuştur.
- Azerbaycan Dijital Kalkınma ve Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı "AzInTelecom" LLC, Azerbaycan'da iki yeni veri merkezinin inşası için hazırlık çalışmalarına başlamıştır.
- Azerbaycan'da ilk kez "Bakcell" şirketi Wi-Fi üzerinden VoWiFi (Wi-Fi Üzerinden Ses) arama hizmetini başlatmıştır.
- Azerbaycan Dijital Kalkınma ve Ulaştırma Bakanlığı tarafından uygulanan "Online Azerbaycan" projesi çerçevesinde 2024 yılının ilk yarısında Bakü'de 220.000 hane ve ticari kuruluşun genişbant internete erişimi sağlanmıştır.
- Çin Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı'nın 5 Temmuz günü açıkladığı verilere göre, Çin'in 5G şebekesi artık ülkedeki her şehir ve kasabanın yanı sıra köylerin yüzde 90'ından fazlasını kapsamaktadır.
- Çin'in adli makamları 26 Temmuz günü sınır ötesi telekomünikasyon dolandırıcılığına yönelik bir kılavuz yayınlarak çalınan fonların geri alınması ve kayıpların telafi edilmesine yönelik çabaları yoğunlaştırmıştır.
- Çin'de internet kullanıcılarını siber uzay şiddetinden korumayı amaçlayan bir dizi düzenlemenin yürürlüğe girmesi planlanmaktadır.
- XL Axiata, Telkomsel ve Indosat gibi telekom operatörleri Endonezya'daki ağ yatırımlarını arttırmaktadır.
- Filipinler'deki önde gelen medya ve eğlence şirketlerinden ABS-CBN'nin ücretli televizyon ve genişbant kolu olan Sky Cable Corporation, Filipin fiber genişbant sağlayıcısı Converge Information and Communications Technology Solutions ile ortaklık kurduğunu duyurmuştur.

- Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu TRAI, “2023 Telekomünikasyon Yasası Kapsamında Verilecek Hizmet Yetkileri Çerçevesi” konulu bir Danışma Belgesi yayımlamıştır.
- Hintli şirket Jio Platforms, 31 Mart'ta sona eren 4. mali çeyreğini 5G segmentinde 108 milyon aboneyle tamamladığını açıklamıştır.
- Japonya'nın önde gelen kablosuz iletişim operatörü NTT Docomo yaptığı açıklamada, Airbus'a ait bir tedarikçi ile ortaklık kurarak 2026 yılında havadan telekomünikasyon baz istasyonlarından oluşan bir filo kuracağını duyurmuştur.
- Nazarbayev Üniversitesi Akıllı Sistemler ve Yapay Zeka Enstitüsü (ISSAI) Dış İlişkiler Müdür Yardımcısı veri analisti Madina Abdrahmanova, Kazakistan'da geliştirilmekte olan ChatGPT'ye benzer büyük Kazakça dil modeli KazLLM'nin ücretli bir abonelikle faaliyete başlayacağını söylemiştir.
- Kazakistan Cumhurbaşkanı Kassym-Jomart Tokayev, 1 Temmuz 2024'te “Bilim ve Teknoloji Politikası, Platform İstihdamı ve Devlet Kontrolü Konularında Kazakistan'ın Bazı Yasama Eylemlerine Değişiklik ve Eklemeler Yapılmasına İlişkin” yasayı imzalamıştır.
- Kuveyt Ortaklık Projeleri Otoritesi (KAPP, Kuwait Authority for Partnership Projects), İletişim Bakanlığı (MOC, Ministry Of Communications) ile işbirliği içinde Kuveyt Sabit Telekomünikasyon Şebekesi Geliştirme Projesi için Nitelikli Şirketler ve Konsorsiyum Listesini açıklamıştır.
- Malezya mobil veri hizmeti şirketi U Mobile, Maxis'in satın alınmasının bildirilmesinden birkaç gün sonra yerel bir ilk halka arz (IPO) planladığını açıklamıştır.

- Yürütülen bir araştırma, Singapur ve Malezya'daki şirketler arasında siber saldırıların sayısının arttığını ve saldırıların daha karmaşık bir hale geldiğini vurgulamaktadır.
- Singapur Bilgi Teknolojileri, Telekomünikasyon ve Medya Kurumu IMDA, daha önce yapmış olduğu 3G şebekesinin kapatılma duyurusuna istinaden, kapatma işleminden önce hem bireysel hem de kurumsal kullanıcılardan oluşan 3G abonelerin sorunsuz bir şekilde 4G/5G şebekelerine geçişinin sağlanması gerektiğini ve bunun sonucunda mobil operatörlerin 31 Temmuz 2024'ten itibaren 3G hizmetlerini kapatmaya başlayabileceklerini bildirmiştir.
- Suudi Arabistanlı telekom şirketi STC'nin hissedarları, Kamu Yatırım Fonu'nun (PIF) %51 hissesine sahip olma ve 8,7 milyar Suudi Riyali (2,3 milyar ABD Doları) değerinde yeni bir telekomünikasyon altyapı şirketi kurma planlarını onaylamıştır.
- Tayland'da önde gelen telekomünikasyon sağlayıcısı True Corporation, Hücre Yayın Hizmeti adlı yeni bir acil durum uyarı sisteminin ilk canlı testini başarıyla gerçekleştirmiş olup; bu durum, Tayland'da kamu güvenliğini ve afet hazırlığını iyileştirme yönünde önemli bir adım olmuştur.
- Güney Afrika Bağımsız İletişim Kurumu, Aralık 2024'te toplumsal ses yayıncılığı hizmetlerinin sağlanması için başvuruları yeniden açacağını duyurmuştur.
- Kenya Uzay Ajansı Genel Müdür Vekili Brig. Hillary Kipkosgey ve ekibi, potansiyel işbirliği alanlarını keşfetmek üzere farklı ekipleri ağırlamıştır.
- Telecom Egypt, Mısır genelinde 5G veri hizmetlerini sunmak üzere küresel teknoloji lideri Nokia ile stratejik bir ortaklık kurduğunu açıklamıştır.
- Mısır Ulusal Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu NTRA, tele-pazarlamacılardan gelen istenmeyen aramalardaki ve müşteri şikayetlerindeki artışı engellemek amacıyla, promosyon ve ticari aramalar yapmak için cep

telefonu numaralarının kullanılmasına yönelik yeni düzenlemeler getirdiğini duyurmuştur.

- Avustralya'daki telekomünikasyon şirketi Swoop, küresel bir teknoloji şirketiyle Greater Melbourne'da fiber altyapı geliştirmek üzere önemli bir sözleşme imzaladığını duyurmuştur.
- Avustralya Mobil Telekomünikasyon Derneği (AMTA) ve Radyo Frekansı (RF) Güvenlik Programı, insanların maruz kaldığı elektrik, manyetik ve elektromanyetik alanların değerlendirilmesine yönelik küresel uluslararası standartların oluşturulmasına yaptıkları önemli katkılardan dolayı takdir edilmiştir.
- Avrupa Komisyonu Dijital On Yılın (Digital Decade) durumuna ilişkin hazırlamış olduğu ikinci raporu yayımlamıştır.
- Avrupa Komisyonu X'e, reklam şeffaflığı, veri erişimiyle ilgili bağlantılı alanlarda Dijital Hizmetler Yasası'nı (DSA) ihlal etmesine yönelik ön görüşlerini bildirmiştir.
- 1 Temmuz 2024 tarihinde Dr. Verena Weber, Avrupa Elektronik Haberleşme Düzenleyicileri Kurumuna (BEREC) profesyonel ve idari destek sağlamaktan sorumlu BEREC Destek Ajansı Direktörü olarak atanmıştır.
- BEREC Başkan Yardımcısı Patrícia Silva Gonçaves, 10-11 Temmuz 2024 tarihlerinde Fransa'nın Marsilya kentinde düzenlenen Denizaltı Konferansı'nda, denizaltı kablo sistemlerine yönelik izin sürecini kolaylaştırmak için düzenleyicilerle işbirliğini geliştirmenin önemini vurgulamıştır.
- Letonya Dışişleri Bakanı ve Moldova'dan üst düzey siber güvenlik yetkililerinin bulunduğu bir heyet, Atina'daki ENISA Genel Merkezini ziyaret etmiştir.

- ETSI SDG OSL, açık kaynaklı Operasyon Destek Sistemi (OSS) çözümlerinde mükemmeliyet ve yenilik taahhüdünü yansıtmakta olup açıklanan sürümde, bulutyerel desteği, Kubernetes entegrasyonu, geliştirilmiş NFVO primitif desteği ve performans iyileştirmeleri gibi önemli yenilikler bulunan 2024 ikinci çeyrek sürümünü kamuoyuna duyurmuştur.
- ETSI, 3GPP API yönetimi için sağlam, güvenli ve verimli bir platform sunan SDG OpenCAPIF'in ilk sürümünü duyurmuştur.
- ETSI, 1-5 Temmuz 2024 tarihlerinde Sophia Antipolis'teki ETSI merkezinde gerçekleştirilen FRMCS #4 Plugtests etkinliğinin gerçekleştirmiştir.
- GSMA'nın yayımladığı Mobil Ekonomi Asya Pasifik 2024 Raporu'nda mobil sektörünün Asya Pasifik ekonomisine katkısı 2030 yılına kadar 1 trilyon ABD Dolarını aşacağı ve bölgede 5G teknolojilerinin daha hızlı benimsenmesiyle birlikte ortalama küresel büyüme oranlarının üzerine çıkacağı açıklanmıştır.
- ITU, Uganda'da "Küresel Düzenleyiciler Sempozyumu 2024'ü (GSR-24) düzenlemiştir.
- Evrensel Posta Birliği UPU, Tasarımcı Operatörler (DO'lar) ve posta sektörü paydaşları arasında iş birliğini güçlendiren ve kullanıcı tarafından finanse edilen yeni bir girişim olan Pazara Hazır Uyum Grubu'nu (RMIG) başlatmıştır.

1. ÖRNEK ÜLKELERDEKİ DÜZENLEYİCİ GELİŞMELER

AVRUPA KITASI

TÜRKİYE

Nüfusu:	85.372.377
Yüzölçümü:	783.562 km ²
Kişi Başına Gelir:	12.849 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK)
Mobil Şebeke Abonesi:	92.900.137
Sabit Şebeke Abonesi:	9.396.107
İnternet Kullanım Oranı (%):	87,1

2026 Yılında Doğrudan 5.5G Ağlarının Kurulması

Ulaştırma ve Altyapı Bakan Yardımcısı Dr. Ömer Fatih Sayan, 16. Huawei Kullanıcı Grubu Toplantısı'na katılarak önemli açıklamalarda bulunmuştur. İstanbul'da gerçekleştirilen toplantıda, 40'tan fazla ülkeden ve 70 taşıyıcıdan 500 telekomünikasyon sektörü profesyoneli bir araya gelmiştir.

Bakan Yardımcısı Sayan, toplantının açılış konuşmasında, Huawei'ye bu önemli organizasyonu düzenlediği için teşekkür etmiş ve tüm katılımcıları İstanbul'da ağırlamaktan duyduğu memnuniyeti dile getirmiştir. Toplantıda Huawei Kıdemli Başkan Yardımcısı ve ICT Satış & Hizmet Başkanı Sayın Li Peng, Huawei Yönetim Kurulu Üyesi ve ICT Ürünler & Çözümler Başkanı Sayın Yang Chaobin, Huawei Taşıyıcı İşletme Başkanı Sayın James Chen ve Huawei Global Teknik Hizmet Başkanı Sayın Bruce Xun da hazır bulunmuşlardır.

Bakan Yardımcısı Sayan, konuşmasında dünyamızın hızla değiştiğine ve bağlantının herkes için hayati önem taşıdığına dikkat çekti. Bugün bilgi ve iletişim teknolojilerinin hayatımızın her alanında yer aldığını belirten Sayan, dünya genelinde yaklaşık 5 milyar insanın internet teknolojilerini kullandığını vurgulamıştır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı'nın, ulaşım ve iletişim altyapısına geçtiğimiz 21 yılda 275 milyar dolar yatırım yaparak Türkiye'nin gelişme ve ilerlemesine çok büyük bir katkı sağladığını belirten Bakan Yardımcısı Sayan, sabit ve mobil genişbant internet abone sayısının toplamda 93,3 milyona ulaştığını ifade etmiştir. Fiber uzunluğunun 562 bin kilometreye ulaştığını ve fiber genişbant abone sayısının yıllık ortalama %20 artarak 6,7 milyona ulaştığını sözlerine eklemiştir.

Bakan Yardımcısı Sayan, Türkiye'nin 2016 yılında 4.5G kablosuz ağlarını uygulayan ilk ülke olduğunu ve şu anda 5.5G'ye hazırlanarak 2026'da doğrudan 5.5G ağlarını kurmayı planladığını belirtti. Bu yeni teknolojiyle kullanıcıların daha hızlı veri iletimi ve daha düşük gecikme süresi ile 5 ila 10 kat daha iyi hız deneyimi yaşayacaklarını ve Türkiye'deki binlerce sektörün dijital dönüşümünün mümkün kılınacağını söyledi.

Son on yılda Huawei'nin Türkiye ile birlikte çalışarak ulusal bilim ve teknolojinin ilerlemesini, endüstri ekosisteminin refahını, yeni yeteneklerin yetiştirilmesini, 4.5G ve 5.5G gibi ileri ağların evrimini desteklediğini belirten Bakan Yardımcısı Sayan, Huawei'nin "Türkiye'de, Türkiye için" stratejisini de takdirle karşıladıklarını ifade etti.

Bakan Yardımcısı Sayan, Huawei'nin yenilikçi ürün ve hizmetleri, yerel yetenekleri yetiştirme çabaları, yerel satıcılarla ortaklıkları ve yerel yatırımları ile Türkiye'nin Ar-Ge ekosisteminde önemli bir rol oynadığını söyledi. Türkiye'de yatırım yapan yabancı şirketleri yerel şirketler olarak kabul ettiklerini belirten Sayan, dünyanın dört bir yanından özellikle teknoloji endüstrisinden daha fazla şirketin, Türkiye'ye yatırım yapması umudunu dile getirdi.

Huawei Kullanıcı Grubu Toplantısı'nın 16 yıldır düzenlendiğini belirten Bakan Yardımcısı Sayan, Huawei'nin müşterilerin sesini küresel olarak dinlemeye kendini adadığını ve ağdaki en acil sorunları düzeltmeye, ürün kalitesini artırmaya ve telekomünikasyon endüstrisi için sürekli değer oluşturmaya odaklandığını vurguladı. Yüksek kalitenin dijital dönüşümün temeli olduğunu ifade eden Sayan, toplum için

dijital ekonomilerin patlamasına yardımcı olacak IoT ve 5.5G ağına hızla geçiş yapıldığını belirterek konuşmasını sonlandırdı.¹

¹ 04.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.btk.gov.tr/haberler/bakan-yardimcisi-sayan-2026-yilinda-dogrudan-5-5g-aglarini-kurmayi-planliyoruz> adresinden ulaşılabilir.

ALMANYA

Nüfusu:	83.684.929
Yüzölçümü:	357,021 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	48,264 ABD doları
Düzenleyici Kurum:	BNETZA
Mobil Şebeke Abonesi:	111.872.000
Sabit Şebeke Abonesi:	43.000.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	86

BNetzA, Avrupa Komisyonu'nun Eleştirilerine Rağmen Kanal Fiyatlarını Belirledi

19 Temmuz 2024 tarihinde, Almanya'nın telekomünikasyon düzenleyicisi BNetzA, Telekom Deutschland'ın kanalları ve direkleri için erişim fiyatlarına ilişkin nihai kararını açıklamış ve 13 Haziran 2024 tarihli taslak kararıyla aynı oranları korumuştur². Bu fiyatlar Telekom'un talep ettiği fiyatlardan daha düşük ancak aşağıdan yukarıya bir modelden elde edilen maliyetlerden daha yüksektir. BNetzA'nın ilk kez ağırlıklı ortalama sermaye maliyetine (Weighted Average Cost of Capital, WACC) bir risk primi ve Telekom'un potansiyel müşteri kaybını telafi etmek için bir artış dahil etmesi dikkat çekicidir.

Avrupa Komisyonu'nun eleştirilerine ve AOSM primi ile müşteri kaybı zammının hariç tutulması taleplerine rağmen BNetzA, fiber şebekenin genişletilmesini teşvik etmek için yatırım teşviklerine duyulan ihtiyacı vurgulayarak kararını onaylamıştır. Karar, maliyet odaklılık ile yatırım teşviklerini dengelemeyi amaçlamaktadır.

BNetzA'nın Telekom Deutschland'ın kanallarına ve direklerine erişim için belirlediği yeni aylık fiyatlar Telekom'un talep ettiği fiyatlardan %30 ila %90 daha düşüktür. Bu düzenlenmiş fiyatlar, iş planı etkileri için belirlenen fiyat artışından etkilenmektedir.

Omurga kısmı için, kanalın iç çapa bağlı olarak metre başına fiyatları şöyledir:

² 22.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.cullen-international.com/> adresinden ulaşılabilir.

- L (100 mm): 0,37 Avro (1,62 Avro'dan düşmüştür),
- M (28-46 mm): 0,09 Avro (0,81 Avro'dan düşmüştür),
- S (4-8 mm): 0,05 Avro (0,41 Avro'dan düşmüştür).

Dağıtım kısmı için, daire veya iş birimi sayısına bağlı olarak SpeedNet mikro kanal başına fiyatlar aşağıdaki gibidir³:

- 1 daire: 12,72 Avro (2,15 Avro markup),
- 2 daire: 14,76 Avro (4,19 Avro markup),
- 3-8 daire: 17,15 Avro (6,58 Avro markup),
- 9-12 daire: 23,72 Avro (13,15 Avro markup),
- 13-32 daire: 39,50 Avro (28,93 Avro markup),
- 32 daireden fazla: 64,48 Avro (53,91 Avro markup).

Direkler için aylık fiyat 1,7 Avro olup, omurga ve dağıtım segmentleri arasında ayırım yapılamaması nedeniyle ağırlıklı ortalama olarak hesaplanmıştır. Fiyatlar geriye dönük olarak 1 Ocak 2024'ten 31 Aralık 2025'e kadar geçerlidir. Maliyet modelindeki ayarlamalar nedeniyle bazı fiyatlar Nisan 2024 versiyonundan biraz daha yüksektir. Çeşitli tek seferlik fiyatlar Nisan 2024 versiyonundan bu yana değişmemiştir.

BNetzA'nın son kararı Telekom Deutschland'ın kanal ve direklerine erişim fiyatlarının düzenlenme biçiminde önemli bir değişikliğe işaret etmektedir. İlk kez, WACC'a %2,48'lik bir risk primi eklenerek çok yüksek kapasiteli şebekeler (Very High Capacity Networks, VHCN) için bu oran %7,54'e çıkarılmıştır. Bu prim yalnızca yeni kanalların kurulmakta olduğu dağıtım segmenti için değil, aynı zamanda çoğu kanalın 2019'dan önce inşa edildiği omurga segmenti için de geçerlidir. BNetzA bu yaklaşımı, ülke çapında VHCN kapsamına ulaşmak için omurga segmentinde daha fazla yatırım yapılması gerektiğini belirterek gerekçelendiriyor. Ancak Avrupa Komisyonu, Telekom'un mevcut bakır tabanlı hizmetler aracılığıyla yatırım risklerinin zaten telafi edildiğini ve VHCN risk priminin eski altyapıya uygulanmasının aşırı telafi ile sonuçlanabileceğini savunarak bu kararı eleştirmiştir. Komisyon, bu durumun alternatif

³ "Dağıtım segmenti" fiyatlandırması, bağlı binadaki daire veya iş birimi sayısına göre belirlenir. Bu, dağıtım segmentindeki kanallara ve direklere erişim maliyetinin, altyapı tarafından kaç ayrı konut birimine (daire) veya iş birimine hizmet verildiğine bağlı olarak değiştiği anlamına gelir.

işletmecileri kendi VHCN'lerini kurmaktan caydırabileceğinden ve rekabeti olumsuz etkileyebileceğinden endişe etmektedir.

Buna ek olarak, BNetzA, Telekom'un rakiplerine karşı potansiyel müşteri kaybını telafi etmek için maliyet odaklı değerin %20'si ile %520'si arasında değişen bir artış getirmiştir. Bu artış, bağlı binadaki daire veya iş birimi sayısına bağlıdır ve Almanya'da türünün ilk örneğidir. Komisyon, BNetzA'yı bu genel ek ücreti kaldırmaya ya da en azından etkilerini yakından izlemeye ve bulguları 2025'teki bir sonraki fiyat onay kararına dahil etmeye çağırmıştır. Bu tavsiyelere rağmen BNetzA, erişim yükümlölüklerinin etkin piyasa gücüne (EPG) sahip işletmeciler üzerindeki etkisini dikkate almak için Alman Telekomünikasyon Yasası kapsamındaki yasal gereklilikleri gerekçe göstererek kararının arkasında durmuştur. Yasa, iş planının etkisinin dikkate alınmasını zorunlu kılmakta, ancak hesaplama yöntemini belirtmemektedir. Telekom bu fiyat artışını talep etmiş ve BNetzA miktarı önemli ölçüde azaltmış olsa da dağıtım segmentinde bu fiyat artışını vermeye devam etmiştir.

Avrupa Komisyonu, bu yaklaşımın AB hukuku ile uyumluluğunu sorgulayarak Almanya'ya karşı potansiyel ihlal işlemi başlatabileceğini ima etmiştir. Komisyon, Genişbant Maliyet Azaltma Direktifi'nin tüm işletmeciler için geçerli simetrik bir çerçeveyi desteklerken, yeni Alman Telekomünikasyon Yasası'nın bunu asimetrik bir çerçeveye genişlettiğini ve özellikle Telekom gibi EPG işletmecilerini hedef aldığını savunmaktadır. Ayrıca, Telekom'un kanallara ve direklere erişim için Temmuz 2023'ten beri beklemekte olan yeni referans teklifinin onay süreci yavaş ilerlemektedir ve 2025'ten önce sonuçlanması beklenmemektedir. Komisyon bu uzun süreci eleştiren alternatif hizmet sağlayıcıların etkin bir şekilde rekabet edebilmelerini engellediğini vurgulamıştır. Komisyon, pazarda adil rekabetin sağlanması için BNetzA'yı onayı hızlandırmaya çağırmıştır.

Nüfusu: 9.142.465

Yüzölçümü: 83.879 km²

AVUSTURYA

Kişi Başına Gelir:	50,277 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Avusturya Yayın ve Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (RTR)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.070.000
Sabit Şebeke Abonesi:	3.800.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	94.2

Posta Pazarındaki Gelişmeler

2023'ün dördüncü çeyreğine kadar olan piyasa verileri ve uluslararası karşılaştırmalarla yayınlanan RTR yıllık raporunda Avusturya'da 2023 yılında bir önceki yıla göre yüzde 9,4 artışla yaklaşık 388 milyon koli taşındığı belirtilmiştir. Bu kolilerin 358 milyonu yurt içinde teslim edilirken, 30 milyonu yurt dışına gönderilmiştir. Sevkiyat hacimlerindeki artışla birlikte gerekli ek altyapının genişletilmesi de gerçekleşmiştir. Avusturyalı posta hizmeti sağlayıcıları, son üç yılda toplama istasyonları ve koli kutuları inşasına önemli yatırımlar yapmışlardır. 2021 sonunda 712 olan toplama istasyonu sayısı, 2022 sonunda 1.445'e ve 2023 sonunda 1.592'ye yükselmiştir. Bu yatırımlar hem posta öğelerini teslim edenlere hem de alıcılara önemli faydalar sağlamaktadır.

El yazısıyla yazılan mektuplar veya kartpostallar aracılığıyla gönderilen tatil tebrikleri giderek azalmaktadır. Avusturya'da 2023 yılında toplam 541,6 milyon mektup gönderilirken bu rakam, 2022 yılına göre %9,6 daha azdır. Ayrıca Avusturyalı posta hizmeti sağlayıcıları çevre koruma ve sürdürülebilirlik alanlarında aktif olarak yer almaktadır. Bu alandaki girişimler arasında teslimat filolarının fosil yakıtlarla çalışmayan araçlara dönüştürülmesi veya yeniden kullanılabilir ambalajların kullanılması yer almaktadır. Gelecekte posta piyasasındaki güncel gelişmeleri daha iyi hesaba katabilmek için, şu anda Posta Anketi Yönetmeliği'nde yapılacak değişiklikler üzerinde istişarede bulunmaktadır. Kayıp eşya gönderilerinin sayısı, mektup ve paket başına CO₂ emisyonları veya posta hizmeti sağlayıcıları tarafından kullanılan araç

sayısına/sınıfına ve sürüş türüne göre farklılaştırılmış verilerin toplanması planlanmaktadır.⁴

⁴12.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.rtr.at/TKP/presse/pressemitteilungen/presseinformationen_2024/pinfo12072024tkp.de.html adresinden ulaşılabilmektedir.

ÇEKYA

Nüfusu:	10.763.853
Yüzölçümü:	78.871 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	41.228 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Çekya Telekomünikasyon Ofisi (CTO)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.101.360
Sabit Şebeke Abonesi:	1.494.175
İnternet Kullanım Oranı(%):	87

Çek Telekomünikasyon Ofisi Atamaları

Çek Telekomünikasyon Ofisi Konseyi'ne, hükümet tarafından yapılan atamalar sonucunda iki yeni üye dahil olmuş ve böylece Konsey, tam kadro olarak çalışmalarına başlamıştır. Geçmişte askeri istihbarat birimlerinde görev almış ve Ofisin itiraz komisyonunda deneyim sahibi olan Marek Vrbík, beş yıllık bir dönem için Konsey üyeliğine getirilmiştir. Tüketici hakları alanında uzman olan Lukáš Zelený ise, 2019 yılından bu yana sürdürdüğü üyeliğini beş yıl daha uzatarak, Ofisin dijital hizmetler alanındaki yeni görevlerine odaklanacağını belirtmiştir.

Çek Telekomünikasyon Ofisi (ÇTO) Web Sitesinde Dijital Hizmetler Bölümü

Ulusal Dijital Hizmetler Koordinatörü rolüne hazırlanma çerçevesinde, Çek Telekomünikasyon Ofisi'nin web sitesi güncellenerek "Dijital Hizmetler" adı altında yeni bir bölüm eklenmiştir. Şu ana kadar, çevrimiçi aracı hizmetler (DSA), işletmeler ile çevrimiçi platformlar arasındaki ilişkiler (P2B) ve veri paylaşım hizmetleri (DGA) hakkında tüm ilgili bilgilerin yer aldığı üç alt bölüm bulunmaktadır.

Sahtekarlık Önleyici Tedbirler

1 Temmuz itibariyle, Genel Yetki Belgesi No. VO-S/2/04.2024-1'e yapılan değişiklikle belirtilen şart yürürlüğe girmiştir. Bu şart uyarınca, yurtdışından Çekya 'ya yapılan çağrılar bağlamak üzere belirlenen noktalarda abonenin belirli bir tür Çek numarası (+420 alan kodu) ile tanımlanıp tanımlanmadığı kontrol edilecek ve tanımlan amaması durumunda çağrı bağlanmayacaktır.

OTT Hizmetlerinin Kullanımı Hakkında Anket

ÇTO, Ppm Factum Research S.R.O. ajansı ile iş birliği içinde kişisel iletişim hizmetlerinin kullanımı ve bunların birbirinin yerine geçebilirliği hakkında bir anket gerçekleştirmiştir. Amaç, diğerlerinin yanı sıra, popülasyon genelinde beş yılda meydana gelen tercih değişikliklerini belirlemek ve bu değişikliklerin elektronik iletişim hizmetleri piyasalarındaki eğilimleri ne ölçüde etkileyebileceğini anlamaktır. Daha detaylı bilgi bir sonraki İzleme Raporu'nda yayınlanacaktır.⁵

⁵ 23.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://ctu.gov.cz/sites/default/files/obsah/ctu/monthly-monitoring-report-no.-7/2024/obrazky/MZ_7_2024-na%20web.pdf adresinden ulaşılabilir.

FİNLANDİYA

Nüfusu:	5.538.000
Yüzölçümü:	338.145 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	50.818 ABD doları
Düzenleyici Kurum:	Ulaştırma ve Haberleşme Ajansı (TRAFICOM)
Mobil Şebeke Abonesi:	7.570.000
Sabit Şebeke Abonesi:	207.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	96,0

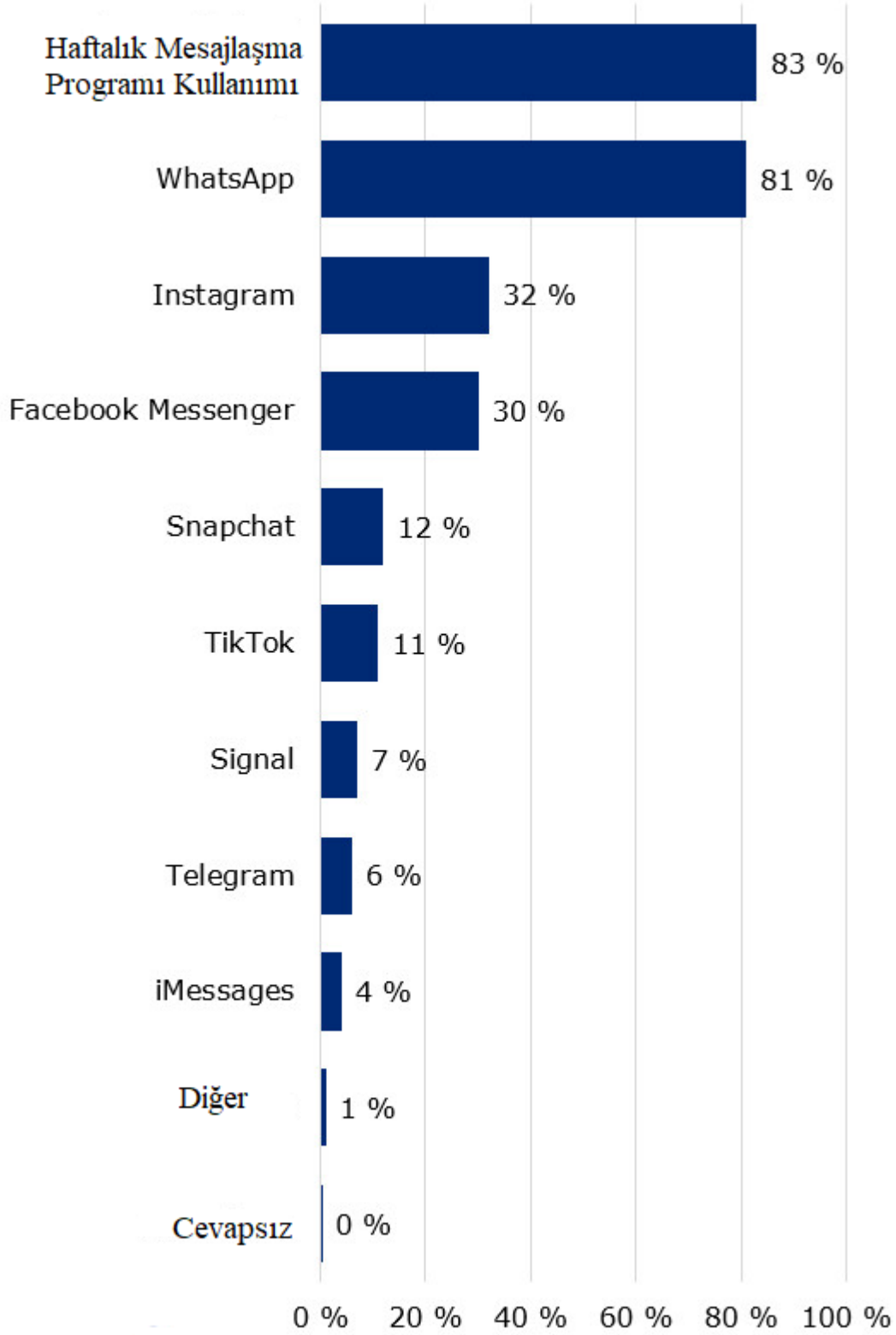
Finlandiya Dijital Kullanıcı Anketi

Finlandiya'da gerçekleştirilen ve 18 yaş üstü 2.162 kişi tarafından çevrim içi olarak cevaplanan anket sonuçlarına göre anlık mesajlaşma uygulamalarının tüketicilerin günlük hayatlarında önemli bir yer edindiğini gösterirken, internet üzerinden sesli ve görüntülü arama uygulamalarının kullanımının COVID-19 salgınından bu yana düşüş gösterdiği görülmüştür. Ankete göre, Finlandiya'da en popüler iletişim uygulaması WhatsApp olurken, en yaygın kullanılan hizmetler Netflix ve Yle Areena'dır.

Finlandiya'da kullanıcıların %83'ü haftalık bazda anlık mesajlaşma hizmeti kullanmaktadır. Mesajlaşma uygulamalarının kullanımı önemli ölçüde artarken kısa mesaj kullanımı ise azalmaktadır. COVID-19 salgınının en yoğun olduğu 2020 ve 2021 yıllarında, çevrim içi sesli ve görüntülü aramaların kullanımı zirveye ulaşmış ve tüketicilerin yarısından fazlası bu aramaları haftalık olarak iş veya eğlence sırasında yaptığı belirtilmiştir.

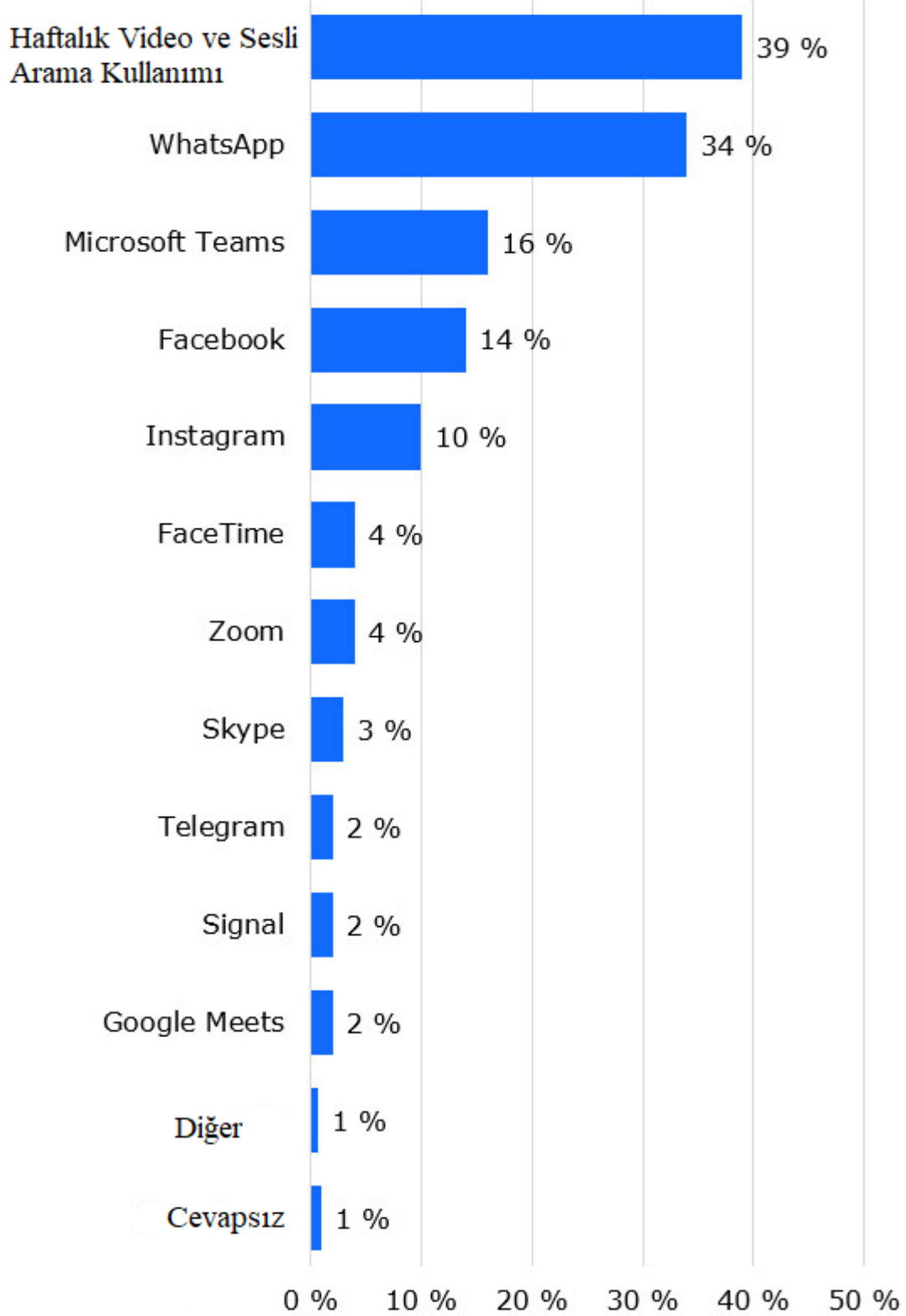
2023 tüketici anketinde Traficom, tüketicilerin anlık mesaj göndermek ve internet aramaları yapmak için hangi hizmetleri kullandığını ilk kez araştırmıştır. Bu kapsamda her iki kategoride de WhatsApp'ın en popüler olan uygulama olduğu ortaya konmuş olup kullanıcıların %81'i mesajlaşma, %34'ü ise arama yapmak için WhatsApp'ı kullanmaktadır.

Kullanılan Mesajlaşma Servisi

Şekil 1. Traficom Tüketici Anketine Göre Haftalık Olarak Anlık Mesajlaşma Uygulaması Kullanan Tüketicilerin Oranı

Video ve Sesli Arama Servisi Kullanımı

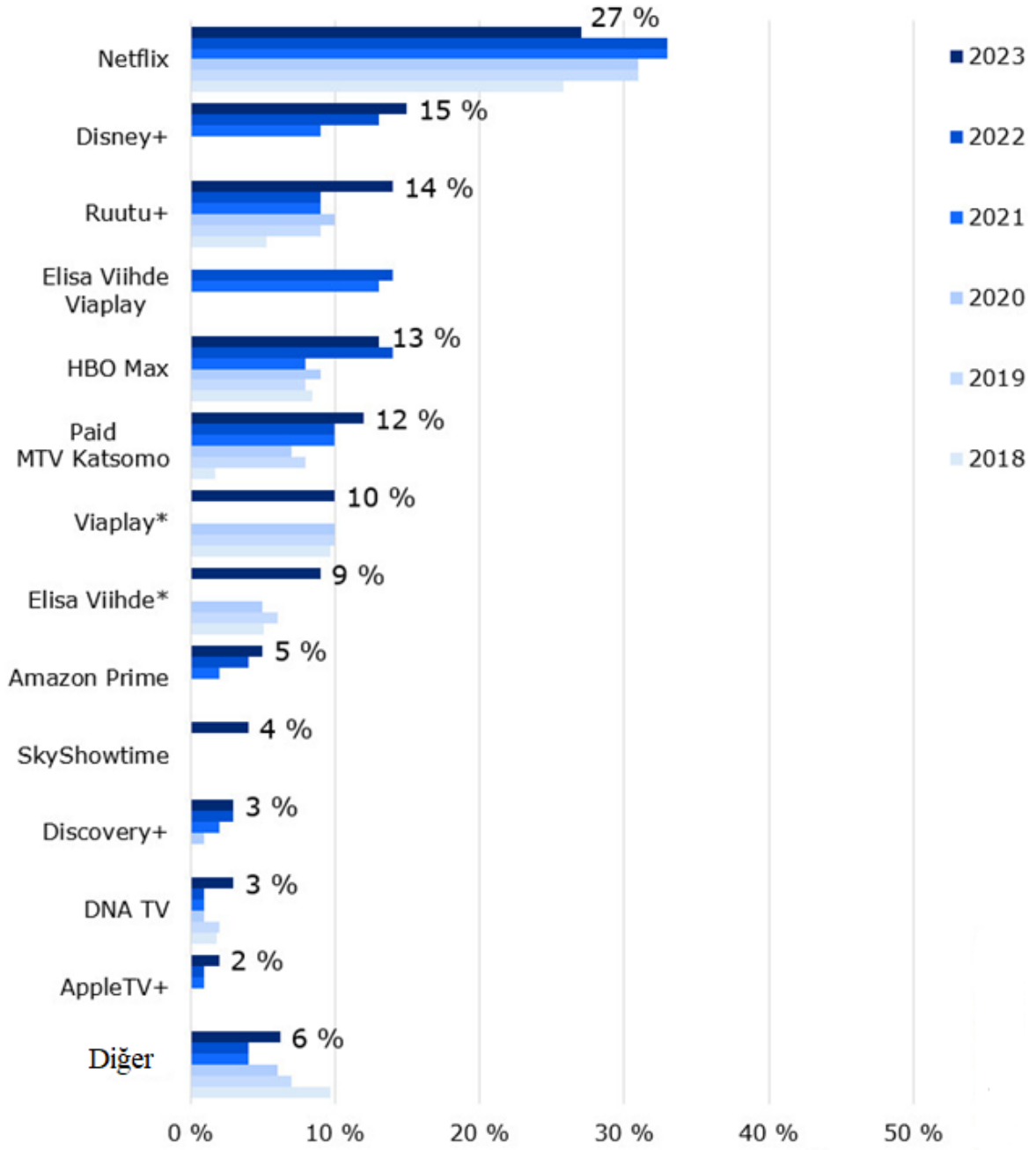
Şekil 2. Traficom Tüketici Anketi 2023'e Göre, Haftada Bir Kez İnternet Üzerinden Sesli Veya Görüntülü Arama Hizmeti Kullanan Tüketicilerin Yüzdesi.

Finlandiya'da kullanıcıların %70'i ücretsiz, %50'si ise ücretli yayın hizmeti kullanmaktadır. En yaygın abone olunan ücretli video hizmeti Netflix olmakla birlikte özellikle Covid-19 salgını döneminde Disney+ uygulaması da Finlandiya pazarına girmiştir.

Ücretsiz yayın hizmetleri arasında en popüler olanı, 2023 yılı sonunda kullanıcıların %67'si tarafından izlenen Yle Areena, ikinci en popüler ücretsiz hizmet ise YouTube'dur. Ücretsiz yayınlar ayrıca çeşitli haber hizmetlerinin web sitelerinde ve örneğin kamu kuruluşlarının iletişim kanallarında da izlenmektedir.⁶

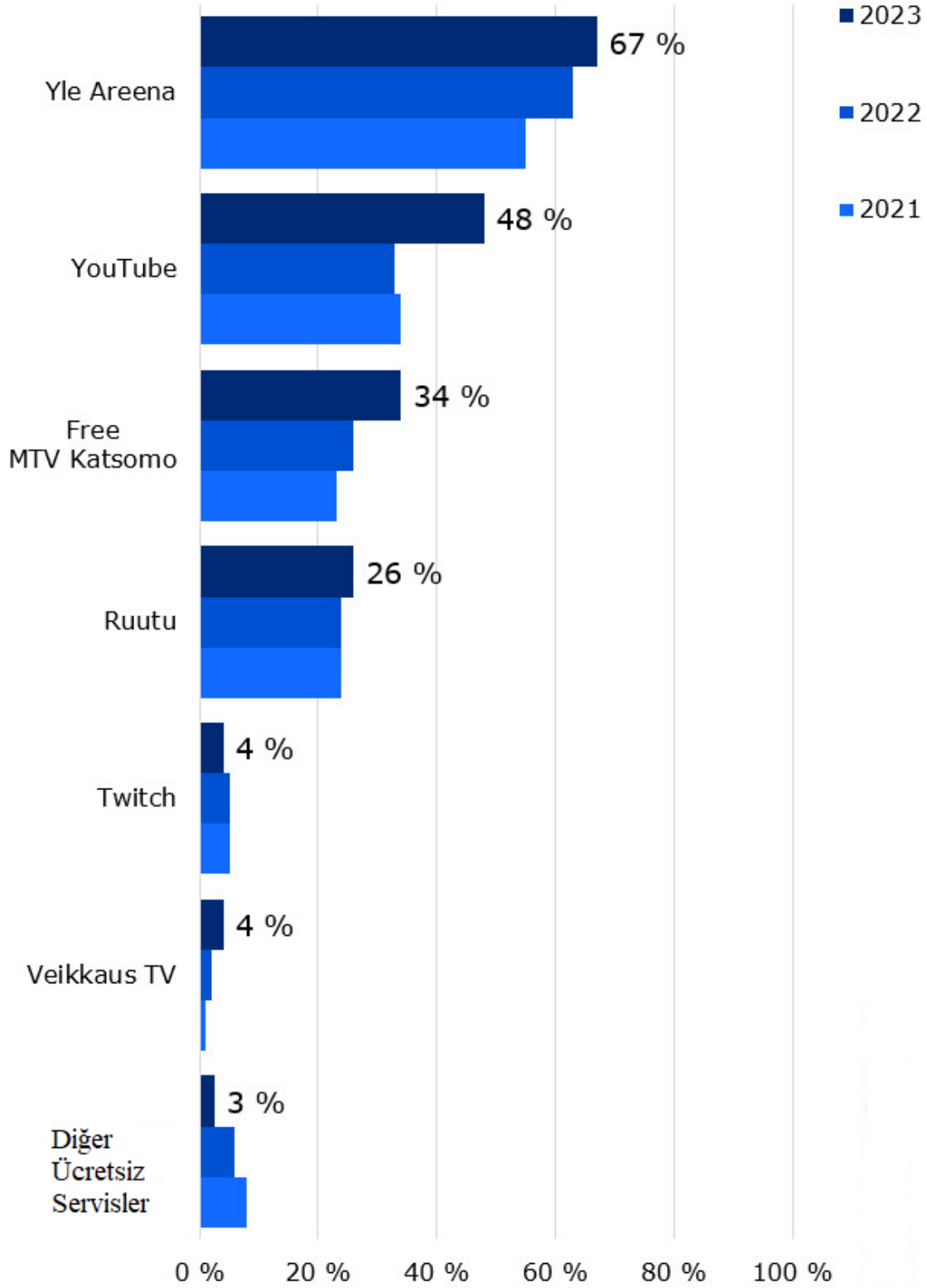
⁶ 10.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.traficom.fi/en/news/whatsapp-yle-areena-and-netflix-dominate-consumer-online-usage> adresinden ulaşılabilir.

Kullanılan Ücretli Video Servisleri

Şekil 3. Traficom Tüketici Anketlerine Göre Ücretli Yayın Hizmetlerini Kullanan Tüketicilerin Yüzdesi

Ücretsiz Video Servisleri

Şekil 4. Traficom Tüketici Anketlerine Göre Ücretsiz Yayın Hizmetlerini Kullanan Tüketicilerin Yüzdesi

FRANSA

Nüfusu:	67.422.241
Yüzölçümü:	543.940 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	49.492 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	ARCEP
Mobil Şebeke Abonesi:	72.751.000
Sabit Şebeke Abonesi:	37.759.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	86,10

CMA CGM/Altice Media Birleşmesi 2024

Fransız ulusal rekabet otoritesi (NCA), CMA CGM'nin Altice Media'yı satın almasına, ilk aşama birleşme incelemesinin ardından şartlı olarak izin vermiştir. NCA'nın kararı henüz kamuoyuna açıklanmamıştır.

CMA CGM Fransa merkezli bir nakliye ve lojistik şirkettir. Ayrıca, bağlı kuruluşu La Provence aracılığıyla Fransız yazılı medya sektöründe de faaliyet göstermektedir. La Provence, aynı adı taşıyan bölgesel günlük gazetenin yanı sıra diğer bazı başlıkları ve bunlara bağlı çevrimiçi haber sitelerini yayınlamaktadır.

CMA CGM, Merit France tarafından kontrol edilmektedir. Saadé ailesine, yani CMA CGM'yi kuran Fransız-Lübnanlı girişimci Jacques Saadé'nin varislerine ait bir holding şirkettir.

Altice Media, amiral gemisi free-to-air (FTA) dijital karasal TV (DTT) haber kanalı BFM TV olan bir Fransız yayıncıdır. Şirket, BFM ve RMC markaları altında beş ulusal ve on yerel TV kanalının yanı sıra üç radyo istasyonu yayınlamaktadır.

Altice Media, Fransız-İsraili girişimci Patrick Drahi tarafından kontrol edilen Lüksemburg merkezli çok uluslu bir telekom ve medya şirketi olan Altice Group'un bir parçası olan Altice France'ın bir iştirakidir.

Mart 2024'te Altice France, Altice Media'nın tüm hisselerini 1,55 milyar Avro karşılığında CMA CGM (%80) ve Merit France'a (%20) satmayı kabul etmiştir.

Fransız NCA, işlemin rekabete aykırı holding etkilerine yol açacağından endişe duymuştur (Takipçi). NCA, birleşen şirketin La Provence'daki reklam alanı satışını aynı bölgede yayın yapan bazı yerel BFM kanallarındaki reklam alanı satışı ile birleştirebileceğini düşünmüştür.

La Provence ve BFM kanallarının önemli sayıda ortak reklamvereni göz önüne alındığında, birleştirme stratejisi La Provence'ın rakiplerine yapılan reklam harcamalarını azaltabilir.

Bölgesel günlük basının halihazırda ekonomik zorluklar yaşadığı bir dönemde reklam gelirlerinde yaşanacak bir kayıp, işlemin bir sonucu olarak rakip gazetelerin ortadan kalkmasına ve böylece okuyucuların ve yerel reklamverenlerin La Provence'inkilere alternatif tekliflerden mahrum kalmasına yol açabilir. Taraflar, NCA'nın rekabet kaygılarını davranışsal çözümlerle ele almıştır.⁷

⁷ 04.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.cullen-international.com/client/site/documents-/CLCLFR20240005> adresinden ulaşılabilir.

HOLLANDA

Nüfusu:	17.000.000
Yüzölçümü:	41.543 km ²
Kişi Başına Gelir:	52,367 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Piyasa ve Tüketici Kurumu (ACM)
Mobil Şebeke Abonesi:	17.010.000
Sabit Şebeke Abonesi:	7.500.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	99

Avrupa Dijital Hizmetler Yasası

Birçok çevrimiçi hizmet sağlayıcısı, Dijital Hizmetler Yasası (DSA) ve Platformdan İşletmeye Yönetmeliği'nde (P2B) belirtilen gerekliliklere uyum söz konusu olduğunda hala operasyonlarını düzenlememiştir. Bu durum, Hollanda Tüketiciler ve Piyasalar Otoritesi (ACM) tarafından kısa bir süre önce gerçekleştirilen ve ACM'nin düzenlerce işletmeyi daha yakından incelediği örnek bir anketle ortaya konmuştur.

17 Şubat 2024 tarihinden itibaren çevrimiçi hizmet sağlayıcıları, interneti daha güvenli hale getirmeyi amaçlayan çevrimiçi hizmet sağlayıcıları için yükümlülükler içeren DSA'ya uymak zorundadır. Örneğin, şikayet işleme sistemlerinin düzenli olması ve örneğin kullanıcıların hesaplarını kısıtlarken öngörülebilir bir şekilde hareket etmeleri gerekmektedir. P2B Yönetmeliği 2020 yılında yürürlüğe girmiştir ve çevrimiçi hizmet sağlayıcıları için genel hüküm ve koşulların şeffaflığı, arama sonuçlarının sıralanması ve uyuşmazlıkların çözümüne ilişkin kurallar içermektedir. Hollanda'da ACM, bu yasaların her ikisi için de düzenleyici olarak atanmıştır, ancak bunları ancak Hollanda uygulama yasaları yürürlüğe girdikten sonra uygulamaya başlayabilecektir.

ACM Yönetim Kurulu Başkanı Martijn Snoop "Resmi olarak bu yasaları henüz uygulayamıyor olmamız, ACM'nin şu anda hiçbir şey yapmadığı anlamına gelmiyor. Örnek anket, pek çok çevrimiçi hizmet sağlayıcısı için P2B Yönetmeliği ve DSA ile uyumluluk açısından atılması gereken pek çok adım olduğunu ortaya koyuyor. Birçok

işletmenin uyması gereken tüm kuralların tam olarak farkında olmadığından şpheleniyoruz. Bu kurallara ilişkin bilgileri web sitemizde bulabilirsiniz. Tüm evrimii hizmet sağlayıcılarına bir sinyal göndermek istiyoruz: operasyonlarınızı mümkün olan en kısa sürede düzene soktuğunuzdan emin olun.” açıklamasında bulunmuştur.⁸

8 10.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.acm.nl/en/publications/acm-many-businesses-still-do-not-comply-european-digital-laws> adresinden ulaşılabilmektedir.

İNGİLTERE

Nüfusu:	66.900.000
Yüzölçümü:	242.495 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	46.371 ABD doları
Düzenleyici Kurum:	OFCOM
Mobil Şebeke Abonesi:	86.800.000
Sabit Şebeke Abonesi:	29.800.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	97,8

1. Acil Yardım Çağrı Hizmetleri

İngiliz düzenleyici kurumu OFCOM, 25 Temmuz 2023 tarihinde BT şebekesinde gerçekleşen bir arıza nedeni ile acil yardım çağrı numarası 999'a erişimde yaşanan 10,5 saatlik kesinti nedeni ile ilgili şirkete 17,5 milyon Sterlin para cezası uygulanmasına karar vermiştir. Cezanın nedeni, böylesi bir kesintiye engellemek için BT'nin hazırlığının bulunmaması olarak belirtilmektedir. Kesintinin gerçekleştiği tarihte yaklaşık 14 bin çağrının başarısız olduğu tahmin edilmektedir⁹.

2. Dijital Sahtecilik

OFCOM'un yaptığı bir araştırmaya göre, "Deepfake (derin öğrenme ile üretilen sahte video, fotoğraf ve içerikler)" internet erişiminde giderek daha fazla insanın karşısına çıkmaktadır. Araştırmaya göre, insanların %40'ı son altı ayda deepfake ile üretilmiş bir içerikle karşılaşmış ve insanların sadece %10'u bu içeriklerin sahte olduğunu anlayabileceğini söylemiştir. Deepfake içeriklerle karşılaşma yüzdesi gençle ve çocuklar arasında daha da fazladır (%50). Genç ve çocuklar karşılaştıkları deepfake içeriklerinin yarısından fazlasının eğlence amaçlı hazırlanmış görüntüler olduğunu

⁹ 22.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.ofcom.org.uk/phones-and-broadband/telecoms-infrastructure/bt-fined-17.5m-for-999-call-handling-failures> adresinden ulaşılabilir.

belirtmektedir. OFCOM Çevrimiçi Güvenlik Yasası çerçevesinde platformları uyararak bu konuda düzenlemelere uymaları gerektiğini belirtmektedir ¹⁰.

3. Video Paylaşım Platformu Tiktok'a Ceza

OFCOM, video paylaşım platformu TikTok'un ebeveyn kontrolleri ile ilgili kesin bilgileri sağlayamadığını ve TikTok'un çocuk güvenliği raporunun hazırlanması sırasında sorunlar konusunda OFCOM'u uyardığında geciktiğini belirterek bu konuda geçen yıl açılan soruşturma neticesinde ilgili şirkete 1,875 milyar Sterlin ceza uygulanmasına karar verildiğini açıklamıştır ¹¹.

4. Tüketici Şikâyetleri

OFCOM, 2024 yılı ilk çeyreğine ilişkin tüketici şikâyetleri raporunu yayınlamıştır. Rapora göre, tüketici şikâyetleri sayısında bir önceki çeyreğe göre düşüş yaşanırken 100bin abone başına düşen tüketici şikâyeti sayısı genişbantta 11, sabit telefonda 6, faturalı mobil hizmetlerde 4 ve ödemeli TV hizmetlerinde 4 olarak gerçekleşmiştir ¹².

5. Sahte ve Rahatsız Edici Aramalar

OFCOM, son yıllarda giderek artan sahte CLI ile aramalarla yapılan dolandırıcılıkların önüne geçmek için bir düzenleme yapmıştır. Düzenleme İngiltere numarası gibi görünen ama gerçekte yurtdışı bir numaradan başlatılan çağrıların operatörler tarafından engellenmesini, ekranda görünen numara ile şebekedeki numaranın farklı olmasının engellenmesini de içermektedir. Uygulama için 6 ay süre tanınmıştır ¹³.

¹⁰ 23.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.ofcom.org.uk/online-safety/illegal-and-harmful-content/deep-fakes-demean-defraud-disinform/> adresinden ulaşılabilir.

¹¹ 24.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.ofcom.org.uk/online-safety/protecting-children/tiktok-fined-1.875m-for-providing-inaccurate-data-on-safety-controls> adresinden ulaşılabilir.

¹² 25.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.ofcom.org.uk/phones-and-broadband/service-quality/latest-telecoms-and-pay-tv-complaints-figures-revealed-Q1-24/> adresinden ulaşılabilir.

¹³ 29.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.ofcom.org.uk/phones-and-broadband/scam-calls-and-messages/updating-cli-guidance-to-tackle-scams-calls/> adresinden ulaşılabilir.

İRLANDA

Nüfusu:	5.078.678
Yüzölçümü:	70.273 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	112.247,71 ABD doları
Düzenleyici Kurum:	İletişim Düzenleme Komisyonu (ComReg)
Mobil Şebeke Abonesi:	5.737.223
Sabit Şebeke Abonesi:	1.202.282
İnternet Kullanım Oranı(%):	99

İrlanda'da Bir Okulda Yüz Tanıma Teknolojisinin Kullanılmasına Kınama Cezası

İrlanda'da bir okul, bir veri koruma etki değerlendirmesi yapmadan öğrencilerden nakitsiz kantin ödemeleri almak amacıyla yüz tanıma teknolojisini kullandığı için Bilgi Komisyonu Üyeleri Ofisi (ICO) tarafından kınama cezasına çarptırılmıştır. 11-18 yaş arası yaklaşık 1.200 öğrencisi bulunan Chelmer Valley Lisesi, yüz tanıma teknolojisini (FRT, facial recognition technology) ilk kez Mart 2023'te kullanmaya başlamıştır.

ICO, FRT'nin insanları benzersiz bir şekilde tanımlamak için biyometrik verileri işlediğini ve bunun muhtemelen yüksek veri koruma risklerine yol açacağını bildirmiştir. ICO tarafından yapılan açıklamada şunlar söylenmiştir: "FRT'yi yasal ve sorumlu bir şekilde kullanmak için kuruluşların bir veri koruma etki değerlendirmesinin (DPIA, data protection impact assessment) mevcut olması gerekir. Bunun amacı, hassas verilerin işlenmesinden kaynaklanabilecek daha yüksek riskleri belirlemek ve yönetmektir."

ICO, okulun teknolojiyi kullanmaya başlamadan önce bir DPIA gerçekleştirmediğini tespit etmiştir. Bu da çocukların bilgilerine yönelik riskler konusunda önceden bir değerlendirme yapılmadığı anlamına gelmektedir.

ICO tarafından yapılan açıklamada, Okulun, öğrencilerin biyometrik bilgilerini işlemek için açık ve net bir izin almadığı ve öğrencilere bu bilgilerin bu şekilde kullanılmasını isteyip istemediklerine karar verme fırsatı verilmediği belirtilmiştir. Soruşturma ayrıca

okulun teknolojiyi uygulamadan önce veri koruma kurumundan görüş almadığını ve ebeveynlere veya öğrencilere danışmadığını da ortaya çıkarmıştır.

Mart 2023'te ebeveynlere, çocuklarının FRT'ye katılmasını istememeleri durumunda geri dönmeleri için yanında bir form içeren bir mektup gönderilmiştir. ICO, şu anda olumlu 'katılma' onayının arandığını, bunun da Kasım 2023'e kadar okulun "yanlış bir şekilde varsayılan onaya dayandığı" anlamına geldiğini bildirmiştir.

ICO'nun kınamasında çoğu öğrencinin kendi rızasını verebilecek yaşta olduğu da belirtilmiştir. Bu nedenle ebeveynlerin onayının istenmesi "öğrencileri hak ve özgürlüklerini kullanma yeteneğinden mahrum bırakmıştır".

ICO geleceğe yönelik şu tavsiyelerde bulunmuştur:

- Yeni işleme operasyonlarından önce veya veri sahiplerinin hakları ve özgürlükleri açısından yüksek risk oluşturan faaliyetler için işlemenin niteliğinde, kapsamında, bağlamında veya amaçlarında değişiklik olması durumunda, bir DPIA doldurulmalı ve sonuçları proje planlarına yeniden entegre edilmelidir.
- Nakitsiz ikram hizmetlerinin gerekliliğini ve orantılılığını kapsamlı bir şekilde dikkate alacak ve önyargı ve ayrımcılık gibi belirli ek riskleri azaltacak şekilde DPIA değiştirilmelidir.
- Nakitsiz ikram hizmetleri için yüz tanımanın kullanılıp kullanılmayacağını göz önünde bulundurarak okullara yönelik tüm ICO kılavuzları gözden geçirilmeli ve bunlara uyulmalıdır.
- Birleşik Krallık GDPR kapsamındaki bilgi haklarını uygun bir şekilde sağlayacak şekilde öğrencilere verilen gizlilik bilgileri değiştirilmelidir.
- Kişisel verileri işleyen yeni projeler veya operasyonlar değerlendirilirken Veri Koruma Kurumu (DPO, Data Protection Officer) ile daha yakın ve zamanında iletişim kurulmalı, tavsiyeleri ve sonuç olarak işlemede yapılan değişiklikler belgelenmelidir.

ICO Gizlilik Yöntemleri Geliştirme Dairesi Başkanı Lynne Currie şunları söylemiştir: "Okul kantini ortamında insanların bilgilerinin doğru şekilde kullanılması, gıdanın işlenmesi kadar önemlidir. Tüm kuruluşların, veri koruma risklerini azaltmak ve veri

koruma yasalarına uyumlarını sağlamak için yeni bir teknolojiyi devreye alırken gerekli değerlendirmeleri yapmalarını bekliyoruz. FRT gibi önlemlerin, özellikle de çocuklar söz konusu olduğunda hafife alınmaması gerektiğini göstermek için bu okula karşı harekete geçtik. Bunun diğer okulları yeni teknolojileri benimsemekten caydirmasını istemiyoruz. Ancak bunun, veri korumanın ön planda tutularak, güvenin savunularak, çocukların mahremiyetinin ve haklarının korunarak doğru bir şekilde yapılması gerekiyor."¹⁴

¹⁴ 23.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.localgovernmentlawyer.co.uk/information-law/398-information-law-news/58035-school-reprimanded-for-using-facial-recognition-technology-without-carrying-out-data-protection-impact-assessment> adresinden ulaşılabilir.

İSPANYA

Nüfusu:	47.615.034
Yüzölçümü:	505.990 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	30.104 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Piyasa ve Rekabet Komisyonu (CNMC)
Mobil Şebeke Abonesi:	56.896.715
Sabit Şebeke Abonesi:	19.060.635
İnternet Kullanım Oranı (%):	93,90

Sabit Telefon Toptan Erişim Pazarının Serbestleşmesi

Ulusal Pazarlar ve Rekabet Komisyonu (CNMC), sabit şebekelerde erişim ve çağrı başlatma için toptan satış pazarını serbest bırakmaya karar vermiştir. Bu pazar, Telefónica'ya alternatif işletmeciler için sabit telefon şebekesine erişim koşullarını belirlemektedir.

Bakır şebeke üzerinden sabit telefon hizmeti sunmak isteyen işletmeciler (genişbant ile birlikte olsun ya da olmasın), müşteriye doğrudan erişimleri olmadığında sabit erişim ve kaynak pazarına başvurmaktadır. Şimdiye kadar Telefónica, Toptan Telefon Hattı Erişimi (AMLT) teklifi şeklinde alternatif işletmecilere erişim sağlamak zorundaydı.

Her gün internet bağlantılı sabit hatlı telefon hatlarının sayısı artmaktadır ve yalnızca sabit hatlı telefon hizmeti sunan hanelerin sayısı azalmaktadır. Böylece geniş bantla paketlenmeyen sabit ses hatlarının (1P hatları) sayısı her geçen yıl azalıyor. 2023 yılı sonu itibariyle bu oran %10'un altındaydı.

Erişim teknolojisi açısından, İnternet ile sabit telefon hizmeti sağlayan işletmeciler, ya özel erişim yoluyla ya da NEBA yerel veya NEBA fiber gibi toptan hizmetleri kullanarak çoğunlukla fiber şebekeleri kullanmaktadır. Müşterilerine 1P hatlar sunmak istediklerinde, mobil şebekelerini (sabit radyo erişimi olarak bilinir) giderek daha fazla kullanmaktadırlar. 2023 yılı sonu itibariyle, 1P sabit erişim hatlarının %76,10'u

halihazırda bu şekilde sağlanmıştır. Bu nedenle, sabit şebekelerde erişim ve çağrı başlatma için toptan pazar artık yüksek giriş engelleri ile karakterize edilmemektedir.

Öte yandan CNMC, perakende sabit telefon hizmetlerinin nispeten rekabetçi olduğunu tespit etmiştir. 2017 ve 2023 yılları arasında, Telefónica'nın hat sayısı bakımından pazar payı beş puandan fazla azalmıştır (%47,08'den %41,79'a).

Toptan satış açısından bakıldığında, pazar da etkin rekabete doğru bir eğilim göstermektedir. Bakır şebekelerin alternatif işletmeciler tarafından terk edilmesi, toptan AMLT hatlarında bir azalmaya yol açmaktadır. Bu süreç, Telefónica'nın bakır tesislerinin kapatılacağı yönündeki açıklamaları ile daha da hızlanmıştır.

Son olarak, sektörel iletişim düzenlemeleri ve rekabet hukukunun uygulanması, bu pazarın rekabetçi koşullar altında gelişmeye devam etmesini sağlamaktadır.

Bu nedenle CNMC, piyasayı serbestleştirmeye ve Telefónica'nın şu anda tabi olduğu yükümlülükleri altı ay içinde kaldırmaya karar vermiştir.¹⁵

¹⁵ 29.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.cnmc.es/prensa/mercado-fija-desregulado-20240729> adresinden ulaşılabilir.

İSVEÇ

Nüfusu:	10.377.781
Yüzölçümü:	449.964 km ²
Kişi Başına Gelir:	55.566 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Posta ve Telekom Ajansı (PTS)
Mobil Şebeke Abonesi:	13.015.553
Sabit Şebeke Abonesi:	1.261.073
İnternet Kullanım Oranı:	%88,31

İsveç Mahkemesinin, Posta Hizmetlerinin Vergiden Muaf Olmadığını Teyit Eden Kararı

İsveç temyiz mahkemesi (Svea Hovratt), tarifeleri bireysel olarak müzakere edilen posta hizmetlerinin evrensel hizmet yükümlülüğü kapsamına girmediğini tespit eden 3 Mayıs 2024 tarihli kararını yayınlamıştır. Bu hizmetlerin katma değer vergisine (KDV) tabi olduğu açıklanmıştır. Temyiz mahkemesi, İsveç hükümetine karşı dava açan Nordea bankacılık grubunun İsveç şubesi Nordea aleyhine karar veren Stockholm bölge mahkemesinin daha önceki bir kararını onamıştır. Nordea, İsveç'in 2006 ile 2015 yılları arasındaki dönemde USO hizmetlerini KDV'den muaf tutan AB kurallarına uymaması nedeniyle devletten tazminat almaya hak kazandığını iddia etmiştir. Banka, bu dönemde USO hizmetleri için yanlışlıkla KDV ödediğini iddia etmiştir. Ancak, temyiz mahkemesi söz konusu posta hizmetlerinin şartlarının ayrı ayrı müzakere edildiğini ve dolayısıyla USO'nun kapsamı dışında kaldığını ileri sürmüştür. Nordea'nın bu hizmetler için KDV ödemesi AB hukukuna uygundur ve bu nedenle banka tazminat almaya hak kazanmamıştır.

Mahkemenin gerekçesi söz konusu hizmetlerin, İsveçli evrensel hizmet sağlayıcısı PostNord tarafından Mart 2004 ile Mart 2016 arasında sağlanmış olması ve Nordea ve USP'nin bu dönemde posta hizmetleri için toplam on sözleşme üzerinde anlaşmış olmasıdır. Nordea bu hizmetler için KDV ödemiştir. Temyiz mahkemesi, söz konusu dönemde PostNord'un USP olmasına rağmen, bunun tüm hizmetlerinin KDV'den muaf

olduğu anlamına gelmediğini düşünmüştür. Nordea, sunumunda PostNord ile müzakere ettiği tek koşulun fiyat olduğunu belirtmiştir. Banka, ayrı ayrı müzakere edilen şart ve koşulların yalnızca hizmetin performansına atıfta bulunacak şekilde dar bir şekilde yorumlanması gerektiğini ve fiyata atıfta bulunulmaması gerektiğini ileri sürmüştür.

Ancak, mahkeme bu dar yorumu reddetmiş ve fiyatı, ayrı ayrı müzakere edilebilecek şartlar ve koşullar arasına dahil etmiştir. Nordea ve USP fiyatı neredeyse yıllık bazda müzakere ettiğinden, mahkeme hizmetlerin ayrı ayrı müzakere edilmiş sayılması gerektiğine ve USO kapsamına girmediğine karar vermiştir. Mahkeme, TNT Post UK davasında (C-357/07) 2009 tarihli AB Adalet Divanı (ABAD) kararına sık sık atıfta bulunmuştur. Bu ABAD kararı, şartları ayrı ayrı müzakere edilmiş posta hizmetlerinin USO kapsamı dışında kaldığını doğrulamıştır. Sonraki süreçte Nordea'nın itirazı reddedilmiş ve banka, Faiz Yasası'nın 6. maddesi uyarınca İsveç devletinin 1,14 milyon SEK (99.100 €) tutarındaki yasal masraflarını ve geçerli faizi geri ödemeye mahkûm edilmiştir. Temyiz mahkemesi ayrıca bölge mahkemesinin hangi bilgilerin hassas olarak kabul edilmesi ve kamuya açıklanmaması gerektiği konusundaki sonucunu da onaylamıştır. Nordea'nın hassas bilgilerin kapsamını genişletme talebini reddetmiştir. Nordea, 31 Mayıs 2024 tarihine kadar karara karşı temyiz talebinde bulunabilirdi. Bankanın bunu yapıp yapmadığına dair bir bilgi henüz bulunmamaktadır.¹⁶

¹⁶ 22.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına [Cullen International \(cullen-international.com\)](https://www.cullen-international.com) adresinden ulaşılabilmektedir.

İSVİÇRE

Nüfusu:	8.796.669
Yüzölçümü:	41.285 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	89.349 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	BAKOM-OFCOM
Mobil Şebeke Abonesi:	10.586.481
Sabit Şebeke Abonesi:	4.330.800
İnternet Kullanım Oranı(%):	98

1. İsviçre Hükümeti Acil Durum Uyarı Sistemi

İsviçre hükümeti, tehlike durumunda halkın daha iyi bilgilendirilmesine yönelik çok kanallı stratejisi ile geleneksel siren ve radyo uyarılarının yanı sıra Alertswiss hizmetlerine ek olarak, hücresele yayını da devreye sokmayı planladığını açıklamıştır.

Federal Sivil Koruma Ofisi (FOCP) belgesinde, bu teknolojinin kısa mesajların belirli bir bölgedeki tüm cep telefonlarına gönderilmesini sağladığını belirtmektedir.

Ukrayna'daki savaş, cep telefonunun iletişim kurmak ve gündemi takip etmek için ne kadar önemli olduğunu göstermiştir. Bu nedenle FOCP, acil durum buluşma noktalarında bir WLAN ağı ve cep telefonu şarj olanakları sağlama olasılığını inceleyeceğini bildirmiştir. Bunlar, normal telekomünikasyon kanalları artık mevcut olmadığında yetkililer tarafından kurulacaktır.

Uyarı ve bilgilendirme kanallarının işletilmesi ve geliştirilmesinin maliyeti 2035 yılına kadar 300 milyon CHF olarak tahmin edilmektedir.¹⁷

¹⁷ 11.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.swissinfo.ch/eng/various/the-confederation-presents-its-strategy-for-alerting-the-public/83433232> adresinden ulaşılabilir.

2. Swisscom 2024 2. Çeyrek finansal performansı

Swisscom, 2024 yılının ikinci çeyreğindeki mali performansını ve başlıca başarılarını açıklamıştır.

İsviçre'de bir telekom hizmeti sağlayıcısı olan Swisscom, 2. çeyrekte gelirini yüzde 0,8 artırarak 5,454 milyon CHF'ye yükseltmiştir. Net gelir ise yüzde 1,4 düşüşle 836 milyon CHF'ye gerilemiştir. Telekomünikasyon hizmetlerinden elde edilen gelir yüzde 2 azalarak 2,648 milyar İsviçre Frangı olmuştur. Ticari müşterilerle BT hizmetlerinden elde edilen gelir yüzde 6 artarak 601 milyon İsviçre Frangı olmuştur.

Swisscom'un yatırım harcamaları, şebeke altyapısının kalitesini, kapsamını ve performansını güçlendirmek için yaptığı yatırımlarla 1,157 milyar CHF'ye (yüzde 4 artış) ulaşmıştır. Swisscom, Haziran 2024 sonunda İsviçre nüfusunun yüzde 83'ünden fazlasına 5G+ sağlamıştır. Swisscom, Federal Mahkeme direktifine uygun olarak uyarlanabilir antenlerin verimli çalışması için başvuruları yetkililere sunması ile mobil iletişim sistemleri için bekleyen 2.500'den fazla bina başvurusunun sayısı yıl sonuna kadar iki katına çıkacağı öngörülmektedir.

Swisscom, fiber optik kapsama alanını 2025 yılı sonuna kadar yüzde 49'dan yüzde 57'ye, 2030 yılı sonuna kadar ise yüzde 75-80'e çıkarmayı hedeflemektedir. O zamana kadar fiber optik ve 5G mobil neredeyse tüm belediyelerde kullanılabilir olacaktır. Swisscom, 2030 yılından sonra tüm belediyelerde fiber optik şebekesini tamamlamayı planlamaktadır. Bu, bakır erişim şebekesinin tamamen devreden çıkarılmasını ve yaklaşık 20.000 nüfuslu bir şehrin yıllık tüketimi (100 GWh) kadar elektrik tasarrufu yapılmasını sağlayacaktır.

Swisscom sabit hat geniş bant bağlantılarının sayısı yüzde 1,5 azalarak 1,98 milyon hatta düşerken, TV hatlarının sayısı da yüzde 2,5 azalarak 1,51 milyona gerilemiştir. Mobil iletişimde, faturalı hatlardaki artış (+102.000) ve ön ödemeli hatlardaki düşüş (-91.000) nedeniyle değişen müşteri yapısı ile hat sayısı yüzde 0,2 artarak 6,27 milyona yükselmiştir.

Bireysel müşteri segmentinde telekom hizmetlerinden elde edilen gelir bir önceki yıla göre yüzde 1,6 azalarak 1.895 milyon CHF'ye gerilemiştir. Diğer hususların yanı sıra, gelirdeki düşüş KDV'deki artışın müşterilere yansıtılmamasından kaynaklanmıştır.

Telekom hizmetlerinden elde edilen gelir yüzde 3 düşerek 753 milyon CHF'ye gerilemiştir. Swisscom tam hizmet sağlayıcı olarak güçlü bir konuma sahiptir ve müşteri memnuniyeti yüksektir. Bulut, güvenlik, IoT ve SAP çözümleri ile iş uygulamalarına yönelik talep artmıştır. BT hizmetlerinden elde edilen gelir 2024'ün ilk yarısında yüzde 6 artarak 601 milyon CHF'ye yükselmiştir.

Fastweb gelirini yüzde 7,1 artırarak 1,34 milyar Avro'ya yükseltmiştir. Mobil bağlantı sayısı yüzde 11,4 artarak 3,72 milyona ulaşmıştır. Sabit şebeke ticari müşteri sayısı yüzde 5,4 artarak 3,34 milyona ulaşmıştır. Fastweb'in diğer işletmecilere sağladığı ultra hızlı geniş bant bağlantılarının sayısı 778.000'e yükselmiştir (yüzde 46,2 artış).¹⁸

¹⁸ 31.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.telecomlead.com/telecom-services/swisscom-q2-2024-financial-performance-and-main-achievements-117429> adresinden ulaşılabilir.

İTALYA

Nüfusu:	58.983.000
Yüzölçümü:	301.338 km ²
Kişi Başına Gelir:	35.657 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	İtalya Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (AGCOM)
Mobil Şebeke Abonesi:	78.040.000
Sabit Şebeke Abonesi:	18.600.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	84

1. İtalyan Hükümetinden Uzay İletişimine İlişkin Yasa Teklifi

İtalya İşletmeler ve Üretim Bakanlığı (MIMIT, Ministry of Enterprises and Made in Italy), uzay iletişim yasasına ilişkin ilk teklifini yayınlamıştır. Önerilen yasa, İtalyan uzay ekonomisi stratejisinin ve planının bir parçasıdır. Bakanlar kuruluna bağlı özel bir ofis, uzay ve havacılık politikalarını denetlemektedir.

Teklifin temel noktaları şunlardır:

- **Ulusal iletim kapasitesi rezervasyonu:** Geleneksel telekomünikasyon ağlarında tıkanıklık olması durumunda ulusal çıkarları ilgilendiren iletişim için bir geri dönüş çözümü olarak uydu iletişimlerine önemli miktarda spektrum ayrılacaktır. Sağlayıcı ihaleyle seçilecektir.
- **Karasal ve uydu iletişimleri arasındaki enterferansı önlemek için birlikte çalışma modellerinin tanımı:** Ulusal frekans planına göre, tamamen uydu sabit iletişimine ayrılan 12,50-12,75 GHz bandı dışında, uydu iletişimine izin verilen diğer bantların karasal iletişimle birlikte çalışması gerekmektedir.

Kanunda mobil uydu iletişimine herhangi bir atıf yapılmamaktadır. Hükümetin bu teklifinin Parlamento tarafından onaylanması gerekmektedir.¹⁹

¹⁹ 08.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.cullen-international.com/client/site/-documents/B5TEEU2024_0007 adresinden ulaşılabilir.

2. 2022 ve 2023 Sabit Toptan Erişim Fiyatlarına Onay

İtalya Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (AGCOM), TIM'in toptan yerel ve merkezi erişim pazarlarındaki (piyasa 1/2020 ve 3b/2014) 2022 ve 2023 ücretlerini değişikliklerle onaylamıştır. AGCOM bu yılın başlarında bu ücretler hususunda kamuoyu görüşü almıştı.

Düzenleyici kurum, TIM tarafından önerilen aylık ücretleri onaylamış ve daha önce TIM'in referans tekliflerinde tanımlanmayan 2023 yılı tek seferlik ücretleri belirlemiştir.

Daha rekabetçi olan belediyelerde, bakır ve fiber üzerinden veri akışının ücreti adil ve makul olmalı ve maliyetin çok fazla üzerinde olmamalıdır (Karar 348/19/CONS, Madde 17(3)).

Daha az rekabetçi belediyelerde fiber üzerinden bit akışının aylık ücreti sanal ayrıştırılmış yerel erişim (VULA, Virtual Unbundled Local Access) ücretlerine eşdeğerdir.

Servis	2022 TIM'in teklifi	2023 TIM'in teklifi	AGCOM tarafından belirlenen fiyat
Yerel ağın paylaşıma açılması (LLU, bakır)	8.90 €	9.91 €	Değişiklik yok
Alt yerel ağın paylaşıma açılması (SLU, bakır)	5.30 €	5.89 €	Değişiklik yok
Yerleşimlerde eve kadar fiber internete sanal paketlenmemiş erişim (GPON)	14.69 €	14.26 €	Değişiklik yok
Kabine kadar fiber internete sanal paketlenmemiş erişim (VULA FTTC)	12.50 €	13.07 €	Değişiklik yok
Bakır üzerinden çıplak veri akışı	12.69 €	13.49 €	Değişiklik yok
Bakır üzerinden simetrik veri akışı	24.20 €	25.49 €	Değişiklik yok
Yeni nesil şebeke erişimi üzerinden eve kadar fiberle veri akışı (NGA FTTH)	14.69 €	14.26 €	Değişiklik yok

Servis	2022 TIM'in teklifi	2023 TIM'in teklifi	AGCOM tarafından belirlenen fiyat
Yeni nesil şebeke erişimi üzerinden kabine kadar fiberle veri akışı (NGA FTTC)	12.50 €	13.07 €	Değişiklik yok

2022 yılından itibaren yeni düzenleyici çerçeveyi tanımlaması gereken 2020 piyasa analizi prosedürü TIM'in erişim ağının geleceğine ilişkin yüksek belirsizlik nedeniyle ertelendiğinden, düzenleyici kurum fiyatları 1/2020 ve 3b/2020 pazarları için 348/19/CONS ve 2/2020 pazarı için 333/20/CONS kararlarıyla tanımlanan süresi dolmuş düzenleyici çerçeveye göre belirlemiştir (bkz. 132/23/CONS kararının 12. Maddesi).

2022 ve 2023 Toptan Erişim Fiyatlarının Onay Süreci²⁰

Ekim 2021	Mayıs 2023	Haziran 2023	Aralık 2023	Haziran 2024
Önceki pazar analizi çerçevesine dayanan TIM 2022 referans teklifinin ilk taslağı (Karar 348/19/CONS)	Karar 132/23/CONS	132/23/CONS kararına dayalı olarak TIM'in 2022 referans teklifinin ikinci taslağı ve 2023 referans teklifinin ilk taslağı	Referans tekliflerinin ikinci taslağı hakkında istişare (Karar 44/23/CIR)	TİM'in 2022 ve 2023 referans tekliflerinin nihai onayı

Toptan Erişim Fiyatlarına İlişkin Düzenleyici Referanslar		
2018-2021 ücretleri	2022 ve 2023 ücretleri	2024-2028 ücretleri
Karar 348/19/CONS	Karar 132/23/CONS	Karar 114/24/CONS

3. TIM'in Sabit Çağrı Başlatma ve Sonlandırmaya Yönelik 2023 ve 2024 Referans Tekliflerine Onay

İtalya Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (AGCOM), TIM'in sabit çağrı sonlandırma (pazar 1/2014) ve başlatma (pazar 2/2007) için 2023 ve 2024 referans tekliflerini değişikliklerle onaylamıştır. AGCOM, Ocak 2024'te bu konuda kamuoyu görüşü alma sürecinde bulunmuştur.

²⁰ 08.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.cullen-international.com/client/site/documents/-B5TEEU2024_0007 adresinden ulaşılabilir.

Yerleşik işletmeci, 2023 ve 2024 tekliflerinin son versiyonlarını Haziran 2024'te yayınlamıştır. AGCOM, TIM'in önerdiği çağrı başlatma tarifelerinde değişiklik yapmamış ancak bağlantılı hizmetlerin bazı şartlarında değişiklik yapmıştır. Çağrı sonlandırma ücretleri Avrupa düzeyinde belirlenmektedir.

Sabit çağrı oluşturmaya ilişkin düzenleme (pazar 2/2007) 2 Şubat 2024'ten itibaren yürürlükten kaldırılmıştır.

TİM'in 2023 ve 2024 referans tekliflerinde önerdiği ücret önceki yıllarla aynıdır ve avro cinsinden 0,097 sent/dakika'dır. 2/2007 pazarının serbestleştirilmesi 2 Şubat 2024'ten itibaren geçerli olduğundan, bu ücret 1 Şubat 2024'e kadar uygulanmıştır. 2 Şubat 2024'ten itibaren ücret piyasa şartlarına göre belirlenmektedir.

Çağrı oluşturma	2023	1 Şubat 2024'e kadar	2 Şubat 2024'ten itibaren
€ sent/dakika	0.097	0.097	Serbestleştirilmiş

Sabit ses sonlandırma (FTR, fixed voice termination) için AB çapında tek maksimum toptan satış fiyatları olan 0,07 €sent/dakika, 1 Ocak 2022'den itibaren tüm üye devletler için geçerlidir. İtalya'da ise 1 Temmuz 2021 itibarıyla uygulanmaktadır (AGCOM kararı 13/22/CONS, § V34).

Düzenleyici bağlantılı hizmetlere ilişkin aşağıdaki ekonomik şartları değiştirmiştir:

Servis	Ücret	2023 TIM'in teklifi	2023 AGCOM tarafından belirlenen fiyat	2024 TIM'in teklifi	2024 AGCOM tarafından belirlenen fiyat
Zaman Bölmeli Çoğullama/ISDN kullanıcı bölümü (TDM/ISUP) arabağlantı kiti	Kurulum için tek seferlik ücret	939.53 €	0.0 €	0.0 €	0.0€
	Aylık ücret	262.87 €	0.0 €	0.0 €	0.0 €
Ethernet ile IP üzerinden Gigabit hızında ses, video	Kurulum için tek	130.22€	0.0 €	0.0 €	0.0 €

Servis	Ücret	2023 TIM'in teklifi	2023 AGCOM tarafından belirlenen fiyat	2024 TIM'in teklifi	2024 AGCOM tarafından belirlenen fiyat
veya mesaj gönderilmesini sağlayan (GbE VoIP) arabağlantı kiti	seferlik ücret				
	Aylık ücret	141.22 €	0.0 €	0.0 €	0.0 €

Diğer bağlantılı hizmetlerin fiyatları değişmemiştir. TIM'in referans tekliflerinde taşıyıcı ön seçimine ilişkin ekonomik şartlar belirtilmemiştir ancak AGCOM, 2023 ve 2024 için 2022 fiyatlarını belirlemiştir.²¹

4. TIM'den Yapısal Ayrımın Kapandığına İlişkin Duyuru

TIM, sabit erişim ağının yapısal olarak ayrılması operasyonunun tamamlanmasının 1 Temmuz 2024 olarak belirlendiğini duyurmuştur. Bu, bir AB yerleşik işletmecisinin erişim ağını yapısal olarak ayırdığı (yani sattığı) ilk vakadır. Yeni işlem sonrası şirket (NetCo), İtalya'daki bakır ve fiber ağında toptan sabit erişim hizmetleri sağlayacaktır.

Fastweb, FiberCop'taki %4,5 hissesini KKR'ye satmıştır. KKR'nin TIM'in sabit şebeke varlıklarının satın alınmasına ilişkin teklifinin Kasım 2023'te yönetim kurulu tarafından onaylanmasının ardından bazı prosedür adımlarının yerine getirilmesi gerekmektedir.

Ocak 2024'te İtalyan hükümeti ağın satışına yeşil ışık yakmıştır. KKR ile Maliye Bakanlığı arasında Ağustos 2023'te imzalanan mutabakat zaptına göre İtalyan hükümeti NetCo'da %20 hisseye sahip olacaktır. Yeni şirketin yüzde 10-15'i bankacılık vakıflarının yatırım yapacağı F2i fonuna gidecektir.

Mayıs 2023'te, ilk aşama 1 birleşme incelemesinin ardından, Avrupa Komisyonu operasyonu şartsız olarak onaylamıştır.²²

²¹ 08.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.cullen-international.com/client/site/documents/-B5TEEU2024_0007 adresinden ulaşılabilir.

²² 08.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.cullen-international.com/client/site/documents/-B5TEEU2024_0007 adresinden ulaşılabilir.

NORVEÇ

Nüfusu:	5.300.000
Yüzölçümü:	385.178 km ²
Kişi Başına Gelir:	81.695 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Norveç İletişim Kurumu (Nkom)
Mobil Şebeke Abonesi:	6.040.000
Sabit Şebeke Abonesi:	2.200.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	112

Dijital Dolandırıcılığa Yönelik Uyarı

Norveç İletişim Kurumu (Nkom), dijital dolandırıcılığa yönelik uyarılarda bulunmuştur. 2023 yılında gerçekleştirilen bir ankette her dört Norveçliden birinin çevrim içi dolandırıcılığa maruz kaldığı ortaya konmuştur. Norveç'te her yıl milyonlarca dijital dolandırıcılık girişimi yapılmakta olup yalnızca 2024 yılının ilk dört ayında 10 milyon telefon dolandırıcılığı girişiminde bulunulmuştur.

Dolandırıcılar genellikle bankadan, postaneden, kredi şirketinden veya polisten geliyormuş gibi davranarak telefon numaralarını, e-posta adreslerini ve kısa mesajları tahrif etmektedirler. Bu kapsamda Nkom, dolandırıcılara karşı dört temel tedbiri açıklamıştır. Bu tedbirler;

1. Banka Kimliğinizi, şifrenizi veya hassas kişisel verilerinizi kim olursa olsun asla paylaşmayın,
2. SMS'te veya linkte yazım hatası veya garip ifadeler varsa kesinlikle tıklanmamalı,
3. SMS ve e-postadaki bağlantılara tıklarken dikkatli olun, bağlantıyı kullanmak yerine internet sitesine doğrudan girilmeli,
4. Telefon, e-posta ya da SMS olsun şüpheli konuşmaları sonlandırılmalıdır.²³

²³ 29.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://nkom.no/aktuelt/pass-deg-for-svindelfella> adresinden ulaşılabilir.

POLONYA

Nüfusu:	38.230.000
Yüzölçümü:	306.230 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	16.945 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Elektronik Haberleşme Ofisi (UKE)
Mobil Şebeke Abonesi:	52.760.000
Sabit Şebeke Abonesi:	6.824.896
İnternet Kullanım Oranı(%):	84,5

1.UKE Açık İnternet Raporu

UKE, Polonya telekom piyasasında 1 Mayıs 2023'ten 30 Nisan 2024'e kadar açık internete erişimle ilgili Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin (AB) 2015/2120 sayılı Tüzüğü hükümlerine uyumu analiz etmiştir.

UKE sekizinci raporunda, internet erişim sağlayıcıları tarafından kullanılan ticari uygulamaları ve trafik yönetimi tedbirlerini ve sağlanan özel hizmetleri incelemiştir. Ayrıca, Tüzüğün 4(1)(d) (birinci kısım) Maddesinin gerektirdiği bilgilerin sözleşme belgelerinde nasıl sunulduğunu da analiz etmektedir.

Raporda ayrıca internet erişim hizmetinin kalitesine ilişkin veriler de sunulmaktadır:

Pazar durumunun analizi, denetlenen tüm hizmet sağlayıcıların sözleşme belgelerinde Tüzüğün gerektirdiği değişiklikleri yaptıklarını, özellikle de sunulan hizmetin kalitesine ilişkin gerekli bilgileri sunduklarını göstermektedir. Ancak, bu değişiklikler, özellikle de sunulan hizmetlerin hızına ilişkin bilgiler, yeknesak bir şekilde sunulmamış ve tamamen şeffaf bir bilgi kaynağı oluşturmamıştır; bu da bazı durumlarda, denetlenen hizmet sağlayıcıların denetim sonrası tavsiyelerde belirtilen usulsüzlükleri belirlenen süre içinde gidermemeleri nedeniyle idari işlemlerin başlatılması gerekliliğiyle sonuçlanmıştır.

Bu raporun kapsadığı dönemde, UKE, İnternet erişim hizmetleri sağlayan en büyük mobil işletmecilerin mevzuata uygunluğunu denetlemiştir. Bu denetim, denetlenen tüm operatörlerin seçilmiş hizmetlere ve içeriğe erişimi “zero-rating” modeliyle sattığını doğrulamıştır. Sonuç olarak UKE, işletmecilere uygulamalarını değiştirmeleri yönünde tavsiyelerde bulunmuştur.

Özel hizmetlerin sunulmasının internet erişim hizmetinin kullanılabilirliği ve genel kalitesi üzerinde herhangi bir olumsuz etkisi tespit edilmemiştir.

Tüzüğün 3(3) maddesinde belirtilen açık internete erişim ilkelerini ihlal eden trafik yönetimi uygulamalarının kullanımı tespit edilmemiştir.

Son yıllarda indirme hızlarında gözle görülür bir artış olmuştur. Ortalama hız 2020'de 50,6 Mbps'den 2024'te 130 Mbps'nin üzerine çıkarak neredeyse %160'lık bir artış göstermiştir. Aynı dönemde, ortalama yükleme hızı %100'den fazla artarak 2020'de 21,4 Mbps seviyesinden 2024'te 49,1 seviyesine yükselmiştir²⁴.

2. UKE'den “Zero-rating” Kararı

Polonya telekomünikasyon düzenleyici kurumu UKE, 21 Mayıs 2024 tarihinde internet servis sağlayıcılarının aşağıdakileri içerecek şekilde zero-rating (ücretsiz) tarifeli planlar sunmayı durdurmalarını istemiştir:

- Zero-rating planların yeni aktivasyonlarının 30 gün içinde durdurulması;
- Mevcut sözleşmelerin 24 ay içinde değiştirilmesi.

UKE, bazı Polonyalı internet servis sağlayıcılarının, sosyal medya ve video veya müzik akışı hizmetleri için olanlarda dahil olmak üzere zero-rating planlar sunduğu sonucuna varmıştır.

²⁴ 09.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://uke.gov.pl/en/newsroom/uke-presidents-report-on-the-open-internet.397.html> adresinden ulaşılabilir.

Zero-rating, bir işletmecinin belirli trafik türlerini son kullanıcının aboneliğine dahil olan veri ödeneğine dahil etmemesi anlamına gelmektedir.

AB Adalet Divanı'nın 2 Eylül 2021 tarihli kararına göre, zero-rating tarife seçenekleri genel olarak AB şebeke tarafsızlığı kuralları ile uyumlu değildir.

Avrupa telekomünikasyon düzenleyicileri meclisi BEREC, 9 Haziran 2022 tarihinde mahkeme kararlarını yansıtan güncellenmiş açık internet kılavuzlarını kabul etmiştir.

UKE'nin kararı, 2023 yılında başlatılan internet servis sağlayıcılarına yönelik soruşturmanın bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Bir sağlayıcı UKE kararına uymazsa, cirosunun %3'üne kadar para cezasıyla karşı karşıya kalabilir.²⁵

²⁵ 08.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına [Cullen International \(cullen-international.com\)](https://www.cullen-international.com) adresinden ulaşılabilir.

PORTEKİZ

Nüfusu:	10.276.617
Yüzölçümü:	92.280 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	36.079 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	ANACOM (Ulusal Haberleşme Otoritesi)
Mobil Şebeke Abonesi:	12.500.000
Sabit Şebeke Abonesi:	5.087.000
İnternet Kullanım Oranı(%):	84,2

ANACOM Açık İnternet Raporu

ANACOM, 1 Mayıs 2023 ile 30 Nisan 2024 tarihleri arasındaki dönemde, 25 Kasım 2015 tarihli ve 2015/2120 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü'nün (AB) 3. ve 4. maddelerinin (TSM Tüzüğü) uygulanmasına ilişkin olarak bu Kurum tarafından yürütülen izleme ve denetleme faaliyetlerini yansıtan Açık İnternet Raporunu yayınlamıştır.

ANACOM, İnternet erişim hizmeti sağlayıcılarının (İSS'ler) açık İnternet erişimine ilişkin kurallara, özellikle de TSM Yönetmeliği'nin 3. ve 4. maddelerinde yer alan hükümlere uymalarını sağlamak amacıyla bir dizi izleme faaliyeti gerçekleştirmiştir.

Bu bağlamda, Portekiz'de açık İnternet bağlamında İSS'lere zero-rating ve benzeri tekliflere ilişkin kararın uygulanmasıyla ilgili denetim faaliyetleri önem taşımaktadır. Bu karar ANACOM tarafından 1 Mart 2023 tarihinde onaylanmış ve yürürlükteki yasal çerçeveye uymayan zero-rating ve benzeri tekliflerin durdurulmasını sağlamıştır.

ANACOM'un, son yıllarda benimsenen yaklaşım doğrultusunda, İnternet erişiminde şeffaflığı garanti altına almak için İSS'ler tarafından hem web sitelerinde hem de sözleşmelerinde yayınlanan bilgileri sürekli olarak izlemektedir.

Buna ek olarak, Kurum, İnternet erişim hizmetleri (IAS) de dahil olmak üzere elektronik haberleşme hizmetleriyle ilgili olarak kendisine doğrudan iletilen şikayetleri analiz etmeye devam etmektedir.

Raporlama dönemi boyunca ANACOM, NET.mede'yi bir denetim aracı olarak kullanmaya devam etmiş ve kullanıcı testlerinin ana sonuçlarını sunan düzenli raporlar yayınlamıştır. Ayrıca bu Kurum, Portekiz'deki çeşitli belediyelerde elektronik haberleşme hizmetlerinin performansını ve mobil haberleşme sistemlerinin radyo kapsama seviyelerini değerlendiren çalışmalar hazırlamaya ve yayınlamaya devam etmiştir.

ANACOM, genel olarak, İSS'lerin sadece yeni abonelikler için zero-rating ve benzeri teklifleri kaldırmaya, bunların yerine teklifler oluşturmaya veya mevcut olanları yeniden tasarlamaya değil, aynı zamanda ANACOM'un kararı kullanıcıların istemesi halinde sadakat döneminin sonuna kadar sözleşmeleri sürdürme olasılığını korumasına rağmen, mevcut sözleşmelerdeki teklifleri de yeniden tasarlamaya çalıştıklarını tespit etmiştir.

Bu bağlamda, İSS'lerin web sitelerinin izlenmesinin, bu kanallarda yeni abonelere sunulan hizmet portföylerinin, özel hizmetler saklı kalmak kaydıyla, artık zero-rating ve benzeri teklifleri içermediğini doğruladığı da belirtilmelidir.

Şeffaflık alanında, piyasadaki belli başlı İSS'lerin sözleşmelerinde yayınladıkları bilgilerin izlenmesine yönelik devam eden sürece de dikkat çekilmektedir; web sitelerine yönelik bu izleme, TSM Yönetmeliğinin 4. maddesi uyarınca hızlara ilişkin bilgilere odaklanılarak diğer İSS'lere de genişletilmiştir.

TSM yönetmeliğinin uygulanmasını izleme sürecinin bir parçası olarak ANACOM, teknolojik ilerlemeyi yansıtan kalite seviyelerine sahip ayrımcı olmayan IAS'nin sürekli kullanılabilirliğini sağlamak için IAS'nin yanı sıra over-the-top (OTT) hizmetlerinin gelişimini de takip etmektedir.

Buna ek olarak ANACOM, NET.mede ile gerçekleştirilen testlere dayanarak, mobil hizmetlerin performansı ve kapsamı hakkındaki ilgili bilgileri kullanıcı perspektifinden değerlendirmeye ve yayınlamaya devam etmiştir.

Bu rapor ve raporun Avrupa Komisyonu ve Avrupa Elektronik Haberleşme Düzenleyicileri Kurumu'na (BEREC) sunulması, ANACOM'un 25 Haziran 2024 tarihli kararıyla onaylanmıřtır²⁶.

²⁶ 15.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.anacom.pt/render.jsp?contentId=1790452> adresinden ulaşılabilmektedir.

AMERİKA KİTASI

ABD

Nüfusu:	333.649.281
Yüzölçümü:	9.834 milyon km ²
Kişi Başına Gelir:	76.027 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Federal İletişim Komisyonu (FCC)
Mobil Şebeke Abonesi:	442.460.000
Sabit Şebeke Abonesi:	127.280.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	92

1. Telekomünikasyon Şirketlerinin 60 Gün Sonra Telefonların Kilidinin Açılması

ABD Federal İletişim Komisyonu (FCC), mobil piyasada rekabeti canlandırmak amacıyla kilitli telefonları gündemine almıştır. FCC Başkanı Jessica Rosenworcel, işletmecilerin yeni hat açılışından veya cihaz değiştirilmesinden 60 gün sonra cep telefonlarının kilidini açmasını gerektiren ve müşterilere bu cihazları rakip şebekelerde de kullanma seçeneği sunan yeni bir dizi kural önermiştir.

FCC, bu uygulamanın tüketicilere hizmet sağlayıcılarını değiştirirken daha fazla esneklik sağlayacağını savunmaktadır çünkü uygulama tüketicilerin cihaz değiştirme maliyetlerini azaltarak rekabeti artırma potansiyeli taşımaktadır. Buna ek olarak, cihazların tüm şebekelerde kullanılabilir olması müşterilerin kafa karışıklığını da önemli ölçüde azaltıcı bir etkiye sahip olacaktır.

Halihazırdaki uygulamada cihazlar genellikle hizmet planının süresi dolana kadar yalnızca bir işletmecinin şebekesine bağlı çalışacak şekilde sunulmaktadır. Cihazların maliyetlerinin tümü ya da bir kısmı bu hizmet dönemi içerisinde hizmet planı için ödenen abonelik ücreti aracılığıyla sübvansede edilmekte veya ayrı bir taksit planı aracılığıyla aşamalı olarak ödeme yapılmaktadır.

Bu nedenle, bir tüketici kullanmakta olduğu telefonun tam fiyatını peşin olarak ödemediği sürece (bugünlerde telefonların ne kadar pahalı olduğu göz önüne alındığında çoğu durumda bu pek mümkün değildir) 60 gün kuralının pratikte nasıl işleyeceği çok da net olarak tanımlanamamaktadır. Olası karışıklıkları netleştirmek amacıyla özellikle faturaya yedirilmiş taksitli satışlarda bir müşterinin telefon cihazı için bir işletmeciye, şebeke erişimi içinse bir başka bir işletmeciye ödeme yapmaya devam etmesi gibi bir alternatif yaklaşım benimsenebilir. Bu tür problemlere bir başka çözüm de telefonun kilidi açılmadan önce ödenmemiş bakiyeyi kapsayan bir erken sonlandırma ücreti alınması olabilir.

FCC, 18 Temmuz'da yapılacak olan bir sonraki kamuya açık toplantısında öneriyi oylayacak olup aynı süreç içerisinde yeni kuralın uygulanabilirliği ve olası etkileri hakkında da geri bildirim isteyecektir.

FCC Başkanı Rosenworcel, gerçek rekabetin şeffaflık ve tutarlılıktan yararlandığını, bu nedenle, ülke çapında kuralları net olarak belirlenmiş cep telefonu kilit açma kuralları önerdiklerini ifade etmektedir. Rosenworcel, bir telefon satın aldığınızda, hizmet aldığınız işletmeciye ne zaman değiştireceğinize karar verme özgürlüğüne sahip olmanız gerektiğini ve sahip olduğunuz cihazın sizi engelleyen uygulamalara takılıp kalmasına izin vermeme hakkınız olduğunu vurgulamaktadır.

ABD mobil pazarı, ülke çapında yalnızca üç işletmecinin (AT&T, Verizon ve T-Mobile) 335 milyonluk bir nüfusa hizmet vermesi nedeniyle yeterince rekabetçi olmadığı için düzenli olarak eleştirilmektedir ancak piyasa bu üç işletmeciyle başlayıp bitmemektedir. ABD mobil pazarında sanal mobil şebeke işletmecileri (SMŞH), daha küçük bölgesel oyuncular ve hiper-yerel sağlayıcılar şeklinde pek çok alternatif bulunmaktadır. Yine de bu işletmecilerin varlığı üç büyük işletmeci için yeterli bir denge unsuru gibi görünmemekte ve ABD'deki cep telefonu fiyatları, küresel emsallerine kıyasla yüksek kalmaya devam etmektedir.

Mobil işletmecilere göre daha küçük ölçekte hizmet vermekte olan SMŞH işletmecileri pazarda kalmak için mücadele etmekte ancak her zaman başarılı olamamaktadır. Bunlardan en bilineni olan USCellular kısa süre önce T-Mobile tarafından 4,4 milyar ABD Doları bedelle satın alınmayı kabul etmek zorunda kalmıştır. 5G'ye yeni katılan

bir diğerk işletmeci olan Dish ise piyasada var olmaya devam etmek amacıyla yeni finansman kaynakları bulma konusunda acele etmektedir.

FCC her iki yılda bir pazarın ne kadar iyi veya kötü işlediğini inceleyen bir İletişim Pazar Yeri Raporu'nu yayınlamakta ve söz konusu raporda pazar yoğunlaşmasını ölçmek için tasarlanmış özel bir endeks kullanmaktadır. Kullanılan endekste puan ne kadar yüksekse, pazar o kadar yoğunlaşmış ve dolayısıyla daha az rekabetçi olmuş anlamına gelmektedir. 2021'de toplanan verilere dayanan en son rapordaki endeks, 3,596 iken 2018'deki T-Mobile-Sprint birleşmesinden önce bu değer 3,106 olarak gerçekleşmiştir.

USCellular piyasadan çekilmesi ve büyük SMŞH işletmecilerinden yalnızca Dish'in hizmet sunabiliyor olması nedeniyle endeksin 2021'den bu yana düşüş yaşamış olması pek olası değildir. Başkan Rosenworcel'in rekabet ortamını geliştirmek için yeni yollar bulmaya neden bu kadar istekli olduğunun cevabı da bu hususta gizlidir.²⁷

2. Starlink, 100 Adet Doğrudan Hücresel Bağlantı Teknolojisine Sahip Uydusuyla T-Mobile ABD Lansmanına Hazır

Starlink Temmuz ayı ortasındaki son başarılı lansmanının ardından doğrudan hücresel bağlantı yapabilen 100'den fazla uyduya sahip hale gelmiş olup bu uydular önümüzdeki aylarda ticari olarak hizmet vermeye hazır hale getirmek için çalışmalarına devam etmektedir.

Düşük dünya yörüngeli uydu servis sağlayıcısının sahibi olan Elon Musk'un bir diğerk şirketi olan SpaceX'in en son uydu grubunu Temmuz ayının ikinci Çarşamba günü fırlattığını açıklamıştır.

Son uyduların fırlatılmış olması kendi başına önemli bir mesele değildir çünkü SpaceX 2024 yılı içerisinde ortalama her 2,8 günde bir, birden fazla uydu fırlatmıştır. Ancak bu uydular içerisinde doğrudan hücresel bağlantı teknolojisine sahip uyduların sayısının

²⁷ 01.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.telecoms.com/regulation/fcc-wants-telcos-to-unlock-handsets-after-60-days> adresinden ulaşılabilir.

100'ü aşması demek özellikle uydu tabanlı doğrudan mobil hizmet bekleyen herkes için dikkate değer bir başlıktır. Daha spesifik olmak gerekirse bu teknoloji özel bir uydu telefonu yerine normal bir akıllı telefon kullanan abonelere uydu tabanlı yeni nesil bir mobil hizmetin kapılarını açmıştır.

SpaceX'in Uydu Mühendisliği Kıdemli Direktörü ve Doğrudan Hücresel Bağlantı Birimi eşbaşkanı Sara Spangelo Twitter'daki bir paylaşımında mevcut 100 adede ek olarak 2024 yılı içerisinde 100 adet doğrudan hücresel bağlantı teknolojisine sahip uydunun daha yolda olduğunu ve bu vesileyle başta bu konudaki en büyük ticari ortak olan T-Mobile aboneleri olmak üzere birçok müşteriye her yerde bağlantı sağlamanın heyecanını yaşadıklarını ifade etmiştir.

SpaceX, T-Mobile US ile ortaklığını neredeyse iki yıl önce duyurmuş olup iki işletmecinin ortak hedefleri ABD'deki ve daha uzaktaki mobil kullanıcılara her yerde kapsama alanı sağlamaktır. İki şirket birlikte geliştirdikleri sistem üzerinden ilk kısa mesajlarını 2024 yılı Ocak ayında, yeni yıldan hemen sonra yörüngeye yerleştirilen ilk birkaç Starlink doğrudan hücresel bağlantı yapabilen uydusu ve mobil işletmecinin spektrumunu kullanarak göndermiştir.

O dönemde şirketler, hizmeti 2024 yılı sonundan önce başlatacaklarını belirtmiş ancak bundan daha spesifik bir zaman dilimi sunmamışlardır. Ticari hizmetin sunulmaya başlaması ile ilgili olarak henüz gerçek bir tarih bulunmamakla birlikte Spangelo'nun yorumu bunun yakın bir tarihte olabileceğini göstermektedir çünkü 2024 yılının ilk yarısı halihazırda çoktan sona ermiştir.

Yapılan açıklamalara göre, uydudan doğrudan cep telefonu hizmeti başlangıçta kısa mesajla sınırlı olacaktır. Ancak firmalar muhtemelen gelecek yıldan itibaren ses ve veri ekleme üzerinde de çalışmalarına başlayacaklardır. T-Mobile ayrıntılar konusunda net bir açıklama yapmasa da Starlink, 2025 yılında ses, veri ve IoT hizmetleri sunma kapasitesine sahip olacağını ifade etmektedir.

T-Mobile US, Starlink'in referans ortağı olarak ABD çapında etkili bir şekilde hizmet vermektedir ve uydudan doğrudan cep telefonuna hizmetleri başlatan ilk şirket olacaktır ancak uydu işletmecisi diğer küresel telekomünikasyon şirketleri ile de

anlaşmalar yapmıştır. Kanada'da Rogers, Avustralya'da Optus, One New Zealand, Japonya'dan KDDI, İsviçre'de Salt ve Şili ve Peru'da Entel ile ortaklık düzenlemeleri bulunmaktadır. İşletmeci kendisinden daha fazla hizmet alınması konusunda istekli olsa da son zamanlarda yeni bir ortaklık duyurusu yapmamıştır.

Düşük dünya yörüngeli uydu servis sağlayıcılığı pazarı ve özellikle doğrudan hücreye bağlantı konusunda hizmetler tüm dünyada gün geçtikçe kızışmaktadır. Filipinler'deki en büyük uydu işletmecisi olan Globe kısa süre önce en büyük mobil işletmecilerden biri olan Lynk'in tercih ettiği markayı kullanmak üzere doğrudan hücreye hizmet veya Sat2Phone üzerinden Lynk ile bağlantı sağlamak opsiyonlarını da içerecek şekilde ilgili işletmeci ile olan ortaklığını genişlettiğini duyurmuştur. İki şirket bu yılın sonlarında canlı müşteri pilot programını başlatmayı planlamaktadır.

Konu hakkındaki bir diğer gelişme de, Amazon'un benzer projesi olan Project Kuiper'in, düzenleyici kurum olan Arcep'ten Fransa'da testlere başlamak için onay almasıdır.

Amazon uzay yarışında SpaceX'e göre oldukça geride olmasına rağmen Project Kuiper Starlink'in en büyük rakibi olarak tanımlanmaktadır. Amazon Haziran ayı sonunda önümüzdeki birkaç yıl içinde 3.000'den fazla düşük dünya yörüngeli uydunun yörüngeye yerleştirilmesine yardımcı olacak Kirkland, Washington'daki üretim tesisini resmi olarak açmış ve ilk ticari müşteri bağlantılarının 2025'te gerçekleşeceğini ifade etmiştir. Bu başlangıç tahmin edilenden biraz daha geç olsa da Project Kuiper doğrudan hücresel bağlantı konusuna odaklanmamakta ya da en azından henüz ilgilenmemektedir. Ancak Starlink'in bu alanda çok sayıda başka rakibi de vardır. Örneğin Verizon, tıpkı rakip AT&T'nin yaptığı gibi yakın zamanda AST SpaceMobile ile iş birliği yapmıştır. Starlink ve T-Mobile, hizmetlerini en kısa sürede müşterilerin hizmetine sunmak konusunda bu nedenle olabildiğince istekli görünmektedir.²⁸

²⁸ 04.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.telecoms.com/-satellite/starlink-ready-for-t-mobile-us-launch-with-100-direct-to-cell-satellites> adresinden ulaşılabilir.

ARJANTİN

Nüfusu:	46.303.254
Yüzölçümü:	2.780.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	12.402 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal İletişim Kurumu (ENACOM)
Mobil Şebeke Abonesi:	64.010.000
Sabit Şebeke Abonesi:	6.900.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	87,2

5G Americas ve CATEL İş Birliği

Arjantin Telekomünikasyon Kooperatifleri Odası (CATEL) ve 5G Americas, Arjantin ve bölgede bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişimini teşvik etmeyi amaçlayan eylemleri ortaklaşa yönetmeyi taahhüt ettikleri bir İş birliği Anlaşması imzalamıştır. Bu işbirliği mekanizması, araştırma ve uzmanlaşmış bilgiler açısından karşılıklı olarak teknik destek sağlamanın yanı sıra tartışma forumları gibi faaliyetlerin planlanması ve uygulanmasından oluşmaktadır.

5G Americas, telekomünikasyon sektöründeki önde gelen servis sağlayıcıları ve üreticilerden oluşan bir endüstri organizasyonudur, misyonu Amerika genelinde LTE, 5G ve ötesi teknolojinin ilerlemesini ve dönüşümünü kolaylaştırmak ve teşvik etmektir. CATEL ise Arjantin'de her türlü iletişim hizmetinin geliştirilmesiyle ilgilenen kooperatifleri bir araya getiren, bu hizmetlerin iyileştirilmesini teşvik eden, tartışma forumları oluşturan, iletişimin ilerlemesini teşvik eden teknik, ticari ve yasal girişimleri destekleyen bir kuruluştur. Bu çerçevede, her iki kuruluş da BT ile ilişkili programlar, yayınlar, raporlar ve araştırma sonuçları hakkında bilgi alışverişinde bulunmak ve belirli projelerin veya faaliyetlerin yürütülmesi için işbirlikçi çalışmalar üstlenecektir.

5G Amerika Latin Amerika ve Karayipler başkan yardımcısı José Otero yaptığı açıklamada “Yeni bir iş birliği örneği oluşturduk ve böylece telekomünikasyon ve BT sektörünün öncülerıyla eklemli çalışma taahhüdümüzü güçlendirdik. CATEL, 5G

Amerika'ya her zaman yakın olmuş bir kuruluştur, kayda değer ve çığır açıcı liderlik ve başarılarıyla, Arjantin kooperatif sektörünü ulusal ve uluslararası düzeyde ilgili bir aktör haline getirme ve onu uzak ve kırsal alanlarda bağlantı için izlenecek bir örnek haline getirme hayalini gerçekleştirdiler. Her iki taraf ve sektör için şüphesiz çok olumlu olacak bu ittifakı kurmaktan daha fazla gurur duyamazdık” demiştir.²⁹

²⁹ 23.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.bnamericas.com/en/news/5g-americas-and-catel-agree-to-cooperation-actions-to-promote-the-development-of-ict> adresinden ulaşılabilir.

KANADA

Nüfusu:	38.008.005
Yüzölçümü:	9.984.670 km ²
Kişi Başına Gelir:	49.222 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Kanada Radyo-Televizyon ve Telekomünikasyon Komisyonu (CRTC)
Mobil Şebeke Abonesi:	36,5 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	10,9 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	92

Kanada'dan Teknolojiye Vergi Koyma Hazırlığı

Kanada uzun zamandır beklenen, büyük teknoloji şirketlerinin ülkede elde ettikleri gelirlerin vergilendirilmeye başlamasını sağlayacak Dijital Hizmetler Vergisini yürürlüğe koymuştur ancak güneydeki komşusu bundan pek hoşnut olmamıştır.

ABD'nin defalarca yeni vergiyi desteklemediğini belirtmesine ve vergiyi devam ettirmesi halinde Kanada'ya karşı harekete geçmekle tehdit etmesine rağmen bu hamle karşısında ne tür bir reaksiyon vereceği henüz netleşmemiştir. En olası karşılık ticari misilleme olarak ufukta görünmektedir.

Kanada, dünya çapındaki diğer birçok yönetim gibi büyük teknoloji şirketlerinin de gelirlerinden adil vergiler ödemesini sağlamak amacıyla yıllarca Dijital Hizmetler Vergisi üzerinde çalışmıştır. ABD, OECD'nin aracılık ettiği küresel vergi anlaşmasını ertelemek ve bu erteleme neticesinde zaman kazanmak istemesine rağmen süreç beklendiği hızda gitmemiş ve ABD bu anlaşmayı sebepsiz olarak imzalamayan taraf haline dönüşmüştür. Kanada bu nedenle daha fazla bekleyemeyeceğine ve beklememesi de gerektiğine karar vererek kendi planlarına göre ilerlemeyi tercih etmiştir.

Kanada Parlamentosu Haziran ayı içerisinde Dijital Hizmetler Vergisini içeren bir yasa tasarısını kabul etmiş ve bu tasarı jet hızıyla Kraliyet Onayı almıştır. Wall Street Journal'ın hükümetin bir duyurusuna dayandırdığı haberine göre, tasarı 28 Haziran'da yasalaşmış ve Temmuz ayında yürürlüğe girmiştir.

Bu durum Kanada'nın Temmuz ayının ilk Cuma gününden itibaren teknoloji şirketlerine, Kanada'daki kullanıcılara dijital hizmetler sağlamaktan veya Kanadalı kullanıcı verilerini satmaktan elde ettikleri gelir üzerinden %3 oranında vergi uygulayacağı anlamına gelmektedir. Mevzuat aynı zamanda geriye dönüktür ve 2022'den itibaren elde edilen gelirler için de geçerlidir.

Hükümetin iki yıldan fazla bir süre önce yayınlanan vergiye ilişkin temel planında açıkladığı gibi, vergi, grup düzeyinde her iki gelir eşliğini de karşılayan hem yerli hem de yabancı büyük işletmeler için geçerlidir. Birinci eşik 1,1 milyar Kanada Doları (810 milyon ABD Doları) veya daha fazlasına tekabül eden genel yıllık gelir rakamıdır. İkinci eşik ise sadece Kanada özeline yönelik olarak belirlenen 20 milyon Kanada Doları (14,7 milyon ABD Doları) veya daha fazlasına tekabül eden yıllık ciro büyüklüğüdür.

Kanada Maliye Bakanlığı, Nisan ayında ana hatlarıyla açıklanan 2024 bütçesinde vergi adaleti kavramına büyük önem vermiş ve kendi deyimiyle büyük dijital şirketler de dahil olmak üzere en büyük ve en kârlı küresel şirketlerin vergiden kendilerine düşen adil paylarını ödemesini sağlamıştır. Bakanlık Dijital Hizmetler Vergisinin, Mart 2025'in sonuna kadar sürecek olan bu mali yıldan başlayarak beş yıllık bir dönemde hükümet gelirlerine 5,9 milyar Kanada Doları katkıda bulunmasını beklediğini belirtmiştir.

Ancak vergi adaleti olsun ya da olmasın, ABD, Kanada'nın küresel vergilendirme planının meyvelerini vermesini beklemek yerine bu işi tek başına yürütmesinden memnun değildir.

Amerika Birleşik Devletleri Ticaret Temsilciliği Ofisi yıllardır Kanada'nın Dijital Hizmet Vergisinden vazgeçmesi için lobi faaliyeti yürütmektedir. Tasarı geçen ay kabul edildiğinde, kâr amacı gütmeyen kuruluş Bilgisayar ve İletişim Endüstrisi Birliği (CCIA) ve diğer 10 ticari kuruluş, Biden yönetimine toplu olarak gönderdikleri ve harekete geçmeye çağıran bir mektubu kamuoyuyla paylaşmıştır.

CCIA ve diğeri özellikle yönetime, yasanın ayrımcı olduğuna inandıkları yönleri ele almak için ABD-Meksika-Kanada Serbest Ticaret Anlaşması (USMCA) kapsamında resmi adımlar atması çağrısında bulunmuştur.

CCIA Dijital Ticaretten Sorumlu Başkan Yardımcısı Jonathan McHale, bahsi geçen mektuba eşlik eden bir açıklama ile Kanada'nın dijital hizmetler vergisinin, tasarımı gereği orantısız bir şekilde ABD şirketlerini hedef alacağı, binlerce ABD'li işi tehlikeye atacağı ve ABD firmalarının önemli bir pazardaki faaliyetlerini baltalayacağı yönündeki endişelerini sürekli olarak dile getirdiklerini ifade etmektedir.

McHale, ABD Hazinesi'nin, kötü vergi politikası olarak adlandırılan bu tür önlemlere karşı çıkmakta kararlı davrandığını, ABD Ticaret Temsilciliği Ofisinin ise ticaret yükümlülükleri içeren konularda ABD çıkarlarını savunmak için elindeki araçların kullanılmasını garanti ettiğini açıkça belirtmiştir. McHale Kanada'nın yeni yasasına karşı artık harekete geçme zamanı geldiği, hızlı ve sağlam bir yanıt olmazsa, diğer ülkelerin de Kanada'nın yolunu izleyeceklerini ve OECD/G20 Kapsayıcı Çerçevesinin kullanılmaz hale geleceğini iddia etmektedir.

Gelinen noktada artık bir sonraki hamleyi yapma sırası Washington'dadır.³⁰

³⁰ 04.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.telecoms.com/telecoms-law/canada-moves-to-tax-big-tech-against-us-wishes> adresinden ulaşılabilir.

ASYA KITASI

AZERBAJCAN CUMHURİYETİ

Nüfusu:	10.386.538
Yüzölçümü:	86.600 km ²
Kişi Başına Gelir:	4.782 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi İletişim Teknolojileri Ajansı
Mobil Şebeke Abonesi:	10.750.300
Sabit Şebeke Abonesi:	1.673.210
İnternet Kullanım Oranı (%):	79,80

1. "AzInTelecom"un Yeni Veri Merkezlerine "TIER 3 Design" Sertifikası

Dijital Kalkınma ve Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı "AzInTelecom" LLC, Azerbaycan'da iki yeni veri merkezinin inşası için hazırlık çalışmalarına başlamıştır. "AzInTelecom" LLC, kurulacak veri merkezleri için stabilite ve güvenilirlik konusunda uluslararası kalite standartlarını tanımlayan "TIER 3 Design" sertifikasının alındığını söylemiştir. ABD'nin "Uptime Institute" kuruluşu tarafından verilen sertifika, güvenilir veri alışverişi, stabilite ve kesintisiz hizmet açısından uluslararası prestijli bir sertifika olarak değerlendirilmektedir.

"AzInTelecom" LLC, Güney Kafkasya bölgesinde "TIER 3" sertifikasına sahip ilk kuruluştur. Şirketin Bakü ve Yevlakh'ta bulunan mevcut veri merkezlerinin her ikisi için de "TIER 3" ve "TIER 3 Design" sertifikaları alınmıştır.

Ülkede güvenilir "bulut" hizmetlerine olan talebin artması, devlet hizmetlerinin ve yönetim süreçlerinin dijitalleşmesi ve işlenen veri miktarı, yeni veri merkezlerinin inşası ihtiyacını doğurmuştur. Bu amaçla uluslararası bir danışmanlık şirketinin de dahil olduğu "AzInTelecom" LLC tarafından 150'ye yakın devlet kurumuyla görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Gelen bilgi talebine göre gelecek 10 yılın talebi belirlenerek konsept doküman hazırlanmıştır.

Absheron ve Hajigabul bölgelerinde kurulacak yeni veri merkezlerinin Azerbaycan'daki dijitalleşme sürecine önemli katkı sağlaması beklenmektedir. Yeni veri merkezlerinin

inşasının, dijital kamu hizmetlerinin sağlanmasına ve organizasyonunu iyileştireceğine, kurumlar için ayrı "bulut" altyapısının satın alınması ve bakımı için maliyetlerden tasarruf sağlayacağına, ülkenin dijitalleşme, bilgi alışverişi ile ilgili uluslararası sıralamasını artıracığına kesin gözüyle bakılmaktadır. Ayrıca, Kurumlar arası bilgi ve büyük ölçekli verileri de analiz edecektir.³¹

2. "Bakcell" Vowifi Teknolojisi

Azerbaycan'da ilk kez "Bakcell" şirketi Wi-Fi üzerinden VoWiFi (Wi-Fi Üzerinden Ses) arama hizmetini başlatmıştır. Yeni hizmet, ülke dışındaki abonelere akıllı telefonda Wi-Fi ağının aktif olması durumunda dünyanın her yerinden Azerbaycan tarifesiyle arama yapma olanağı sağlayacaktır. Yurtdışındayken dolaşım (roaming) ve VoLTE/VoWiFi hizmetlerinin aktif olması bu durum için yeterli koşullardır.

Abonenin, yurt dışındayken gelen dolaşım çağrılarını tamamen ücretsiz olarak alabilmesi, şebekenin olmadığı yerlerde bile WiFi üzerinden cep telefonu numarasıyla kaliteli arama yapılabilmesi, yurt dışında VoWiFi hizmeti ile yapılan aramalarda Azerbaycan tarifesinin uygulanması VoWiFi hizmetinin avantajlarını oluşturmaktadır. Ayrıca, ilgili hizmetin uluslararası aramalarda kişilerin ekstra maliyetlerden tasarruf etmesine yardımcı olacağı belirtilmektedir.³²

3. Bakü'deki Genişbant İnternet Erişim Oranı

Dijital Kalkınma ve Ulaştırma Bakanlığı tarafından uygulanan "Online Azerbaycan" projesi çerçevesinde 2024 yılının ilk yarısında Bakü'de 220.000 hane ve ticari kuruluşun genişbant internete erişimi sağlanmıştır. Buna göre, genel olarak hanelerin yüzde 95'inden fazlasının genişbant internet erişimine sahip olduğunu söylenmiştir.

³¹ 31.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://azertag.az/xeber/azintelecomun_yeni_data_merkezlerine_tier_3_design_sertifikati_verilib-3119114 adresinden ulaşılabilir.

³²04.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://azertag.az/xeber/bakcell_olkede_ilk_defe_vowifi_tehnologiyasini_teqdim_edib-3081266 adresinden ulaşılabilir.

Proje dönemi boyunca Bakü şehrinde genişbant internete erişimi olan hane ve işyerlerinin sayısı 6 kat artmıştır. 2024 yılının ilk yarısında 2020 yılına kıyasla 5 kat daha fazla çiftliğin genişbant internete erişimi sağlanmıştır.

Söz konusu proje kapsamında, 2024 yılı sonuna gigabit pasif optik ağ (GPON) ve diğer genişbant teknolojileri aracılığıyla ülkedeki tüm hane ve işyerlerine genişbant internet sağlanması, yüksek hızlı internet kullanımının yaygınlaştırılması ve sabit genişbant internet abone yüzdesinin artırılması planlanmaktadır.³³

³³ 31.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://azertag.az/xeber/bakida_teserrufatlarin_95_faizden_choxunun_geniszolaqli_internete_chixisi_t_emin_olunub-3119154 adresinden ulaşılabilir.

ÇİN HALK CUMHURİYETİ

Nüfusu:	1.441.400.838
Yüzölçümü:	9.706.961 km ²
Kişi Başına Gelir:	12.556 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı
Mobil Şebeke Abonesi:	1.733.006.000
Sabit Şebeke Abonesi:	180.701.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	73,05

1. Çin'de 5G Şebekesi Kapsama Oranı

Sanayi ve Bilgi Teknolojileri Bakanlığı'nın 5 Temmuz günü açıkladığı verilere göre: Çin'in 5G şebekesi artık ülkedeki her şehir ve kasabanın yanı sıra köylerin yüzde 90'ından fazlasını kapsamaktadır. Bakanlığa göre: Çin, küresel toplamın yüzde 60'ından fazlasını oluşturan 3,84 milyon 5G baz istasyonu ile dünya çapında lider bir bilgi ve iletişim ağı kurmuştur.

Beş yıl önce ticari kullanım için Çin'in ilk 5G lisans grubunun verilmesinden bu yana, 5G teknolojisi büyük ölçekli tanıtım ve uygulama ile sanayi, enerji, madencilik, sağlık ve eğitim gibi çeşitli sektörlere entegre edilmiştir. Çin ayrıca 300 adet 5G fabrikası inşa etmiş ve "5G artı endüstriyel internet" uygulaması için 13.000'den fazla proje başlatmıştır.

Bakanlık, Çin'in 5G gelişimini ilerletmeye ve kültür ve turizm alanları, sağlık tesisleri, üniversiteler, ulaşım merkezleri ve metro sistemleri gibi yerlerde 5G şebekesinin kapsamını genişletmeye devam edeceğini söylemiştir.³⁴

³⁴05.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://english.www.gov.cn/news_tarihinde_yayimlanmis_olan_haberin_detaylarina_/202407/05/content_WS6687dcf0c6d0868f4e8e8e9d.html adresinden ulaşılabilir.

2. Çin'de Sınır Ötesi Telekom Dolandırıcılığına Yönelik Çalışmalar

Çin'in adli makamları 26 Temmuz günü sınır ötesi telekomünikasyon dolandırıcılığına yönelik bir kılavuz yayınlayarak çalınan fonların geri alınması ve kayıpların telafi edilmesine yönelik çabaları yoğunlaştırmıştır.

Yüksek Halk Mahkemesi, Yüksek Halk Savcılığı ve Kamu Güvenliği Bakanlığı tarafından ortaklaşa yayınlanan kılavuzda, sınır ötesi telekom dolandırıcılığı ve gasp olaylarına karışan suç gruplarının mali durumlarının kapsamlı bir şekilde araştırılması çağrısında bulunulmuştur. Ayrıca, sorgulama, el koyma, gözaltı ve fonların dondurulmasının yanı sıra bu tür vakalarla bağlantılı gayrimenkul, araç ve diğer değerli varlıkların mühürlenmesi gibi zamanında ve yasal eylemlere duyulan ihtiyacın da altını çizmiştir.

Kılavuz, özellikle suç örgütleri ve bu örgütlerin organizatörleri, planlayıcıları, komutanları ve çekirdek üyelerinin yanı sıra bu tür yasadışı faaliyetlere barınak sağlayan kuruluşları hedef almaktadır. Ayrıca sınır ötesi telekom dolandırıcılığı gruplarına üye kazandırılması ve yasadışı sınır geçişlerinin kolaylaştırılmasıyla ilgili suç faaliyetlerini de hedef alacaklardır.³⁵

3. Siber İstismar Yönetmelikleri

İnternet kullanıcılarını siber uzay şiddetinden korumayı amaçlayan bir dizi düzenlemenin Çin'de yürürlüğe girmesi planlanmaktadır. Söz konusu yönetmelik Çin Siber Uzay İdaresi, Kamu Güvenliği Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Ulusal Radyo ve Televizyon İdaresi tarafından ortaklaşa hazırlanmıştır.

Düzenlemelere göre, internet bilgi hizmet sağlayıcılarının, hakaret, söylenti, karalama ve ayrımcılık gibi bireyleri hedef alan yasadışı ya da zararlı çevrimiçi içeriği engellemek

³⁵ 26.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://english.www.gov.cn/news/202407/26/content_WS66a38aebc6d0868f4e8e97b3.html adresinden ulaşılabilir.

için kullanıcılara yalnızca arkadaşlarından özel mesaj alma ya da tüm özel mesajları reddetme seçeneği sunmaları gerekmektedir.

Yönetmelikler uyarınca, internet bilgi hizmet sağlayıcıları akıllı mesaj filtreleme veya özel anahtar kelime filtreleme gibi işlevleri uygulamaya teşvik edilmektedir. Ayrıca, kullanıcıların haklarını korumalarına yardımcı olmak için hızlı kanıt toplama gibi işlevler de sağlamaları gerekmektedir.³⁶

³⁶ 30.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://english.www.gov.cn/news/202407/30/content_WS66a8a1f7c6d0868f4e8e9983.html adresinden ulaşılabilir.

ENDONEZYA

Nüfusu:	281.248.053
Yüzölçümü:	1.905.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	4,783 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Bakanlığı
Mobil Şebeke Abonesi:	353.800.000
Sabit Şebeke Abonesi:	9.000.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	77

Endonezya Telekom Yatırımları

XL Axiata, Telkomsel ve Indosat gibi telekom operatörleri Endonezya'daki ağ yatırımlarını arttırmaktadır. GlobalData'nın tahminlerine göre Endonezya'daki mobil hizmet geliri 2023'te 11,1 milyar dolardan 2028'de 13,6 milyar dolara çıkarak %4,3'lük bir bileşik yıllık büyüme oranına ulaşacaktır. 2028 yılı sonunda 5G aboneliklerinin toplam mobil aboneliklerin yüzde 21'ine ulaşması öngörülmektedir. GlobalData'da Telekom Analisti olan Kantipudi Pradeepthi yaptığı açıklamada "Operatörler ülkedeki tüm uzak köylere ve ilçelere 4G hizmetlerini genişletmek için LTE ağlarını genişletme planlarını sürdürdükçe, 2028 yılına kadar 4G, abonelik bazında önde gelen mobil teknoloji olmaya devam edecektir." açıklamasını yapmıştır. Bu nedenler doğrultusunda operatörler yatırımlarını arttırmakta ve altyapılarını güçlendirmektedirler. Ancak mobil veri aboneleri, Endonezya'da internet penetrasyonu 2023'te yüzde 79,5'e ulaşmasına rağmen operatörlerden ve hükümetten gelişmiş mobil ağlara daha fazla yatırım yapmalarını beklemektedir.³⁷

³⁷ 26.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.telecomlead.com/4g-lte/indonesia-telecom-investment-surges-to-boost-customer-experience-117337> adresinden ulaşılabilir.

FİLİPİNLER

Nüfusu:	113 Milyon
Yüzölçümü:	300.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	7.450 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi ve İletişim Teknolojileri Dairesi (DICT)
Mobil Şebeke Abonesi:	166,45 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	4,9 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	73,6

Filipinler Fiber Hizmetleri için Sky ve Converge'den Ortaklık

Filipinler'deki önde gelen medya ve eğlence şirketlerinden ABS-CBN'nin ücretli televizyon ve genişbant kolu olan Sky Cable Corporation, Filipin fiber genişbant sağlayıcısı Converge Information and Communications Technology Solutions ile ortaklık kurduğunu duyurmuştur.

Özellikle Sky Cable Corp, Sky'ın ağ yükseltmesini ve Converge tarafından sunulan fiber ağı kullanarak abonelerine sunduğu hizmetleri iyileştirmesini sağlayacak bir ticari düzenlemeye gitmiştir. Ağ yükseltmesinin yanı sıra, Sky dönüşüm programı ayrıca artan operasyonel verimlilik, daha fazla mali disiplin ve organizasyonel iyileştirmeler de sağlamaktadır.

Converge, Filipinler'deki en büyük fiber-to-the-home (FTTH) ağı, sekiz milyondan fazla bağlantı noktası ve ülke çapında 16 milyon eve ulaşan 700.000 kilometreden fazla fibere sahiptir. Mart 2024 sonu itibarıyla Converge'in ülke genelinde 2,3 milyon konut genişbant abonesine hizmet verdiği belirtilmektedir.³⁸

³⁸ 22.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://developingtelecoms.com/telecom-technology/optical-fixed-networks/17039-sky-and-converge-partner-for-philippines-fibre-services.html> adresinden ulaşılabilir.

HİNDİSTAN

Nüfusu:	1.409.219.573
Yüzölçümü:	3.287.000 km ²
Kişi Başına Gelir:	2.600 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu (TRAI)
Mobil Şebeke Abonesi:	1.142.930.0000
Sabit Şebeke Abonesi:	27.450.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	52,0

1. TRAI'den, Telekomünikasyon Yasası için Danışma Belgesi

Hindistan Telekom Düzenleyici Kurumu TRAI, "2023 Telekomünikasyon Yasası Kapsamında Verilecek Hizmet Yetkileri Çerçevesi" konulu bir Danışma Belgesi yayımlamıştır. Telekomünikasyon Bakanlığı DoT TRAI'ye, 2023 tarihli Telekomünikasyon Yasasının Hindistan Resmi Gazetesinde yayımlandığını bildirmiştir. Söz konusu Yasanın 3(1)(a) Bölümü, telekomünikasyon hizmetleri sunmak isteyen herhangi bir kuruluş/kişi tarafından, ücret veya harçlar da dahil olmak üzere, öngörülen hüküm ve koşullara tabi olarak bir yetkilendirme alınmasını öngörmektedir. DoT ayrıca, yetkilendirmelerin hüküm ve koşulları üzerinde etkisi olabilecek yeni yasanın ilgili bölümleri de dahil olmak üzere, bu konudaki ilgili hususlara ilişkin bir not paylaşmıştır.

DoT, 1997 tarihli TRAI Yasası'nın 11(1)(a) Bölümü uyarınca, TRAI'den 2023 tarihli Telekomünikasyon Yasası hükümleri uyarınca telekomünikasyon hizmetleri sunma yetkisi için ücret veya harçlar da dahil olmak üzere hüküm ve koşullara ilişkin tavsiyelerini sunmasını talep etmiştir. Bu bağlamda, "2023 Telekomünikasyon Yasası Kapsamında Verilecek Hizmet Yetkilendirmeleri için Çerçeve" konulu bir Danışma Belgesi, paydaşlardan yorum ve karşı yorum almak üzere TRAI'nin internet sitesinden (www.traigov.in) paylaşmıştır.³⁹

³⁹11.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://www.traigov.in/sites/default/files/PR_No.39of2024.pdf adresinden ulaşılabilir.

2. Jio'nun 5G Abone Sayısı

Hintli şirket Jio Platforms, 31 Mart'ta sona eren 4. mali çeyreğini 5G segmentinde 108 milyon aboneyle tamamladığını açıklamıştır. Ayrıca, 108 milyon abonenin 5G ağında taşınan tüm kablosuz verilerin %28'ini oluşturduğu ifade edilmektedir.

Ana şirket Reliance Industries'in Başkanı ve Genel Müdürü Mukesh Ambani, "Her yerde bulunan, yüksek kaliteli, uygun fiyatlı internet Dijital Hindistan'ın bel kemiğidir ve Jio buna katkıda bulunmaktan gurur duymaktadır. Yeni ön ödemeli planlarımız 5G ve yapay zekâya yönelik endüstri inovasyonunu teşvik edecek ve sürdürülebilir büyümeyi destekleyecektir." açıklamasını yapmıştır.

Reliance Jio Infocomm, Ekim 2022'den bu yana Bağımsız (SA) mimarisini kullanarak 5G ağını hızla genişletmektedir. Ayrıca, Jio Platform'un netkârı yıllık %12 artışla 669,6 milyon ABD Dolarına yükselmiştir.⁴⁰

⁴⁰.23.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.rcwireless.com/20240723/5g/indian-carrier-jio-ends-march-108-million-5g-subscribers> adresinden ulaşılabilir.

JAPONYA

Nüfusu:	123.951.692
Yüzölçümü:	377.973 km ²
Kişi Başına Gelir:	33.815 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Japonya İçişleri ve Haberleşme Bakanlığı (MIC)
Mobil Şebeke Abonesi:	204.861.100
Sabit Şebeke Abonesi:	60.720.900
İnternet Kullanım Oranı (%):	82,91

Japonya'da Uçan Baz İstasyonu

Japonya'nın önde gelen kablosuz iletişim operatörü NTT Docomo yaptığı açıklamada, Airbus'a ait bir tedarikçi ile ortaklık kurarak 2026 yılında uçan telekomünikasyon baz istasyonlarından oluşan bir filo kuracağını duyurmuştur. Docomo ve diğer uç yatırımcı, yüksek irtifa platform istasyonları geliştiren Aalto HAPS'a 100 milyon ABD Dolarına kadar yatırım yapma sözü vermiştir. Japon havayolu şirketi, hedefe ulaşılması halinde havadaki istasyonları ticari uygulamalarda kullanan dünyadaki ilk şirket olacaktır.

Docomo'nun ana şirketi Nippon Telegraph & Telephone'un (NTT) Başkanı Akira Shimada Pazartesi günü gazetecilere yaptığı açıklamada "Son derece etkili hizmetler sunabileceğiz" demiştir.

Docomo, on yılın sonuna kadar HAPS'in Japonya'nın her yerinde kullanılabilir olmasını hedeflemektedir. Platformların, karasal baz istasyonlarının kurulmasının mümkün olmadığı adalara hizmet sağlaması beklenmektedir. Teknoloji için deniz ve dağlık alanlarda endüstriyel uygulamalar öngörülmektedir.

HAPS, stratosferde yaklaşık 20 kilometre yükseklikte seyahat eden otonom hava araçlarıdır. Makine, telekomünikasyon sinyallerini 200 km'ye kadar bir yarıçap üzerinden gönderebilmektedir. Karasal bir baz istasyonunun yalnızca 10 km'lik bir

yarıçap içinde erişime sahip olduğu tahmin edilmektedir. HAPS kullanılarak bir 5G ağının verimli bir şekilde yaygınlaştırılabileceği öngörülmektedir.⁴¹

⁴¹ 04.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://asia.nikkei.com/Business/Technology/NTT-Docono-to-launch-airborne-telecom-base-stations-in-2026> adresinden ulaşılabilir.

KAZAKİSTAN

Nüfusu:	19.788.254
Yüzölçümü:	2.724.900 km ²
Kişi Başına Gelir:	11.229 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Dijital Kalkınma, İnovasyon ve Havacılık ve Uzay Sanayi Bakanlığı (MDAI)
Mobil Şebeke Abonesi:	24.323.000
Sabit Şebeke Abonesi:	2.997.400
İnternet Kullanım Oranı (%):	85,9

1. Kazakistan Chatgpt Versiyonunu 2024 Aralık Ayında Başlatacak

Nazarbayev Üniversitesi Akıllı Sistemler ve Yapay Zeka Enstitüsü (ISSAI) Dış İlişkiler Müdür Yardımcısı veri analisti Madina Abdrakhmanova, Kazakistan'da geliştirilmekte olan ChatGPT'ye benzer büyük Kazakça dil modeli KazLLM'nin ücretli bir abonelikte faaliyete başlayacağını söylemiştir. Kazakistan ve Orta Asya'daki yapay zeka potansiyelinde önemli bir gelişme sağlamayı amaçlayan büyük Kazakça dil modeli KazLLM, Astana Hub, Nazarbayev Üniversitesi ve Nazarbayev Entelektüel Okulu bağış fonları ve ISSAI Sosyal Kalkınma Fonu'nun mali desteğiyle geliştirilmektedir.

Daha fazla kullanım sağlamak için ISSAI, genel kullanıcılar için platforma ücretli aboneliklerin yanı sıra ileri düzey kullanıcılar için özel bir uygulamalı programlama arayüzü sunacaktır. Model sadece araştırma amacıyla değil, iletişim kurma becerisine sahip tam bir platform olarak hizmet vermek üzere oluşturulmaktadır. Abdrakhmanova, platformun farklı sorguların aranabileceği ChatGPT'ye benzer olacağını söylemiştir. İlk büyük Kazakça dil modeli KazLLM'nin, Kazakistan'ın bağımsızlığının 33. yıldönümü olan 16 Aralık 2024'te hayata geçirilmesi planlanmaktadır.

2024 yılının Aralık ayında sunulacak model metinleri tanıyabilecek ve üretebilecektir. Abdrakhmanova, 2025 yılında, ek fon sağlandığı takdirde, görsel bilgileri tanıma yeteneği de dahil olmak üzere daha fazla özellik ekleneceğini söylemiştir.

Abdrakhmanova'ya göre büyük Kazakça dil modeli KazLLM gelecekte Türki dillerini de kapsayacaktır. Abdrakhmanova, Orta Asya'nın çok ulusluluğu ve çok kültürlülüğü göz önüne alındığında, diğer ülkelerin vatandaşlarının da yararlanabilmesi için daha fazla dilin ekleneceğini sözlerine eklemiştir.⁴²

2. Kazakistan'da Bilim ve Teknoloji Politikasına Yönelik Kanun

Kazakistan Cumhurbaşkanı Kassym-Jomart Tokayev, 1 Temmuz 2024'te "Bilim ve Teknoloji Politikası, Platform İstihdamı ve Devlet Kontrolü Konularında Kazakistan'ın Bazı Yasama Eylemlerine Değişiklik ve Eklemeler Yapılmasına İlişkin" yasayı imzalamıştır. Yeni yasa, Kazakistan'ın ulusal bilimsel sistemini ilerletmek için mekanizmaları ana hatlarıyla belirtmektedir. Buna göre Yasa, bilimsel faaliyetlerde bulunan kuruluşları ve haklarını tanımlamakta, Ulusal Bilimler Akademisi'nin yasal statüsünü belirlemekte, Bilim Fonu'nun işlevlerini ayrıntılarıyla açıklamakta ve bilimsel faaliyetleri finanse etmek için mekanizmaları belirtmektedir.

Mevzuat, bilimsel faaliyette stratejik, mesleki ve sosyal sorunların çözümü için hukuki boşlukların kapatılması, bilimsel personel yetiştirme koşullarının oluşturulması, bilim insanlarının toplumsal korunmasına ilişkin güvencelerin uygulanması ve kurumsal yönetimin getirilmesini amaçlamaktadır.

Kazakistan'ın bilimsel ve teknolojik politikası, gelişmiş ülkelerin deneyimlerine dayanarak, bilimsel ve yenilikçi çalışmaların iç düzeyinin yükseltilmesi, küresel teknoloji liderleriyle inovasyon farkının azaltılması ve Kazak şirketlerinin ticari amaçlı yeni dış bilgilerin özümsemesi konularına odaklanacaktır. Kanun ile, bilimin gelişmesine ve teknoloji politikasının uygulanmasına katkı sağlanması, bilimsel başarıların etkin biçimde uygulanması yoluyla ülkenin rekabet gücünün desteklenmesi, bilimsel, teknik ve yenilik faaliyetlerinin sektörler arası koordinasyonunun artırılması hedeflenmektedir.⁴³

⁴² Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://en.inform.kz/news/kazakhstan-to-launch-its-version-of-chatgpt-this-december-06c669/> adresinden ulaşılabilir.

⁴³ Konuya ilişkin ayrıntılı bilgiye <https://astanatimes.com/2024/07/kazakh-president-signs-law-to-enhance-science-and-technology-policy/> adresinden ulaşılabilir.

KUVEYT

Nüfusu:	4.336.135
Yüzölçümü:	17.820 km ²
Kişi Başına Gelir:	41.079 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi Teknolojileri ve İletişim Düzenleme Kurumu (CITRA)
Mobil Şebeke Abonesi:	7.640.000
Sabit Şebeke Abonesi:	584.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	99,6

1. Kuveyt Sabit Telekomünikasyon Ağı Geliştirme Projesi

Kuveyt Ortaklık Projeleri Otoritesi (KAPP, Kuwait Authority for Partnership Projects), İletişim Bakanlığı (MOC, Ministry Of Communications) ile işbirliği içinde Kuveyt Sabit Telekomünikasyon Şebekesi Geliştirme Projesi için Nitelikli Şirketler ve Konsorsiyum Listesini açıklamıştır.

Sabit Telekomünikasyon Ağı Geliştirme projesi, Kuveyt'in ülke çapındaki yüksek hızlı fiber genişbant ağını tasarlamak, finanse etmek, inşa etmek, işletmek, sürdürmek ve aktarmak için bir kamu-özel ortaklığı kurmayı hedeflemektedir. Böylelikle, ilgili proje şirketi mevcut MOC sabit telekomünikasyon ağını işletecek, iyileştirecek ve henüz kapsanmayan alanlarda fiber ağını yaygınlaştıracaktır.

Proje Şirketi, 50 yıllık süre için projeye ilgili olarak Proje Şirketi ve MOC arasında imzalanacak kamu-özel ortaklığı anlaşması (PPP Anlaşması) ile MOC'nin aktif altyapısının (örneğin, XPON, NGN) ve pasif altyapısının (örneğin, kanallar, merkez ofisler, karanlık fiber) kullanım ve işletme haklarına sahip olacaktır. Proje Şirketi, hanelerin ve işyerlerinin %90 oranında kapsanmasını sağlamak için, PPP Anlaşması tarihinden itibaren beş yıl içerisinde, kapsanan alanlardaki fiber ağını iyileştirecek, geliştirecek ve henüz kapsanmayan alanlarda da fiber ağını kullanıma sunacaktır.

Proje, Kamu Özel Ortaklığı Kanunu kapsamında tasarım, finansman, inşa etme, işletme, bakım ve devretme modeline göre yürütülecektir. MOC, Proje Şirketi ile sözleşme yapan kamu kuruluşu olacaktır. MOC ile yapılan PPP Anlaşmasının süresi, tasarım, finansman ve inşaat için maksimum 5 yıllık süre dahil olmak üzere 50 yıl olacaktır.⁴⁴

⁴⁴ 06.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.saudigulfprojects.com/2024/07/kuwait-announces-qualified-bidders-for-fixed-tele-communications-network-development-project/> adresinden ulaşılabilir.

MALEZYA

Nüfusu:	34,3 Milyon
Yüzölçümü:	329.847 km ²
Kişi Başına Gelir:	11.700 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Malezya Haberleşme ve Multimedya Komisyonu (MCMC)
Mobil Şebeke Abonesi:	47,95 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	4,2 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	%97,4

1. Malezya'da U Mobile'in 2025'te Büyük Halka Arz Planı

Malezya mobil veri hizmeti şirketi U Mobile, Maxis'in satın alınmasının bildirilmesinden birkaç gün sonra yerel bir ilk halka arz (IPO) planladığını açıklamıştır. U Mobile'in Düzenleyici Kuruma IPO başvurusunu bu ayın sonlarında veya Ağustos ayında sunacağını belirtilirken, IPO'nun 2025'in ilk yarısında 500 milyon ABD Dolarına ulaşması beklenmektedir.

Anlaşmanın gerçekleşmesi durumuna, Malezya'da yaklaşık sekiz yıldır yapılan en büyük IPO'nun bu olabileceği ve anlaşma sonucunda firma değerinin 2 milyar ABD Dolarından fazla artacağı ifade edilmektedir. U Mobile'in 2014'ten beri yerel borsada bir halka arz yapmayı planladığı belirtilmekte olup halka arz durumunda toplanan gelirin büyük ihtimalle mobil veri ağının genişletilmesi için kullanılacağı söylenmektedir.

Şirket ayrıca Malezya'nın ikinci 5G ağını kurma ihalesinin bir parçası olmayı da planlamaktadır. 2006'da kurulan U Mobile, Malezya'nın en yeni servis sağlayıcısıdır.⁴⁵

⁴⁵ 22.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://developingtelecoms.com/telecom-business/17040-malaysia-s-u-mobile-plans-massive-ipo-in-2025.html> adresinden ulaşılabilir.

2. Singapur ve Malezya'daki Şirketler Arasında Siber Saldırı Artışı

Yürütülen bir araştırma, Singapur ve Malezya'daki şirketler arasında siber saldırıların sayısının arttığını ve saldırıların daha karmaşık bir hale geldiğini vurgulamaktadır. Buna göre, iki ülkeden 504 Bilgi Teknolojileri ve güvenlik karar vericisinin katıldığı araştırma, birçok kuruluşun verilerini yeterince kurtaramadıkları ve iş süreçlerini geri yükleyemedikleri için ceza ödemek zorunda kaldığını ortaya koymuştur.

Bulgular, işletmelerin saldırıya uğrayıp uğramayacağı değil, ne zaman uğrayacakları varsayımıyla hareket ettiği endişe verici bir senaryoyu ortaya koymaktadır. Araştırmaya göre, ankete katılan şirketlerin çoğu son altı ay içinde bir saldırı yaşamış bulunmaktadır. Hem Singapur'da hem de Malezya'da, siber saldırı tehdidinin 2024'te artacağı algısı vardır. Katılımcıların neredeyse tamamı (%91 Singapur'da ve %97 Malezya'da), sektörlerine yönelik tehdidin arttığını veya artacağını söylemekte ve neredeyse yarısı (%47) %50'nin üzerinde bir artış öngörmektedir.

Katılımcıların vurguladığı önemli zorluklardan biri güncel siber dayanıklılık ve veri güvenliği stratejilerini sürdürmektir. Yaklaşık %41'i, kuruluşlarının mevcut siber tehditlerle başa çıkma becerisine çok az güvendiğini ifade etmiştir.

Katılımcıların bildirdiği veri kurtarma süreleri de endişe verici bir tablo çizmiştir. Şirketlerin yalnızca %3'ü verileri kurtarabileceğini ve iş süreçlerini 24 saat içinde geri yükleyebileceğini söylemiştir. Bu rakam Singapur'da (%5) Malezya'ya (%1) kıyasla biraz daha yüksektir. Şirketlerin çoğu kurtarma sürelerinin bir ile iki hafta arasında değiştiğini ve %13'ü üç haftadan fazlasına ihtiyaç duyduklarını belirtmiştir. Bu uzun kurtarma sürelerine rağmen katılımcıların %97'si ideal kurtarma süresi hedeflerinin bir gün içinde olduğunu söylemiştir.

Anket ayrıca veri erişim kontrol önlemlerine ışık tutmuştur. Şirketlerin yalnızca %66'sı çok faktörlü kimlik doğrulamayı kullanmakta, %57'si birden fazla onay gerektiren idari kuralları uygulamakta ve %55'i rol tabanlı erişim kontrolleri kullanmaktadır.

Çalışma ayrıca şirketlerin veri gizliliği yasalarına uyma konusunda eşitsizlikler olduğunu ortaya koymuştur. Katılımcıların yalnızca %56'sı hassas verileri tespit etmek

için Bilgi Teknolojileri ve güvenlik yeteneklerine güvenmektedir. Ayrıca, %88'i gelişmiş tehdit tespiti ve veri sınıflandırmasının siber sigortayı güvence altına almak veya poliçelerde indirim elde etmek için hayati önem taşıdığını belirtmiştir.

Anket, geleneksel siber tehditlere ek olarak, yapay zeka tabanlı saldırıların artışını da vurgulamıştır. Ankete katılanların beşte dördü (%76'sı Singapur'da ve %85'i Malezya'da), kuruluşlarının geçtiğimiz yıl yapay zeka tabanlı tehditlerle mücadele ettiğini söylerken, %89'u bu saldırılara karşı koymak için gerekli yapay zeka destekli araçlara sahip olduklarını düşünmektedir.⁴⁶

⁴⁶16.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://telconews.asia/story/cyberattack-concerns-grow-among-singapore-malaysia-firms> adresinden ulaşılabilir.

SİNGAPUR

Nüfusu:	5.850.000
Yüzölçümü:	7.199 km ²
Kişi Başına Gelir:	82.800 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Bilgi Teknolojileri, Telekomünikasyon ve Medya Kurumu (IMDA)
Mobil Şebeke Abonesi:	9.827.000
Sabit Şebeke Abonesi:	1.962.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	95

3G Şebekelerinin Kapatılması

Singapur Bilgi Teknolojileri, Telekomünikasyon ve Medya Kurumu IMDA, daha önce yapmış olduğu 3G şebekesinin kapatılma duyurusuna istinaden, kapatma işleminden önce hem bireysel hem de kurumsal kullanıcılardan oluşan 3G abonelerin sorunsuz bir şekilde 4G/5G şebekelerine geçişinin sağlanması gerektiğini ve bunun sonucunda mobil operatörlerin 31 Temmuz 2024'ten itibaren 3G hizmetlerini kapatmaya başlayabileceklerini bildirmiştir. Bu çerçevede konunun yakından takip edildiği ve M1'in tüm 3G abonelerini 4G/5G şebekelerine taşıyarak 1 Ağustos 2024'ten itibaren 3G ağını kapatmaya başlayacağını, Singtel ve StarHub için ise kalan 3G abonelerinin geçişi için daha fazla zaman tanıyarak Kasım 2024'ten itibaren kapatılmasının planlandığı ifade edilmektedir.

3G şebekesinin kapatılması öncelikle 5G ağlarını destekleyecek spektrum kapasitesini artıracak olup, bugün mobil abonelerin %99,9'undan fazlasının 4G/5G'de olduğu, 5G aboneliklerinin ise 2022'deki tanıtımından bu yana yaygınlık kazanarak abonelerin %20'sini oluşturduğu belirtilmektedir. Planlama kapsamında IMDA, Şubat 2024'ten bu

yana 3G mobil cihazların ithalatını ve satışını da durdurarak otomobil üreticileri ve filo yönetim hizmet sağlayıcıları gibi bütün aboneleri bilgilendirmiştir.⁴⁷

⁴⁷ 22.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.imda.gov.sg/resources/press-releases-factsheets-and-speeches/press-releases/2024/3g-services-to-retire> adresinden ulaşılabilmektedir.

SUUDİ ARABİSTAN

Nüfusu:	36.305.289
Yüzölçümü:	2.149.690 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	23,140 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	CITC
Mobil Şebeke Abonesi:	41.298.629
Sabit Şebeke Abonesi:	5.377.980
İnternet Kullanım Oranı (%):	95,7

Satın Alım Onayı

Suudi Arabistanlı telekom şirketi STC'nin hissedarları, Kamu Yatırım Fonu'nun (PIF) %51 hissesine sahip olma ve 8,7 milyar Suudi Riyali (2,3 milyar ABD Doları) değerinde yeni bir telekomünikasyon altyapı şirketi kurma planlarını onaylamıştır. Anlaşma kapsamında, STC'ye ait Telecommunication Towers Co. Limited (Tawal), yine devlet yatırım fonuna ait olan Golden Lattice Investment Company ile birleşerek PIF'in yan şirketi haline gelecektir. Yeniden yapılandırılan şirketin 30.000 mobil anten sitesine sahip olması ve yıllık 1,3 milyar ABD Doları gelir elde etmesi beklenmektedir. Ayrıca, şirketin Bulgaristan, Hırvatistan ve Slovenya'da altyapı varlıkları bulunmaktadır.⁴⁸

⁴⁸ 26.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.agbi.com/telecoms/2024/07/stc-approves-pif-purchase-of-telecom-company/> adresinden ulaşılabilir.

TAYLAND

Nüfusu:	71.863.332
Yüzölçümü:	513.120 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	7.800 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Yayın ve Telekomünikasyon Komisyonu (NBTC)
Mobil Şebeke Abonesi:	118 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	4.14 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	76,54

Tayland'da Yeni Acil Durum Uyarı Sistemi Testi

Tayland'da önde gelen telekomünikasyon sağlayıcısı True Corporation, Hücre Yayın Hizmeti adlı yeni bir acil durum uyarı sisteminin ilk canlı testini başarıyla gerçekleştirmiş olup; bu durum, Tayland'da kamu güvenliğini ve afet hazırlığını iyileştirme yönünde önemli bir adım olmuştur.

True Corporation CEO'su Manat Manavutiveth, medyaya sistemin Dijital Ekonomi ve Toplum Bakanlığı, Ulusal Yayıncılık ve Telekomünikasyon Komisyonu (NBTC), Afet Önleme ve Azaltma Departmanı (DDPM) ve Meteoroloji Departmanı da dahil olmak üzere çeşitli devlet kurumlarıyla iş birliği içinde geliştirildiğini ve acil durum iletişimi için sağlam bir ulusal altyapı inşa etme taahhüdünü ifade ettiğini belirtmiştir.

Hücre Yayın Hizmeti, hükümetin ulusal afet uyarı sistemi politikası ve ülkenin dijital ekonomi ve sosyal kalkınma stratejisi doğrultusunda geliştirilmektedir.

Ayrıca sistem, özellikle şehirleri ve insan yerleşimlerini kapsayıcı, güvenli, dayanıklı ve sürdürülebilir hale getirmeyi amaçlayan Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerine ulaşılmasına da katkıda bulunmaktadır. Acil durumlarda belirlenen bölgelerdeki cep telefonlarına gerçek zamanlı uyarılar göndererek çalışan Hücre Yayın Hizmeti, kritik bilgileri Tayca, İngilizce, Çince, Japonca ve Rusça olmak üzere beş dilde yayınlama yeteneğiyle dil engellerini de aşmaktadır.

True Corporation'ın acil durum uyarı sistemi, operasyonel işlemlere ve hükümet iş birliğine dayalı olarak beş kategoride uyarı seviyeleri belirlemektedir. Buna göre; Ulusal Uyarı, kapsama alanındaki herkese anında bildirimde bulunulan en yüksek uyarı seviyesidir. Acil Durum Uyarıları, tsunami, deprem, ani sel ve suç tehditleri gibi doğal afetlerle ilgili uyarılardır. Amber Uyarıları, bir çocuk da dahil olmak üzere kayıp bir kişi veya bir kaçırılma durumunda, halkı bilinçlendirmek ve gördüklerini bildirmeleri konusunda destek olmalarını sağlamak için verilmektedir. Kamu Güvenliği, yerleşim alanları, topluluklar ve seyahat rotaları gibi belirli alanlardaki kamu güvenliği endişelerine ilişkin uyarılardır. Test Uyarıları, çeşitli düzeylerde izleme ve uyarıya geçmeden önce test etme ve doğrulama gibi belirli operasyonel amaçlar için kullanılmaktadır. True Corporation CEO'su Manat Manavutiveth, bunun kapsayıcılığı teşvik ettiğini ve herkesin kritik durumlarda kritik güncellemeler almasını sağladığını belirtmiştir.

Sistemin uyarlanabilirliği, yetkililerin halkla etkili bir şekilde iletişim kurmasını sağlarken aynı zamanda kriz durumlarında daha hızlı ve daha koordineli bir yanıt vermeyi kolaylaştırmaktadır.

Acil durum uyarılarının doğrudan cep telefonlarına gönderilmesini sağlayan ve küresel olarak yaygın kullanılan bu sistem, kurumların çeşitli acil durumlara hızlı ve doğru bir şekilde yanıt verme yeteneğini geliştirmektedir. Sistem ayrıca, görme engelli kullanıcıları için Metinden Konuşmaya teknolojisini desteklemek için hem sesli sinyalleri hem de ekranlarda açılan mesajları kullanmaktadır.

İklim değişikliğinin neden olduğu doğal afetlerin artan sıklığı ve ciddiyeti göz önüne alındığında Hücre Yayın Hizmetinin olası hasarı ve can kaybını azaltmak için proaktif bir önlem olduğu düşünülmektedir. Mevcut küresel manzaranın zayıflıkları ve iklim değişikliğinin neden olduğu aşırı hava olaylarından kaynaklanan belirsizlikler göz önüne alındığında da böyle bir sistemin gerekli olduğu kabul edilmiştir.

Sistemin başarılı bir şekilde test edilmesi, Tayland'ın uluslararası en iyi uygulamalarla uyumlu standart bir acil durum uyarı sistemine sahip olmasının önünü açmaktadır. Bu girişim, acil durumlarda can kayıplarını ve mal hasarını önemli ölçüde azaltma potansiyeline sahiptir ve sonuçta hem Tayland vatandaşları hem de turistler için daha güvenli ve emniyetli bir ortam oluşturmaktadır. Ancak, sistemin ülke çapında

uygulanmasından önce bir çerçeve oluşturmak, gerekli düzenlemeler ve kesin koşullar geliştirmek için hükümet ve ilgili kurumlarla görüşmeler yapılması gerekmektedir. Bu tür görüşmelerin gündeminde, hangi bakanlığın denetimden sorumlu olacağının belirlenmesi de yer alacaktır. Sistem için başlangıç bütçesi 434 milyon Tayland Bahtı olarak belirlenmiştir.⁴⁹

⁴⁹ 04.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.nationthailand.com/business/corporate/40039376> adresinden ulaşılabilir.

AFRİKA KİTASI

GÜNEY AFRİKA

Nüfusu:	60.142.978
Yüzölçümü:	8.515.767 km ²
Kişi Başına Gelir:	7.055 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Güney Afrika Bağımsız Haberleşme Kurumu (ICASA)
Mobil Şebeke Abonesi:	100.328.005
Sabit Şebeke Abonesi:	1.472.191
İnternet Kullanım Oranı (%):	72,31

Toplumsal Ses Yayıncılığı Lisansı

Güney Afrika Bağımsız Haberleşme Kurumu, Aralık 2024'te toplumsal ses yayıncılığı hizmetlerinin sağlanması için başvuruları yeniden açacağını duyurmuştur. Başvuru süreci, Topluluk Ses Yayın Hizmeti lisanslarını ve ilgili Radyo Frekans Spektrum lisanslarını kapsayacaktır. Bu, Kurumun Temmuz ve Ağustos 2023 tarihleri arasında beş başarılı başvuru sahibine Toplum Sesi Yayın Hizmeti ve Radyo Frekans Spektrum lisansları vermesiyle sonuçlanan önceki 2022/2023 sürecini takip etmektedir. Yeni lisanslama süreci Ön Kayıt Davetinin yayınlanmasıyla resmen başlayacaktır. Buna hazırlık olarak, Kurum 18 Temmuz 2024 tarihinde muhtemel başvuru sahipleri ve diğer paydaşlar için sanal bir çalıştay düzenleyecektir.⁵⁰

⁵⁰ 11.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.icasa.org.za/news/2024/icasa-to-reopen-the-process-to-license-community-sound-broadcasters> adresinden ulaşılabilir.

KENYA

Nüfusu:	47.564.296
Yüzölçümü:	580.367 km ²
Kişi Başına Düşen Gelir:	4.993 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Kenya Haberleşme Kurumu
Mobil Şebeke Abonesi:	61.408.904
Sabit Şebeke Abonesi:	59.785
İnternet Kullanım Oranı(%):	85,2

Kenya Uzay Ajansından Ulusal İşbirliği

Kenya Uzay Ajansı Genel Müdür Vekili Brig. Hillary Kipkosgey ve ekibi, potansiyel işbirliği alanlarını keşfetmek üzere farklı ekipleri ağırlamıştır. Tsukuba Üniversitesi'nden Kenya'yı ziyaret eden Japon Profesörlerle bir toplantı yapılmıştır. Uydu ve küçük roket geliştirme konularında işbirliğinin yanı sıra bir öğrenci değişim programı üzerinde durulmuştur. Bill & Melinda Gates Vakfı'nda (BMGF) Geospatial Insights portföyünü yöneten Kıdemli Program Sorumlusu olan Dr. Mollie, 24-26 Temmuz 2024 tarihlerinde Safari Park otelinde Tugay Kipkosgey tarafından açılışı yapılan Geopalooza 4.0 etkinliği düzenlenmiştir. SERVIR Global ve GEOGLOWS ekibi ile yapılan toplantıda ise: Genel Müdürlük, 23-26 Temmuz 2024 tarihlerinde Birleşmiş Milletler Afet Riskini Azaltma Ofisi (UNDRR) tarafından düzenlenen Küresel Sel Ortaklığı Konferansı 2024'e katılmak üzere Nairobi'de bulunan Profesör Jim Nelson, Phoebe Oduor ve Calvince Wara ağırlanmıştır. Ekip, Kenya'da afete hazırlık ve afet riskinin azaltılması amacıyla sel tahmini için başta GEOGLOWS Akış Hizmetleri olmak üzere uydu ve yer gözlem teknolojilerinin kullanımı konusunda Suudi Arabistan ile potansiyel bir işbirliği ortaklığı konusunda da araştırma yapacaktır.⁵¹

⁵¹ 29.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.icasa.org.za/news/2024/icasa-to-reopen-the-process-to-license-community-sound-broadcasters> adresinden ulaşılabilmektedir.

MISIR

Nüfusu:	114.484.252
Yüzölçümü:	1.001.450 km ²
Kişi Başına Gelir:	2.324,62 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Ulusal Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu (NTRA)
Mobil Şebeke Abonesi:	69,6 Milyon
Sabit Şebeke Abonesi:	10,84 Milyon
İnternet Kullanım Oranı (%):	82,0

1. Mısır'ın Büyük Şehirlerinde 5G Teknolojisi

Telecom Egypt, Mısır genelinde 5G veri hizmetlerini sunmak üzere küresel teknoloji lideri Nokia ile stratejik bir ortaklık kurduğunu açıklamıştır. Bu işbirliği, Giza, Luksor, Asvan ve İskenderiye gibi önemli şehirlerde 5G mobil teknolojisini yaygınlaştırarak ülkenin telekomünikasyon ortamını geliştirmeyi amaçlamaktadır.

Nokia, bu hizmetleri sunmak amacıyla gerekli ekipmanı tedarik ederek Telecom Egypt'in müşterileri için daha yüksek hızlar, artırılmış kapasiteler ve iyileştirilmiş veri kalitesiyle hizmetlerin bu yılın sonlarına doğru başlatılması planlamaktadır.

Anlaşma kapsamında Nokia, ana bant üniteleri ve en yeni kablosuz anten cihazları da dahil olmak üzere gelişmiş 5G ağ erişim ekipmanları kullanacağını açıklamıştır. Enerji tasarruflu çözümlerden yararlanan bu dağıtım, istasyon cihazı kurulumunu kolaylaştırırken geniş 5G kapsama alanı ve kapasitesi sağlayacaktır. Nokia ayrıca kurulum, entegrasyon ve ağ optimizasyonu dahil olmak üzere teknik destek hizmetleri de sunacağını da bildirmiştir.

5G teknolojisinin kullanıma sunulması, yoğun nüfuslu alanlarda kesintisiz bağlantı da dahil olmak üzere çeşitli avantajlar getirmektedir. Ayrıca kurumsal ve işletme müşterileri için çok çeşitli uygulamaları destekleyerek daha hızlı indirme, daha

sorunsuz içerik sunumu, canlı akış hizmetleri ve genel ağ performansı iyileştirmeleri sağlayacaktır. Bu yılın başlarında Telecom Egypt, Mısır'da 5G mobil hizmetleri sunmak için 15 yıllık bir lisans almıştır.⁵²

2. Mısır'ın Yeni Tele Pazarlama Kayıt ve Uyarı Hizmeti

Mısır Ulusal Telekomünikasyon Düzenleme Kurumu NTRA, tele-pazarlamacılardan gelen istenmeyen aramalardaki ve müşteri şikayetlerindeki artışı engellemek amacıyla, promosyon ve ticari aramalar yapmak için cep telefonu numaralarının kullanılmasına yönelik yeni düzenlemeler getirdiğini duyurmuştur.

NTRA bir anti-spam uyarı hizmeti başlatacağını ve tele-pazarlamacıların bu numaraları özel bir veri tabanına ticari numara olarak kaydetmelerinin zorunlu kılacağını belirtmiştir. Yakın bir zaman diliminde vatandaşların, veri tabanındaki bir numara tarafından arandıklarında veya aramadan önce ticari kuruluşun kimliğini öğrendiklerinde bir "NTRA Uyarısı" alacakları bildirilmiştir.

Bir satış elemanının potansiyel müşterileri açık talepleri ya da ilgileri olmaksızın araması anlamına gelen soğuk arama Mısır'da yasal bir pazarlama stratejisi olmakla birlikte, tüketici mahremiyetini ve haklarını korumak amacıyla, özellikle de işletmeleri tüketici mahremiyetine saygı göstermekle yükümlü kılan 2018 tarihli 181 sayılı Tüketicinin Korunması Kanunu kapsamında düzenlenmiştir.

Resmi açıklamada, "Bu tür düzenlemeler sayesinde, promosyonel ve ticari arama yapmak isteyenler, Mısır pazarındaki mobil operatörlerin veri tabanına verilerini resmi olarak kaydettirmeli ve bu hizmetin vatandaşların mahremiyetine zarar vermeksizin veya vatandaşları rahatsız etmeksizin yasal ve meşru bir şekilde sunulmasını sağlamak için promosyonel arama hizmetini etkinleştirmelidir." denmiştir.

⁵² 15.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.dailynewsegypt.com/2024/07/15/telecom-egypt-introduces-5g-technology-in-major-cities/> adresinden ulaşılabilir.

NTRA vatandaşları, uyarı ya da bildirim olmaksızın gelen aramaları mobil operatörlerine, yetkili makamın 155 numaralı telefon hattına veya web sitesine bildirmeye çağırıştır.⁵³

⁵³ 22.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.egypttoday.com/Article/3/133645/National-telecom-regulator-reveals-new-telemarketing-registry-and-alert-service> adresinden ulaşılabilir.

Nüfusu:	25.687.041
Yüzölçümü:	7.692.024 km ²
Kişi Başına Gelir:	56,352 ABD Doları
Düzenleyici Kurum:	Avustralya İletişim ve Medya Kurumu (ACMA)
Mobil Şebeke Abonesi:	27.880.000
Sabit Şebeke Abonesi:	7.820.000
İnternet Kullanım Oranı (%):	86,55

1. Fiber Altyapı Sözleşmesi

Swoop, küresel bir teknoloji şirketiyle Greater Melbourne'da fiber altyapı geliştirmek üzere önemli bir sözleşme imzaladığını duyurmuştur. Değeri 36 milyon Avustralya Dolarına (AUD) kadar çıkan anlaşma, telekomünikasyon şirketinin tarihindeki en büyük anlaşmayı temsil etmektedir.

Sözleşme, önümüzdeki 22 yıl boyunca minimum 24 milyon AUD geliri garanti etmektedir. Bu anlaşma, yeni konutlara fiber döşenmesini ve Swoop'un az gelişmiş bölgelerde yüksek hızlı hizmetleri ve dijital altyapıyı geliştirme stratejisini sürdürmesini içermektedir. Anlaşma şartlarına göre, küresel teknoloji şirketi 20 yıl boyunca erişim haklarının yanı sıra sürekli işletme ve bakım hizmetleri de alacaktır.

Öte yandan Swoop, toptan, ticari ve konut müşterilerine hizmet veren ülke çapında bir veri ve ses hizmetleri sağlayıcısıdır. Kendine özgü fiber ve sabit kablosuz altyapısını vurgulayan Swoop'un ağı, ultra güvenilir, yüksek kapasiteli ve uyarlanabilir telekom hizmetleri sunmak üzere tasarlanmıştır. Swoop CEO'su Alex West konuyla ilgili olarak, "Bir dizi önemli dijital altyapı alanı ve yerleşim bölgesi de dahil olmak üzere Melbourne'un yetersiz hizmet alan bölgelerine önemli bir fiber ağ sunacağımız için son derece heyecanlıyız. Bu sayede yeni gelişmeler ve yeni iş müşterileri için yüksek hızlı konut internet hizmetlerine odaklanmaya devam edebileceğiz." açıklamasını yapmıştır.

Planlanan ağ, yeni konut bölgelerini hem önemli dijital altyapı bölgelerine hem de Swoop'un halihazırda işlettiği daha geniş küresel ağa bağlamak için modern teknikler ve gelişmiş fiber teknolojisi kullanacaktır. Ayrıca, ortaklık, 2026 yılında tamamlanması hedeflenen Büyük Melbourne genelinde 250 km'den fazla fiber optik altyapı kurmayı amaçlamaktadır. Bu sözleşmenin başarıyla uygulanması, Swoop'un az gelişmiş bölgelerde yüksek hızlı internet hizmetlerini genişletme taahhüdüyle uyumlu olarak Greater Melbourne'daki dijital altyapıyı önemli ölçüde geliştirecektir. Swoop, modern fiber teknolojisi ve stratejik ortaklıklardan yararlanarak daha iyi bağlantı sağlamayı ve hem konut hem de iş sektörlerinde gelecekteki büyümeyi desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu proje, Swoop'un Avustralya'nın telekomünikasyon ortamını geliştirmedeki rolünün ve müşterilerinin gelişen ihtiyaçlarını karşılamaya olan bağlılığının altını çizmektedir.⁵⁴

2. Avustralya Mobil Ağ Güvenliği

Avustralya Mobil Telekomünikasyon Derneği (AMTA) ve Radyo Frekansı (RF) Güvenlik Programı, insanların maruz kaldığı elektrik, manyetik ve elektromanyetik alanların değerlendirilmesine yönelik küresel uluslararası standartların oluşturulmasına yaptıkları önemli katkılardan dolayı takdir edilmiştir. Bu takdir, Uluslararası Elektroteknik Komisyonu (IEC) TC 106 Yöntemlerine katılımlarının bir sonucu olarak gelmiştir.

Merkezi Cenevre'de bulunan uluslararası standartlar komitesi IEC TC 106, telekomünikasyon baz istasyonlarından kaynaklanan RF emisyonlarının değerlendirilmesi ve ölçülmesinden sorumludur. Geçtiğimiz on yıl boyunca Avustralya, elektromanyetik ve RF emisyonları için ulusal bir standart sistemi uygulayan ve bunu kamuya açık hale getiren ilk ülke olarak bu küresel standartların geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasında önemli bir rol oynamıştır.

AMTA'nın elektromanyetik enerji (EME) güvenliği konusundaki kararlılığı TC 106 ile olan ilişkisinin ötesine dayanmaktadır. Dernek, Avustralya Radyasyondan Korunma ve

⁵⁴ 25.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://telconews.com.au/story/swoop-secures-aud-36-million-contract-for-melbourne-fibre-network> adresinden ulaşılabilir.

Nükleer Güvenlik Ajansı (ARPANSA), Avustralya İletişim ve Medya Kurumu (ACMA) ve diğer paydaşlarla EME güvenlik standartlarının ülke içinde etkin bir şekilde uygulanmasını sağlamak için aktif olarak işbirliği yapmaktadır.⁵⁵

⁵⁵ 30.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://telconews.com.au/story/australia-leads-global-standards-in-mobile-network-safety> adresinden ulaşılabilir.

2.ULUSLARARASI KURULUŞLAR/BİRLİKLER

AB SAYISAL TEK PAZARI

Avrupa Tek Pazarı, Avrupa Birliği'nin (AB) 27 üye ülkesi ile Avrupa Ekonomik Alanı Anlaşması yoluyla İzlanda, Lihtenştayn ve Norveç ve ikili anlaşmalar yoluyla İsviçre'yi içeren tek bir pazardır. Tek pazar, toplu olarak dört özgürlük olarak bilinen malların, sermayenin, hizmetlerin ve emeğin serbest dolaşımını garanti etmeyi amaçlamaktadır. Avrupa Sayısal Tek Pazar ise, dijital pazarlama, e-ticaret ve telekomünikasyonu kapsayan Avrupa Tek Pazarına ait bir politikadır. Bu politika ile dijital çağa ayak uydurabilmesi için yönetmeliklerin düzenlenerek var olan pazarların tek bir pazar haline getirilmesi hedeflenir.

1. Dijital On Yılın Durumuna İlişkin İkinci Rapor

Avrupa Komisyonu Dijital On Yılın (Digital Decade) durumuna ilişkin hazırlamış olduğu ikinci raporu yayımlamıştır. Bu kapsamda Dijital On Yıl Politika Programı (DDPP) tarafından 2030 için belirlenen dijital hedeflere ulaşmada kaydedilen ilerlemenin detaylı bir görünümü sağlanmıştır. Ayrıca bu raporda ilk kez Avrupa Birliğine üye devletler tarafından sunulan Ulusal Dijital On Yıl stratejik yol haritalarının bir analizi ile AB'nin dijital dönüşümüne katkıda bulunmak için planlanan ulusal önlemler, eylemler ve finansman ayrıntılı olarak açıklanmıştır.

Raporda, özellikle dijital beceriler, yüksek kaliteli bağlantı, yapay zekâ (AI), veri analitiği ve yarı iletken üretimi alanlarında hem AB hemde ulusal düzeyde ek yatırımlara ihtiyaç duyulduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda Avrupa Komisyonu, tespit edilen eksiklerin giderilmesi amacıyla Avrupa Birliğine üye devletlere yönelik tavsiyelerini de güncellenmiştir. Özellikle mevcut jeopolitik ortamda ve artan siber güvenlik tehditleri nedeniyle gelişmiş dayanıklılık ve sağlam güvenlik önlemleri gerektiren Avrupa'nın rekabet gücü için yenilikçi teknolojilerin benimsenmesi ve geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Bununla birlikte raporda, gigabit bağlantının sağlanmasında ve yapay zekâ, bulut ile nesnelerin interneti (IoT) gibi son teknolojilerin kullanımında kritik öneme sahip olan fiber ağların, hanelerin yalnızca %64'üne, yüksek kaliteli 5G şebekelerinin yalnızca %50'sine ulaştığı ve performansları gelişmiş 5G hizmetleri sunmak için hâlâ yetersiz olduğu ifade edilmiştir. Bu zorlukların üstesinden gelmek içinse üye devletlerin ve Avrupa Komisyonun, işlevsel bir Dijital Tek Pazar oluşturmak amacıyla birlikte çalışması gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca Avrupa şirketleri tarafından yapay zekâ, bulut ve büyük verinin kullanımının da Dijital On Yıl hedefi olan %75'in altında kaldığı da belirtilmiştir. Mevcut eğilimlere göre, işletmelerin yalnızca %64'ü bulutu, %50'si büyük veriyi ve yalnızca %17'sinin 2030'a kadar yapay zekâyı kullanacağı açıklanmıştır.

Bununla birlikte, raporda AB nüfusunun yalnızca %55,6'sı en azından temel dijital becerilere sahip olduğu ve mevcut eğilime göre ise AB'deki bilgi teknoloji uzmanlarının sayısının 2030 yılında yaklaşık 12 milyon olacağı belirtilmiştir. Dijital On yıl hedeflerine ulaşmak için üye devletlerin, eğitimin her seviyesinde dijital becerileri teşvik etmek amacıyla çok yönlü bir yaklaşım izlemesi ve gençleri, özellikle kızları, bilim, teknoloji, mühendislik ile matematik disiplinlerine teşvik etmesi gerektiği ifade edilmiştir.⁵⁶

2. Dijital Piyasalar Yasası Kapsamında X'e Karşı Uyumsuzluk Soruşturması

Avrupa Komisyonu X'e, reklam şeffaflığı, veri erişimiyle ilgili bağlantılı alanlarda Dijital Hizmetler Yasası'nı (DSA) ihlal etmesine yönelik ön görüşlerini bildirmiştir. DSA merkezinde yer alan içerik denetimi ve reklamcılıkla ilgili şeffaflık ile hesap verebilirliğin yanı sıra şirket içi belgelerin analizi ve Ulusal Dijital Hizmetler Koordinatörleri ile iş birliği gibi konuları içeren bir soruşturma yapan Avrupa Komisyonu, çeşitli uyumsuzlukla ilişkin ön bulguları yayımlamıştır.

İlk olarak X, "mavi onay işareti" ile "doğrulanmış hesaplar" için arayüzünü, sektör uygulamalarına uymadığı ve kullanıcıları aldatan bir şekilde tasarlandığı belirtilmiştir. Bu kapsamda herkesin "doğrulanmış" statüsü elde etmek için abone olabileceği,

⁵⁶ 02.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3602 adresinden ulaşılabilir.

kullanıcıların hesapların gerçekliği ile etkileşimde buldukları içerik hakkında özgür ve bilinçli kararlar alma yeteneklerinin olumsuz etkileneceği ifade edilmiştir. "Doğrulanmış hesap"ı kullanıcıları aldatmak için kullanan kötü niyetli aktörlerin olabileceğine dair açıklamalar yapılmıştır.

İkinci olarak ise, X'in reklamcılıkta gerekli şeffaflığa uymayarak aranabilir ve güvenilir bir reklam deposu sunmadığı ve kullanıcılar için şeffaflık amacına uygun olmayan tasarım özellikleri ve erişim engelleri koyduğu açıklanmıştır. Özellikle, tasarımın çevrimiçi reklam dağıtımının getirdiği ortaya çıkan risklere ilişkin gerekli denetim ve araştırmaya izin vermediği de belirtilmiştir.

Son olarak DSA'da belirtilen koşullara uygun olarak kamuya açık verilerine erişim sağlanamadığı ve X'in araştırmacılara yönelik uygulama programlama arayüzüne (API) erişim sağlamada yetersiz kaldığı ifade edilmiştir.

Avrupa Komisyonu, ön bulgularını göndererek X'e DSA'yı ihlal ettiği yönündeki görüşünü bildirmiş, buna paralel olarak Avrupa Dijital Hizmetler Kurulu'na danışılacağı açıklanmıştır. Avrupa Komisyonun ön görüşleri nihai olarak doğrulanırsa hizmet sağlayıcının dünya çapındaki toplam yıllık cirosunun %6'sına kadar para cezası getirilebileceği ve sağlayıcının ihlali gidermek için çeşitli önlemleri alması gerektiği de belirtilmiştir.⁵⁷

⁵⁷ 12.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_24_3761 adresinden ulaşılabilir.

Avrupa Elektronik İletişim Düzenleyicileri Kurulu BEREC (Body of European Regulators for Electronic Communications), Avrupa Birliği'ndeki telekomünikasyon pazarının düzenleyici kurumudur. Eylül 2009'da geçen Telekom Paketi ile oluşturulmuştur. BEREC, yönetim kurulunda ulusal düzenleyici kurumları ve AB yetkilileri dâhil idari personeli içermektedir. BEREC, elektronik iletişim ağları ve hizmetleri için iç pazarın gelişmesine ve daha iyi işleyişine katkıda bulunur. Bunu, tüketicilere ve işletmelere benzer şekilde daha büyük faydalar sağlamak için AB düzenleyici çerçevesinin tutarlı bir şekilde uygulanmasını sağlamayı ve telekomünikasyon sektöründe etkili bir iç pazarı teşvik etmeyi hedefleyerek yapmaktadır.

1. Dr. Verena Weber'in BEREC Destek Ajansı Direktörlüğüne Atanması

1 Temmuz 2024 tarihinde Dr. Verena Weber, Avrupa Elektronik Haberleşme Düzenleyicileri Kurumuna (BEREC) profesyonel ve idari destek sağlamaktan sorumlu BEREC Destek Ajansı Direktörü olarak atanmıştır. Daha önce OECD'de Bağlantı Hizmetleri ve Altyapıları Birimi'ni yönetmiş olan Dr. Weber, iletişim politikası ve düzenlemesi alanında 15 yılı aşkın deneyime sahiptir. Avrupa genelinde güvenli, rekabetçi ve yüksek kapasiteli ağların genişletilmesine öncelik vermeyi amaçlamaktadır. Görev süresi bir defaya mahsus olmak üzere beş yıldır. Dr. Weber, tüm Avrupa vatandaşları ve işletmeleri için bağlantının geliştirilmesinde teknolojik ilerlemelerin ve düzenleyici iş birliğinin önemini vurgulamaktadır.⁵⁸

⁵⁸ 01.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.berec.europa.eu/en/news/latest-news/agency-for-support-for-berec-welcomes-its-new-director-dr-verena-weber> adresinden ulaşılabilir.

2. Marsilya Denizaltı Konferansı

BEREC Başkan Yardımcısı Patrícia Silva Gonçaves, 10-11 Temmuz 2024 tarihlerinde Fransa'nın Marsilya kentinde düzenlenen Denizaltı Konferansı'nda, denizaltı kablo sistemlerine yönelik izin sürecini kolaylaştırmak için düzenleyicilerle işbirliğini geliştirmenin önemini vurgulamıştır. Konferansta, aynı kablo içindeki farklı fiber çiftlerinin farklı yasal rejimlere tabi olabileceği ve bunun da düzenleyici çerçevenin uygulanabilirliğini zorlaştırdığı vurgulanmıştır. Bu karmaşıklık, özellikle denizaltı bağlantısı, güvenlik ve siber güvenlik ile ilgili olarak elektronik haberleşme düzenleyici çerçevesinin dikkatli bir şekilde gözden geçirilmesini gerektirmektedir.

Gonçaves ayrıca Avrupa Komisyonu'nun denizaltı kablo altyapılarının güvenliği ve dayanıklılığına ilişkin son tavsiyesine dikkat çekerek dijital teknolojilerin çevresel ve ekonomik etkilerine yönelik kapsamlı bir yaklaşıma duyulan ihtiyacın altını çizmiştir. Görüşmede, genellikle nadir metal ve minerallere dayanan, su tüketimi, atık ve biyolojik çeşitlilik kaybına katkıda bulunan dijital faaliyetlerin çevresel ayak izinin en aza indirilmesine ilişkin konular da yer almıştır. Akıllı kabloların küresel ısınma ve doğal afetler gibi çevresel sorunları izleme potansiyeli vurgulanmıştır.

Kısa bir süre önce BEREC, uluslararası denizaltı bağlantısı için genel yetkilendirme ve ilgili çerçeveler hakkında bir rapor yayımlamıştır. BEREC'in uluslararası denizaltı bağlantısına ilişkin son raporu, bu sektöre yatırımı teşvik etmek için lisanslama ve yetkilendirme prosedürlerini basitleştirmenin yollarını önermektedir. Rapor ayrıca, AB'de bu sektörün mevcut durumunu ve zorluklarını ele alan ve esneklik, güvenlik ve sürdürülebilirliğe odaklanan 2023 çalıştayını takiben, AB'nin uluslararası denizaltı bağlantısındaki jeostratejik konumunu geliştirmeyi amaçlamaktadır.⁵⁹

⁵⁹ 12.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.berec.europa.eu/en/news/latest-news/berec-vice-chair-outlines-possible-legal-ramifications-of-new-global-connectivity-trends> adresinden ulaşılabilir.

Avrupa Birliği Siber Güvenlik Ajansı (European Union Agency for Cybersecurity) Avrupa Birliği'ne bağlı ağ ve bilgi güvenliğinden sorumlu bir ajanstır. 13 Mart 2004 tarihinde kurulmuş olup 1 Eylül 2005 tarihinde faaliyete geçmiştir. Merkezi Yunanistan'ın Kandiye kentinde yer almaktadır. ENISA Avrupa genelinde yüksek bir siber güvenlik düzeyine ulaşmayı amaçlamaktadır. ENISA, AB çatısı altındaki tüm kurum ve kuruluşların ağ ve bilgi güvenliği konusunda bilgi paylaşımında bulunduğu bir merkez konumundadır. ENISA'nın sorumluluğu, AB içinde en üst seviyede ve en etkin şekilde ağ ve bilgi güvenliğini tesis etmektir. AB enstitüleri ve ye ülkelerle de işbirliği yaparak; AB içinde yer alan tüm kullanıcılar, çeşitli organizasyonlar ve iş dünyasında bilgi güvenliği kültürü oluşturmayı hedeflemektedir. ENISA, bulut bilişim alanında hem kamu kurumlarına, hem de özel sektör temsilcilerine yeni bilişim teknolojileri ve servislerine güvenli geçiş için rehberlik hizmeti sunmaktadır. ENISA, kurumlar arası koordinasyonu sağlama ve bilinçlendirme çalışmaları yapmanın yanı sıra; kullanıcılara uyguladığı anketlerle mevcut durumun analizini de sık aralıklarla yaparak, yeni bilgi güvenliği politikalarının üretilmesine katkı sağlamaktadır.

Letonya ve Moldova Heyetlerinin Ziyareti

Letonya Dışışleri Bakanı ve Moldova'dan üst düzey siber güvenlik yetkililerinin bulunduğu bir heyet, Atina'daki ENISA Genel Merkezini ziyaret etmiştir. Toplantılarda hem siyasi hem de teknik düzeyde, daha iyi bilgi paylaşımı ve güçlendirilmiş iş birliği gerekliliği ne çıkan başlıca konular olmuştur. Bakan, AB'nin siber güvenlik tehdit manzarası ve AB'nin son siber güvenlik politika girişimleri hakkında bilgilendirilmiştir.

Letonya, NIS2 hükümlerinin ulusal yasalarına uyum sürecinde ilerleme kaydeden AB ye devletleri arasında yer almaktadır. Ayrıca, geçtiğimiz ay Letonya parlamentosu tarafından kabul edilen Ulusal Siber Güvenlik Yasası, Letonya Ulusal Siber Güvenlik Merkezi'nin kurulmasını öngörmektedir.

ENISA İcra Direktörü, yeni kurulan Moldova Ulusal Siber Güvenlik Ajansı'nın Direktörü, Bilgi Teknolojileri ve Siber Güvenlik Servisi (STISC) Direktörü ve Moldova Ulusal Siber Güvenlik Organizasyonu'nun siber güvenlik uzmanı ile bir toplantı yapmıştır. Toplantıda, bölgedeki en son siber güvenlik gelişmeleri ve Moldova'nın karşı karşıya olduğu başlıca siber güvenlik zorlukları hakkında bilgi verilmiştir. Moldova heyeti ayrıca ENISA ile iş birliğini artırma ve çeşitli AB üye devletleri ile devam eden iş birliğini sürdürme konusundaki ilgilerini vurgulamıştır.⁶⁰

⁶⁰ 03.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.enisa.europa.eu/news/high-level-visits-to-enisa> adresinden ulaşılabilir.

Avrupa Telekomünikasyon Standartları Enstitüsü ETSI (European Telecommunications Standards Institute) 1988 yılında Avrupa için telekomünikasyon standartları üretmek üzere kurulmuştur. CEPT, (European Conference of Post and Telecommunications Administration- Avrupa Posta ve Telekomünikasyon İdareleri Konferansı)'nın devamı niteliğindedir. EBU (European Broadcasting Union - Avrupa Yayıncılık Birliği) ve CEN/CENELEC ile eşgüdüm içinde çalışarak yayıncılık ve enformasyon teknolojileri alanında da standartlaştırma çalışmaları yapar. Diğer örgütlerden farklı olarak üyeleri, devletler değil, ağ işleticileri, telekomünikasyon idareleri, hizmet sunucular, üreticiler, kullanıcı grupları ve araştırma birlikleridir.

1.SDG OSL, 2024 İkinci Çeyrek Sürümü

ETSI SDG OSL, 2024 ikinci çeyrek sürümünü kamuoyuna duyurmuştur. Bu yeni sürüm, açık kaynaklı Operasyon Destek Sistemi (OSS) çözümlerinde mükemmeliyet ve yenilik taahhüdünü yansıtmakta olup açıklanan sürümde, bulut yerel desteği, Kubernetes entegrasyonu, geliştirilmiş NFVO primitif desteği ve performans iyileştirmeleri gibi önemli yenilikler bulunmaktadır.

Bu yeni sürümle, kullanıcı etkileşimini artırmaya ve hem araştırma hem de endüstri sektörlerinin çağdaş ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik önemli değişiklikler sunulmaktadır. OpenSlice 2024Q2 sürümü, modern telekom bulut gereksinimleri, kesintisiz entegrasyon ve 6G için referans uygulamalar konusunda gelişmeler içermektedir. Sürümün temel özellikleri şöyledir:

- Bulut yerel desteği: OpenSlice, docker compose ve HELM Chart aracılığıyla dağıtılabilmektedir.
- Yerel Kubernetes desteği: OpenSlice artık Özel Kaynaklar (CR'ler) oluşturabilmekte ve bunları bir hizmet olarak sunmaktadır. Ayrıca, HELM Charts'a dayalı Hizmetleri Kubernetes kümelerine dağıtabilmektedir.

- Geliştirilmiş NFVO primitif desteği: OpenSlice, mevcut (VNF düzeyinde) primitiflerin listesini otomatik olarak çıkarabilmekte ve görüntüleyebilmektedir. Ayrıca, kesintisiz primitif yürütümü sağlayan özel bir UI sunmaktadır.
- Hizmet özellikleri maruziyetinin revizyonu: İlgili hizmetler arasındaki hizmet özelliklerinin geçişi, müşteri ve kaynak yönüyle ilgili yönlerin doğru bir şekilde yansıtılması ve izole edilmesi amacıyla büyük bir revizyona tabi tutulmuştur.
- Dayanıklılık ve Performans iyileştirmeleri: Son sürüm, birkaç hata düzeltmesi, kod testi uzatması, geliştirilmiş kodu doğrulamak için otomatikleştirilmiş boru hatları ve performans odaklı bileşen iyileştirmeleri sunmaktadır.⁶¹

2. OpenCAPIF'in 1.0.0 Sürümü

ETSI, SDG OpenCAPIF'in ilk sürümünü duyurmuştur. Bu sürüm, 3GPP API yönetimi için sağlam, güvenli ve verimli bir platform sunmaktadır. OpenCAPIF, 3GPP tarafından tanımlanan Ortak API Çerçevesi'ni geliştirmekte ve bu yeni sürüm, daha sağlam, güvenli ve verimli bir API Yönetim Platformu sunmak için birçok iyileştirme ve yeni özellik içermektedir. Bu gelişmeler, 6G-SANDBOX, FIDAL, IMAGINEB5G, SAFE6G, ORIGAMI, ENVELOPE ve SUNRISE6G gibi SNS projeleri de dahil olmak üzere genişleyen Araştırma Ekosistemi'nden gelen geri bildirimler doğrultusunda gerçekleştirilmiştir.

OpenCAPIF 1.0.0, kullanıcı yönetiminde önemli iyileştirmeler getirmektedir. Güvenlik, ana hizmetlerin yalnızca güvenli kanallar üzerinden iletişim kurmasını sağlayarak artırılmıştır. Kullanıcılar artık birden fazla rol (Çağırıcılar ve/veya Sağlayıcılar) üstlenebilmekte, bu da sistemi daha esnek hale getirmektedir. Yeni bir yönetici rolü, kullanıcı kayıtlarını ve yönetim görevlerini yönetmeyi kolaylaştırmaktadır. Ayrıca, kullanıcı izleme de geliştirilmiştir.

Yeni sistem mimarisi, ana bileşenlerin ayrı ad alanlarında çalışmasını sağlayarak genel güvenliği artırmaktadır. Etkinlik bildirimleri, daha ayrıntılı bilgi sunmaktadır. Ayrıca, API

⁶¹ 29.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.etsi.org/newsroom/press-releases/2433-openslice-2024q2-release-announcement> adresinden ulaşılabilir.

kullanılabilirliği, API güncellemeleri ve API çağrı sonuçları gibi çeşitli etkinlikler için yeni bildirimler eklenmiştir.

Otomatik test ve dağıtım, ETSI Laboratuvarları'ndaki CI/CD entegrasyonu ile kolaylaştırılmıştır. Bulut ortamlarında dağıtım desteği geliştirilmiş, sistemin güvenilirliği ve ölçeklenebilirliği artırılmıştır. OpenCAPIF dokümantasyonu, yeni test planları ve kullanıcıları desteklemek için video kılavuzları da dahil olmak üzere kapsamlı bir şekilde güncellenmiştir.

Genel olarak, bu sürüm, sistemin genel performansını artıran teknik sorunların çözümünü ve veri tabanı erişimini koruyan ek güvenlik önlemlerini getirmektedir. Son olarak, kod tabanı, kod kalitesini artırmak için yeniden düzenlenmiş ve tüm mikro hizmetler için üretim hazır yazılım benimsenmiştir.⁶²

3. FRMCS #4 Plugtests Etkinliği

ETSI, 1-5 Temmuz 2024 tarihlerinde Sophia Antipolis'teki ETSI merkezinde gerçekleştirilen FRMCS #4 Plugtests etkinliğinin gerçekleştirmiştir. Etkinlik, dünya genelinden demiryolu operatörleri, telekom tedarikçileri, sistem entegratörleri ve endüstri uzmanlarını bir araya getirmiştir. ETSI, etkinliği Avrupa Birliği, EFTA, TCCA-Critical Communications ve UIC—Uluslararası Demiryolları Birliği'nin desteğiyle düzenlenmiştir.

FRMCS #4 Plugtests etkinliği, gelecekteki Demiryolu Mobil İletişim Sistemi için 3GPP standartlarını doğrulamıştır. Bu etkinlik, FRMCS'in (Future Railway Mobile Communication System) uyumluluğunu ve performansını test etmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Etkinlikte öne çıkan maddeler şöyledir:

- Küresel İş Birliği: 83 katılımcının yüz yüze, 67 katılımcının uzaktan ve 25 tedarikçinin yer aldığı etkinlik, FRMCS çözümlerinin test edilmesi ve doğrulanmasında küresel iş birliğini teşvik etmiştir.

⁶² 09.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.etsi.org/newsroom/press-releases/2426-etsi-announces-1st-release-of-sdg-opencapif-delivering-a-r-obust-secure-and-efficient-3gpp-api-management-platform> adresinden ulaşılabilir.

- Test Senaryoları: Plugtests, 3GPP Rel-18'e dayalı kritik ses ve veri iletişimi, Adhoc Gruplar ve IP Bağlantısı gibi birçok senaryoyu kapsamıştır.
- 3GPP Spesifikasyonları: Katılımcılar, 3GPP ve ETSI tarafından geliştirilen en son 3GPP spesifikasyon ve standartlarını test etme ve doğrulama fırsatı bulmuştur.
- Canlı Gösterimler: Katılımcılar, FRMCS teknolojisinin gerçek dünya uygulamalarını ve kullanım durumlarını, AdHoc grupları ve GSM-R IWF gösterimleri dahil olmak üzere sergilemiştir.
- Atölye Çalışmaları ve Paneller: Atölye çalışmaları ve panel tartışmaları, demiryolu iletişiminin geleceği, hizmet kalitesi (QoS) ve FRMCS'in 5G gibi diğer teknolojilerle entegrasyonu gibi konuları ele alınmıştır.⁶³

⁶³ 05.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.etsi.org/newsroom/press-releases/2424-fmcs-4-plugtests-event-validates-3gpp-standards-for-future-railway-mobile-communication-system> adresinden ulaşılabilir.

The GSM Association (GSMA), mobil operatörler ve Telekom ile ilgili işletmelerden oluşan bir topluluktur. GSMA, GSM mobil sektörünün standardize edilmesi ve geliştirilmesi amacıyla 1995 yılında kurulmuştur. Mobil ekosistem ve ilişik endüstrilerdeki mobil operatörleri ve kuruluşları temsil eden GSMA, üyelerine Endüstri Hizmetleri ve Çözümleri, İyilik için Bağlantı ve Sosyal Yardım başlıkları altında çeşitli hizmetler sunmaktadır.

GSMA Mobil Ekonomi Asya Pasifik 2024 Raporu

GSMA'nın yayımladığı Mobil Ekonomi Asya Pasifik 2024 Raporu'nda mobil sektörünün Asya Pasifik ekonomisine katkısı 2030 yılına kadar 1 trilyon ABD Dolarını aşacağı ve bölgede 5G teknolojilerinin daha hızlı benimsenmesiyle birlikte ortalama küresel büyüme oranlarının üzerine çıkacağı açıklanmıştır. GSMA tarafından düzenlenen Dijital Ulus Zirvesi Singapur'da açıklanan raporda, mobil teknolojilerin ve hizmetlerin 2023'te Asya Pasifik'te GSYİH'nin (Gayri Safi Yurt İçi Hasıla) %5,3'ünü oluşturarak, 880 milyar ABD Dolarına karşılık gelen ekonomik değere ulaştığını belirtilmiştir.

Halihazırda yedi Asya-Pasifik ülkesinde (Avustralya, Hindistan, Japonya, Filipinler, Singapur, Güney Kore ve Tayland) mevcut olan ticari 5G bağımsız (SA) ağlarının büyümesi 5G Advanced, RedCap ve yapay zeka ile birlikte desteklenerek, işletmeler ile tüketicileri için yeni bir 5G yatırım turu başlatma fırsatı oluşturacağı da açıklanmıştır.

Mobil Ekonomi Asya Pasifik 2024 Raporu'nda 5G'nin 2030 yılında Asya Pasifik ekonomisine yaklaşık 130 milyar ABD Doları katması öngörülürken, akıllı fabrikalar, akıllı şebekeler ve IoT ürünleri gibi yeni 5G özellikli uygulamalarla yönlendirilen imalat sektörünün en fazla faydayı sağlayacağı belirtilmiştir. Finansal hizmetler ve kamu yönetiminin hizmetleri ve operasyonları dijital olarak dönüştürmek için 5G'ye yöneldikleri de ifade edilmiştir.

Mobil Ekonomi APAC 2024 Raporu'nda, bölgedeki mobil ekosistemleri şekillendiren temel eğilimleri ve tahminleri vurgulamıştır. Söz konusu raporda yer alan temel bulgular şunlardır;

- APAC'de mobil internet kullanıcılarının sayısı 2030 yılında 1,4 milyardan (%51 penetrasyon oranı) 1,8 milyara (%61 penetrasyon oranı) çıkması tahmin edilmektedir.
- Veri yoğun içeriklerin artması ve 5G'nin benimsenmesindeki büyümenin etkisiyle Asya Pasifik'teki mobil veri trafiğinin 2023-2030 yılları arasında dört katına çıkması öngörülmektedir.
- Uydular ve karasal olmayan ağlar, geleneksel altyapının pahalı ve inşasının zor olduğu takımadalar, yağmur ormanları, çöller ve sıradağlar gibi zorlu arazilerine iletişim getirerek bağlantı açığının azaltılmasına yardımcı olabileceği de ifade edilmektedir.

Diğer bir taraftan Singapur, Güney Kore, Avustralya, Japonya ve Yeni Zelanda gibi APAC ülkesi dünyanın en dijital olarak gelişmiş ülkeleri arasında yer alırken, bölgenin diğer kısımlarında yer alan nüfusun çoğunun mobil kapsama alanı olan bölgelerde olmasına rağmen hala bağlantısız durumda olduğu da açıklanmıştır. Bu kullanım farkı, özellikle Bangladeş, Hindistan ve Pakistan olmak üzere bazı ülkelerde yüksek kalmaya devam ettiği belirtilirken, başlıca benimseme engelleri arasında, özellikle mobil cihazların uygun fiyatlı olmaması ve özellikle yaşlı vatandaşlar arasında dijital beceri eksikliği yer almıştır.⁶⁴

⁶⁴ 25.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.gsma.com/newsroom/press-release/asia-pacifics-mobile-economy-forecast-to-grow-to-1-trillion-by-2030-as-5g-technologies-accelerate-regions-digital-transformation/> adresinden ulaşılabilir.

Uluslararası Telekomünikasyon Birliği ITU (International Telecommunication Union), Birleşmiş Milletler çatısı altında bilgi ve iletişim teknolojileri konusunda uzmanlaşmış bir uluslararası örgüttür. 1865'te kurulan ve ülkemizin de kurucularından olduğu Birlik haberleşme ağlarında uluslararası bağlanabilirliği kolaylaştırmak için küresel radyo spektrumu düzenlemeleri, uydu yörüngelerinin tahsisi ve teknolojik standartların belirlenmesi için çalışmalar yapmaktadır. Birlik 1947 tarihinde Birleşmiş Milletler'e bağlı olarak faaliyet gösteren, devletlerarası hukuk tüzel kişiliğini haiz bir uzmanlık kuruluşu haline gelmiştir.

Küresel Düzenleyiciler Sempozyumu

ITU, Uganda'da "Küresel Düzenleyiciler Sempozyumu 2024"ü (GSR-24) düzenlemiştir. Sempozyumda dönüştürücü bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) faydalarını en üst düzeye çıkarmak için hazırlanan rehber doküman düzenleyici kuruluşların onayına sunulmuştur. Düzenleyiciler tarafından kabul edilen "GSR-24 En İyi Uygulama Dokümanı", yapay zeka gibi ortaya çıkan teknolojilerden toplumlar ve ekonomiler üzerinde olumlu bir etki oluşturmak için düzenlemeyle inovasyonu dengelemeye yönelik bir dizi hususu içermektedir.⁶⁵

⁶⁵ 04.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin <https://www.itu.int/en/mediacentre/Pages/PR-2024-07-04-gsr-closing-pr.aspx> ulaşılabilir.

detaylarına
adresinden

UPU

Dünya Posta Birliği UPU (Universal Postal Union), aralarında Türkiye'nin de bulunduğu 22 ülke tarafından 1874 yılında kurulmuştur. UPU, 1948 yılından itibaren Birleşmiş Milletler'in bir uzmanlık örgütü olarak faaliyet göstermektedir. Dünya Posta Birliğinin görevleri; posta gönderilerinin birbiriyle bağlantılı şebekelerden oluşan tek bir posta alanı dâhilinde serbestçe dolaşımını, posta alanında standartların belirlenmesi ve teknolojinin teşvik edilmesi, üyeleri arasında uluslararası iş birliğini ve tüketici ihtiyaçlarının karşılanmasını sağlamaktır. Merkezi İsviçre'nin Bern şehrinde bulunmaktadır.

Pazara Hazır Uyum Grubu

Evrensel Posta Birliği UPU, Tasarımcı Operatörler (DO'lar) ve posta sektörü paydaşları arasında iş birliğini güçlendiren ve kullanıcı tarafından finanse edilen yeni bir girişim olan Pazara Hazır Uyum Grubu'nu (RMIG) başlatmıştır. RMIG, posta ekosisteminde büyüme, yenilik ve sürdürülebilirliği desteklerken, temel hizmetlerin finansal bağımsızlığını artırmayı hedeflemektedir. RMIG'nin ana hedefi, katılan taraflar arasında iş fırsatları oluşturmak ve müşterilerin ihtiyaçlarına odaklanmak olarak tanımlanmıştır. RMIG, büyümeyi desteklemekte ve altyapının geliştirilmesine doğrudan katkıda bulunma imkanı tanımaktadır.

RMIG'ye katılmak için belirlenmiş bir posta operatörü veya UPU Danışma Komitesi (CC) üyesi olmak gerekmektedir. UPU, Ekim 2024'teki bir sonraki Posta Operasyonları Konseyi (POC) ve İdare Konseyi (CA) oturumundan önce üye katılımını artırmak için Ekim ayında tanıtım toplantısı yapılması planlanmaktadır.

RMIG'nin avantajları arasında uzman araçlara erken erişim, bilgi paylaşımı ve en iyi uygulamalar üzerine inşa edilen bir platform sağlama bulunmaktadır. Üyeler, karar verme sürecine katılabilmekte, yönetim organları için adaylar önerebilmekte ve RMIG'nin faaliyetlerine ilişkin teklifler hazırlayabilmektedir. RMIG faaliyetlerinin, yeni müşteri taleplerini destekleyen küresel ve bölgesel posta hacimlerinde artışa yol

açması beklenmektedir. RMIG'nin, özellikle gelişmekte olan ülkeler için, pazarın potansiyelini ortaya çıkarması ve posta ağlarının gelişimini teşvik etmesi beklenmektedir⁶⁶.

⁶⁶ 05.07.2024 tarihinde yayımlanmış olan haberin detaylarına <https://www.upu.int/en/newsletter/ready-to-market-interoperability-group-shaping-the-future-of-postal-interoperability> adresinden ulaşılabilir.